

2 Kronieken

2 Kronieken 1

1. En Salomo, de zoon van David, werd versterkt Dat is, nam enen moed, aanmerkende zijn wettelijke verkiezing tot de kroon, de eenparige toestemming des volks, den algemenen vrede des lands, en wegneming van alle beletselen van denzelfden. in zijn koninkrijk, want de HEERE, zijn God, was met hem, Zie Gen. 21:22. en maakte hem ten hoogste Hebreeuws, *opwaarts*. Alzo 1 Kron. 22:5, en 1 Kron. 23:17, en 1 Kron. 29:25. De zin is dat Hij hem als omhoog verheven heeft door grootheid van staat, eer, vrede en rijkdom. groot.
2. En Salomo sprak tot het ganse Israel, tot de oversten der duizenden en der honderden, en tot de richteren, en tot alle vorsten Versta onder dezen naam, die onder anderen uitsteken in adel, vermaardheid en hoge ambten. in gans Israel, de hoofden Zie 1 Kon. 8:1, waar zij genoemd worden de *oversten der vaderen*. der vaderen;
3. En zij gingen henen, Salomo en de ganse gemeente met hem, naar de hoogte, Genoemd een *grote hoogte*; 1 Kon. 3:4. Zie de aantekening. die te Gibeon Een stad in den stam van Benjamin. Zie 1 Kon. 3:4. was; want daar was de tent Dat is, de heilige tabernakel van denwelken zie Exod. 26; idem Lev. 1:1. der samenkomst Gods, die Mozes, de knecht des HEEREN, in de woestijn gemaakt had.
4. (Maar de ark Gods had David van Kirjath-Jearim opgebracht, ter plaatse, die David voor haar bereid had; want hij had voor haar een tent te Jeruzalem gespannen.)
5. Ook was het koperen altaar, dat Bezaleel, de zoon van Uri, den zoon van Hur, gemaakt had, aldaar Niet te Jeruzalem, waar de ark was, maar te Gibeon, waar de tabernakel stond. voor den tabernakel des HEEREN; Salomo nu en de gemeente bezochten hetzelfde.
6. En Salomo offerde daar, voor het aangezicht Zie Lev. 1:3. des HEEREN, op het koperen altaar, dat aan de tent Alzo Lev. 1:5. der samenkomst was; en hij offerde daarop duizend brandofferen.
7. In dienzelfden nacht verscheen Te weten, in een droom, 1 Kon. 3:5. Van de verschijning Gods, door middel van dromen, zie Gen. 20:3, en Gen. 28:12. God aan Salomo; en Hij zeide tot hem: Begeer, wat Ik u geven zal.
8. En Salomo zeide tot God: Gij hebt aan mijn vader David grote weldadigheid gedaan; en Gij hebt mij koning gemaakt in zijn plaats;
9. Nu, HEERE God, laat Uw woord waar worden, *gedaan* aan mijn vader David; want Gij hebt mij koning gemaakt over een volk, menigvuldig als het stof Zie Gen. 13:16. der aarde;
10. Geef mij nu wijsheid en wetenschap, Zie van het onderscheid dezer twee gaven, 1 Kon. 3:13. dat ik voor het aangezicht van dit volk uitga en inga; Zie de verklaring dezer manier van spreken, Num. 27:17; Deut. 31:2. want wie zou dit Uw groot volk *kunnen* Dit woord is hier ingevoegd uit 1 Kon. 3:9. Hoewel het ook anderszins dikwijls in den zin is ingesloten, en, *wie zou richten?* Dat is, regeren; alzo in 2 Kron. 1:11. Zie Richt. 2:16. zoveel is als: *wie zou kunnen richten?* Dat is, regeren; alzo in 2 Kron. 1:11. Zie Richt. 2:16. richten? Dat is, regeren; alzo in 2 Kron. 1:11. Zie Richt. 2:16.
11. Toen zeide God tot Salomo: Daarom, dat dit in uw hart Dat is, de begeerte en het voornemen uws harten. geweest is, en gij niet begeerd hebt

- rijkdom, goederen, noch eer, noch de ziel uwer haters, noch ook vele dagen begeerd hebt; maar wijsheid en wetenschap voor u begeerd hebt, opdat gij Mijn volk mocht richten, waarover Ik u koning gemaakt heb;
12. De wijsheid, en de wetenschap is u gegeven; daartoe zal Ik u rijkdom, en goederen, en eer geven, dergelijke Vergelijk hiermede 1 Kon. 3:12 en de aantekening daarop. Anders, *dat den koningen, die voor u geweest zijn, zo niet is geschied, en na u zo niet geschieden zal.* geen koningen, die voor u geweest zijn, gehad hebben, en na u zal dergelijke Vergelijk hiermede 1 Kon. 3:12 en de aantekening daarop. Anders, *dat den koningen, die voor u geweest zijn, zo niet is geschied, en na u zo niet geschieden zal.* niet zijn.
13. Alzo kwam Salomo te Jeruzalem, van de hoogte, die te Gibeon is, van voor de tent der samenkomst; en hij regeerde over Israel.
14. En Salomo vergaderde wagenen en ruiteren, zodat hij duizend en vierhonderd wagenen, en twaalf duizend ruiteren had; en hij legde ze in de wagensteden, Dat is, in welke de wagens geplaatst waren, en die goede weiden voor de paarden hadden. en bij den koning te Jeruzalem.
15. En de koning Zie 1 Kon. 10:27; 2 Kron. 9:27. maakte het zilver en het goud in Jeruzalem te zijn als stenen, en de cederen maakte hij te zijn als wilde vijgebomen, die in de laagten zijn, in menigte.
16. En het uitbrengen Zie de verklaring van 2 Kron. 1:16 en 2 Kron. 1:17, 1 Kon. 10:28,29. der paarden was hetgeen Salomo uit Egypte had; en aangaande het linnengaren, de kooplieden des konings namen het linnengaren voor den prijs.

17. En zij brachten op, en voerden een wagen uit van Egypte voor zeshonderd *sikkelen* zilver, en een paard voor eenhonderd en vijftig; en alzo voerden zij *die* door hun hand uit, voor alle koningen der Hethieten, en voor de koningen van Syrie.

2 Kronieken 2

1. Salomo nu dacht Hebreeuws, *zeide*; te weten, bij zichzelf, schikte, nam voor, was bedacht, had besloten. Zie 1 Kon. 5:3 en de aantekening daarop. voor den Naam des HEEREN Dat is, den Heere. Zie 1 Kon. 5:3; idem Deut. 28:58. een huis te bouwen, Dat is, een tempel. Vergelijk Gen. 28:17,22. en een huis voor zijn koninkrijk. Dat is, een koninklijk paleis, waarin hij, en die hem in het rijk zouden navolgen, wonen zouden. Alzo onder, 2 Kron. 2:12.
2. En Salomo telde zeventig duizend lastdragende mannen, en tachtig duizend mannen, die houwen Zie 1 Kon. 5:15. zouden in het gebergte; Namelijk, *Libanon*. Zie 1 Kon. 4:33. mitsgaders drie duizend en zeshonderd opzieners Of, bevelhebbers of aandrijvers. Deze waren als provoosten, die over die werklieden opzicht hadden om het werk voort te drijven. Zie 2 Kron. 2:18. over dezelve.
3. En Salomo zond tot Hiram, Zie van dezen koning ook 1 Kon. 5:1, waar hij *Hiram* genoemd wordt. den koning van Tyrus, zeggende: Gelijk als gij met mijn vader David gedaan hebt, en hebt hem cederen gezonden, om voor hem een huis te bouwen, om daarin te wonen, *zo doe ook met mij*.
4. Zie, ik zal een huis voor den Naam des HEEREN, mijns Gods, bouwen, om Hem Dat is, hem ter ere en den mensen ter zaligheid wijde tot de openbare en plechtige werken van den heiligen godsdienst. Vergelijk Lev. 8:10. te heiligen, om

reukwerk der welriekende specerijen voor Zijn aangezicht aan te steken, en voor de toerichting des gedurigen Versta, de twaalf toonbroden, genoemd een *gedurig brood*, Num. 4:7, omdat zij altijd op de heilige tafel moesten liggen, zijnde tot zulk een einde daarop vernieuwd telken sabbatdag; Exod. 25:30; Lev. 24:8. *broods*, en voor de brandofferen des morgens en des avonds, op de sabbatten, en op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden des HEEREN, onzes Gods; hetwelk voor eeuwig Hebreeuws, *in eeuwigheid*; dat is, gedurende den tijd der wet. Zie Gen. 13:15. is in Israel.

5. En het huis, dat ik zal bouwen, zal groot zijn; want onze God is groter dan alle goden.

6. Doch wie zou de kracht hebben, om voor Hem een huis te bouwen, dewijl de hemelen, ja, Zie 1 Kon. 8:27. de hemel der hemelen, Hem niet bevatten zouden? En wie ben ik, dat ik voor Hem een huis zou bouwen, ten ware De zin is, dat hij dat huis niet wilde bouwen opdat God naar zijn wezen, dat oneindig is, daarin besloten, maar naar zijn geopenbaarden wil gediend zou worden. om reukwerk voor Zijn aangezicht aan te steken?

7. Zo zend mij nu een wijzen man, Kunstigen werkmeester, en alzo in het volgende. om te werken in goud, en in zilver, en in koper, en in ijzer, en in purper, en karmozijn, en hemelsblauw, en die weet graveerselen te graveren, met de wijzen, die bij mij zijn in Juda en in Jeruzalem, die mijn vader David beschikt heeft.

8. Zend mij ook cederen, dennen, en algummimhout Zie van dit hout 1 Kon. 10:11, waar het genaamd wordt *almuggimhout*. uit Libanon; want ik weet, dat uw knechten het hout van

Libanon weten te houwen; en zie, mijn knechten zullen met uw knechten zijn.

9. En dat om mij hout in menigte te bereiden; want het huis, dat ik zal bouwen, zal groot en wonderlijk zijn.

10. En zie, ik zal uw knechten, den houwers, die het hout houwen, twintig duizend kor Zie van deze maat 1 Kon. 4:22, en vergelijk deze plaats met 1 Kon. 5:11, en met de aantekening daarop. uitgeslagen tarwe, en twintig duizend kor Zie van deze maat 1 Kon. 4:22, en vergelijk deze plaats met 1 Kon. 5:11, en met de aantekening daarop. gerst geven; Hebreeuws, *ik heb gegeven*; dat is, vastelijk verordend te geven. daartoe twintig duizend bath wijn, Zie van deze maat 1 Kon. 7:26. en twintig duizend bath olie.

11. Hiram nu, de koning van Tyrus, antwoordde Hebreeuws, *zeide*. door schrift, en zond tot Salomo: Daarom dat de HEERE Zijn volk lief heeft, heeft Hij u over hen tot koning gesteld.

12. Verder zeide Hiram: Geloofd zij de HEERE, de God Israels, Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, dat Hij den koning David een wijzen zoon, kloek Hebreeuws, *wetende voorzichtigheid en verstand*, alzo in het volgende. in voorzichtigheid en verstand, gegeven heeft, die een huis voor den HEERE, en een huis voor zijn koninkrijk bouwe!

13. Zo zend ik nu een wijzen man, kloek van verstand, Hiram Abi; Anders, *Hiram mijn vader*, of *Hiram mijns vaders*, of *die mijns vaders Hiram geweest is*, anders genoemd *Hiram Abiu*, onder, 2 Kron. 4:16. Dat is, *Hiram zijn vader*, of *zijns vaders*.

14. Den zoon ener vrouw Die weduwe was, 1 Kon. 7:14. uit de dochteren van Dan, Dat is, een der vrouwen, die uit den stam van Dan waren. Enigen menen dat zij

gezegd werd, 1 Kon. 7:14, van den stam van Nafthali geweest te zijn; maar dat de koning Hiram haar hier rekent tot den stam van Dan, uit onwetendheid dezen stam noemende voor den stam van Nafthali; gelijk somtijds in de Heilige Schriftuur enigen worden ingevoerd te spreken, niet naar de waarheid, maar naar hun mening, welke woorden de Heilige Geest wel verhaalt, maar daarom niet toestemt; gelijk 1 Sam. 4:8; Mark. 6:1; Joh. 1:45, enz. Zie nog andere verklaring dezer plaats, 1 Kon. 7:14. **en wiens vader een man geweest is van Tyrus, die weet te werken in goud, en in zilver, in koper, in ijzer, in stenen, en in hout, in purper, in hemelsblauw, en in fijn linnen, en in karmozijn, en om alle graveersels te graveren, en om te bedenken allen vernuftigen** Hebreeuws, *bedenking*; dat is, allerlei kunstig werk, hetwelk een vernuftig kunstenaar met rijpe zinnen zou mogen uitvinden. **vond, die hem zal voorgesteld worden, Of, gelijk als, of naar dat hem zal voorgesteld worden.** met uw wijzen, en de wijzen van mijn heer, uw vader David.

15. Zo zende nu mijn heer zijn knechten de tarwe en de gerst, de olie en den wijn, die hij gezegd heeft.

16. En wij zullen hout houwen uit den Libanon, naar al uw nooddrift, en zullen het tot u met vlotten, over de zee, naar Jafo Anders genaamd, *Joppe*, Hand. 10:32, een stad, gelegen in de pale van den stam van Dan, aan de Middellandse zee. Zie Joz. 19:46; Ezra 3:7; Jona 1:3. brengen; en gij zult het laten ophalen naar Jeruzalem.

17. En Salomo telde al de vreemde mannen, Deze vreemdelingen waren Kanaänieten, die nog in het land waren overgebleven, welker vaderen de Israëlieten niet hadden uitgeroeid, gelijk God nochtans hun zulks geboden had. Zie 2 Kron. 8:7. **die in het land van Israel waren, achterevolgens de telling, met**

dewelke zijn vader David die geteld had; en er werden gevonden honderd drie en vijftig duizend en zeshonderd.

18. En hij maakte uit dezelve zeventig duizend lastdragers, Alzo wordt het Hebreeuwse woord genomen, onder, 2 Kron. 34:13; Neh. 4:10. **en tachtig duizend houters in het gebergte, Te weten, Libanons. mitsgaders drie duizend en zeshonderd opzieners, Zie boven, 2 Kron. 2:2. om het volk te doen arbeiden.**

2 Kronieken 3

1. En Salomo begon het huis des HEEREN te bouwen te Jeruzalem, op den berg Moria, Dat is, de berg des gezichts, op welken Abraham wat minder dan negen honderd jaren tevoren was bevolen geweest zijn zoon Izak te offeren. Van de reden en den oorsprong dezer benaming, zie Gen. 22:2,8,14, en de aantekening daarop. **die zijn vader David geweest was, Namelijk, van den profeet Gad, 2 Sam. 24:18; 1 Kron. 21:18, enz. Anders, waar de HEERE zijnen vader David verschenen was, te weten, door het vuur, hetwelk uit den hemel gevallen was op het altaar en het offer, waarvan te zien is 1 Kron. 21:26. in de plaats, die David toebereid had, op den dorsvloer van Ornan, Van welken David deze plaats gekocht had om den tempel daarop te bouwen; 2 Sam. 24:24; 1 Kron. 21:24,25. den Jebusiet.**

2. Hij begon nu te bouwen in de tweede maand, Genaamd *Zin*. Zie van deze maand 1 Kon. 6:1. op den tweeden dag, in het vierde jaar van zijn koninkrijk.

3. En deze zijn de grondleggingen Dat is, naar dewelke Salomo den grond des tempels gelegd heeft. van Salomo, om het huis Gods te bouwen: de lengte in ellen, naar de eerste mate, Deze verstaan sommigen van de maat die in heilige gebouwen gebruikt wordt; anderen van de

- maat des tempels, die David zijnen zoon Salomo in geschrift nagelaten had; enigen omdat de maten somtijds door langheid des tijds veranderd worden, menen de eerste maat te zijn, die ten tijde van Mozes gebruikt was. Sommigen ook verstaan de eerste maat van de eerste delineatie of afmeting van den grond des tempels, te weten, van zijn lengte en breedte, zonder de onderscheiding der delen en aanbouwing dier voorhoven en kamers, die daarna eerst beschreven en gemaakt zijn. Hier wordt geen gewag gemaakt van de hoogte, omdat hier alleen van den grond gesproken wordt. Zie van de hoogte 1 Kon. 6:2. **was zestig ellen, en de breedte twintig ellen.**
4. **En het voorhuis, Anders, en het voorhuis, dat voor aan de lengte was, was, enz. hetwelk vooraan was,** Te weten, van het huis des Heeren. Zie 1 Kon. 6:3. **was in de lengte,** Dat is, het was zo lang als de tempel breed was. **naar de breedte van het huis, twintig ellen, en de hoogte** Van de breedte, die tien ellen was, zie 1 Kon. 6:2. **honderd en twintig; hetwelk hij van binnen overtrok met louter goud.**
5. **Het grote huis** Dat is, het voorste deel des tempels, genaamd het heilige; dat hier *groot* gezegd wordt, ten aanzien van het *heilige der heiligen*. Zie 1 Kon. 6:17. **nu overdekte hij** Te weten, den vloer daarvan; maar de wanden werden met cederhout beschoten, 1 Kon. 6:15. **met dennenhout; daarna overtoog hij dat met goed goud; en hij maakte daarop palmen en ketenwerk.** Hebreeuws, *ketenen*.
6. **Hij overtoog ook het huis** Te weten, het overige van den vloer des tempels, dat met dennenhout nog niet overdekt was. **met kostelijke** Als marmer, of enig ander gesteente, bekwaam om plaveisel te maken. **stenen tot versiering; het goud nu was goud van Parvaim.** Van Havila, zo men meent, waar het goud zeer kostelijk was, Gen. 2:12, hetwelk David gekregen had van den roof der koningen, die daaromtrent woonden, en weggelegd had tot de bouwing des tempels, en ook genoemd wordt *gesloten goud*, 1 Kon. 6:20; zie aldaar de aantekening. Anderen verstaan dit goud van het goud uit *Ofir, of Peru*.
7. **Daartoe overdekte hij aan het huis de balken, de posten en de wanden daarvan, en de deuren daarvan met goud; en hij graveerde cherubs aan de wanden.**
8. **Verder maakte hij het huis van het heilige der heiligen,** Hebreeuws, *heiligheid der heiligheden*; dat is, het allerheiligste des tempels, hetwelk was het achterste en innerste deel deszelfs; waar de ark des verbonds en de cherubim stonden, anders genoemd de *aanspraakplaats*, omdat God daar sprak en antwoord gaf; 1 Kon. 6:5,19,20. **welks lengte, naar de breedte van het huis, was** Te weten, van het grote huis, recht tevoren vermeld, 2 Kron. 3:5. **twintig ellen, en de breedte daarvan twintig ellen; en hij overtoog dat met goed goud, tot zeshonderd talenten.** Van het gewicht eens gouden talents, zie Exod. 25:39.
9. **En het gewicht der nagelen was tot vijftig sikkelen** Van deze waarde zie Gen. 24:22. **gouds; en hij overtoog de opperzalen** Deze stonden omhoog, op het voorhuis; van welke zie 1 Kron. 28:11. **met goud.**
10. **Ook maakte hij, in het huis van het heilige der heiligen, twee cherubim** Zie Gen. 3:24, en 1 Kon. 6:23. **van uittrekkend** Hebreeuws, *een werk van uittrekking, of uitheffing*; dat is, naar sommiger mening, een werk, welks delen of stukken of leden men uit elkander kon nemen, of uittrekken, hetwelk om de grootheid en zwaarheid des werks noodzakelijk was. Anders, *één werk naar de gestalte van jongelingen, of van beeldenwerk*. **werk, en hij overtoog die met goud.**
11. **Aangaande de vleugelen der cherubim, hun lengte was twintig ellen; des enen vleugel** Zie der verklaring hiervan 1 Kon. 6:27. **was van vijf ellen, rakende aan den wand van het**

- huis, en de andere vleugel van vijf ellen, rakende aan de vleugel des anderen cherubs.
12. Insgelijks was de vleugel des anderen cherubs van vijf ellen, rakende aan den wand van het huis; en de andere vleugel was van vijf ellen, klevende aan den vleugel des anderen cherubs.
13. De vleugelen dezer cherubim spreidden zich uit twintig ellen; en zij stonden op hun voeten, en hun aangezichten waren huiswaarts.
Anders, inwaarts. Vergelijk Exod. 25:20.
14. Hij maakte ook den voorhang Die het heilige van het allerheiligste onderscheidde. Zie hiervan Exod. 26:31; 1 Kon. 6:21, en de aantekening daarop. van hemelsblauw, en purper, en karmozijn, en fijn linnen; en hij maakte cherubs daarop.
15. Nog maakte hij voor het huis twee pilaren, van vijf en dertig ellen Zie 1 Kon. 7:15. in lengte; en het kapiteel, dat op derzelve hoofd was, was van vijf ellen.
16. Ook maakte hij ketenen, Versta, gouden ketenen, of snoeren. Zie van datgene, waaraan de voorhang hing, 1 Kon. 6:21, en de aantekening daarop. *als* in de aanspraakplaats, Zie 1 Kon. 6:5. en hij zette ze op de hoofden der pilaren; daartoe maakte hij honderd Te weten, in elke rij. En alzo er twee rijen waren, zo wordt gezegd 1 Kon. 7:20, dat er twee honderd granaatappelen waren. granaatappelen, en zette ze tussen de ketenen.
17. En hij richtte de pilaren op voor aan den tempel, een ter rechterhand, en een ter linkerhand; en hij noemde den naam van den rechter Jachin, Zie de verklaring hiervan 1 Kon. 7:21. en den naam van den linker Boaz.

1. Hij maakte ook een koperen altaar, Dit altaar is het altaar, van Mozes in de woestijn gemaakt, wel gelijk geweest in fatsoen, omdat het vierkant was, en in het overdeksel, dat van koper was, maar niet in de grootte, omdat deze veel meerder was; daartoe was dat bekwaam om vervoerd te mogen worden, maar dit was gemaakt om te blijven staan. Vergelijk Exod. 27:1,2. van twintig ellen in zijn lengte, en twintig ellen in zijn breedte, en tien ellen in zijn hoogte.
2. Daartoe maakte hij de gegoten zee; Zie van deze 1 Kon. 7:23, waar ook is de verklaring van dezen tekst. van tien ellen was zij, van haar enen rand tot haar anderen rand, Hebreeuws, *lip*. rondom rond, en van vijf ellen in haar hoogte, en een meetsnoer van dertig ellen omving ze rondom.
3. Onder dezelve Te weten, zee; welverstaande onder haar rand, 1 Kon. 7:24. nu was de gelijkenis Versta dit van de kleine beeltenissen der runderen, die onder den rand aan den buik van de zee waren, niet van de grote runderen waar de zee op stond, gelijk volgt. Vergelijk wijders 1 Kon. 7:24. van runderen, rondom henen, die omsingelende, tien in een el, omringende de zee rondom; twee rijen dezer runderen waren in haar gieting gegoten. Dat is, die tezamen in een vorm met dit grote koperen vat gegoten waren, als het gegoten werd.
4. Zij stond op twaalf runderen, drie ziende naar het noorden, en drie ziende naar het westen, en drie ziende naar het zuiden, en drie ziende naar het oosten; en de zee was boven op dezelve; en al hun achterdelen Zie 1 Kon. 7:25. waren inwaarts.
5. Haar dikte nu was een hand breed, Dat is, vier vingers. Zo groot is een handbreed, bij de Latijnen genaamd *Palmus minor*, en te onderscheiden van een andere

- maat van dezen naam, geheten *Palmus major*, driemaal zo breed, dat is, een span. en haar rand als het werk van den rand eens bekens *of* ener leliebloem, bevattende *vele* bathen; zij hield drie duizend.
6. En hij maakte tien wasvaten, Zie van deze 1 Kon. 7:38, en de aantekening. en stelde vijf ter rechter *hand* en vijf ter linkerhand, om daarin te wassen; Te weten, het vlees der offeranden. wat ten brandoffer Hebreeuws, *het werk des brandoffers*. behoort, staken Te weten, om te spoelen en af te wassen. Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk een zulke insteking, welke dient tot afwassing, waardoor de vuiligheid en het slijm afgedreven worden. Vergelijk Jes. 4:4; Ezech. 40:38. zij daarin; maar de zee was, opdat de priesters zich daarin zouden wassen.
  7. Hij maakte ook tien gouden kandelaren, naar hun wijze, Dat is, naar het voorschrift van God gegeven, Exod. 25:31, of van David overgeleverd aan Salomo; 1 Kron. 28:15. en hij stelde ze in den tempel, vijf aan de rechterhand, en vijf aan de linkerhand.
  8. Ook maakte hij tien tafelen, en hij zette ze in den tempel, vijf aan de rechterhand, en vijf aan de linkerhand; en hij maakte honderd gouden sprengbekkens.
  9. Verder maakte hij het voorhof der priesteren, Zie hiervan 1 Kon. 6:36. en het grote voorhof, Versta, het uiterste voorhof, waarin het volk verzamelde tot de oefening van den godsdienst en om Gods hulp te verzoeken; hetwelk, als het oprechtelijk geschiedde naar des HEEREN bevel en ordinantie, zo werd men de hulp Gods gewaar. En hiervan heeft de Hebreeuwse benaming haar oorsprong; alsof men zeide: *een hulp*, of *hulpplaats*. Zie 1 Kon. 7:9,12 en de aantekening. mitsgaders de deuren voor het voorhof, en overtoog hun deuren met koper.
  10. De zee nu zette hij aan de rechterzijde, naar het oosten, tegenover het zuiden.
  11. Daartoe maakte Hiram de potten, en de schoffelen, en de sprengbekkens; alsoz voleindde Hiram het werk te maken, dat hij voor de koning Salomo aan het huis Gods maakte.
  12. De twee pilaren, en de bollen, en de twee kapitelen, op het hoofd der pilaren; en de twee netten, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die op der pilaren hoofd waren;
  13. En de vierhonderd granaatappelen tot de twee netten: twee rijen van granaatappelen tot elk net, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die boven op de pilaren Hebreeuws, *op het aangezicht*. waren.
  14. Hij maakte ook de stellingen; en wasvaten maakte hij op de stellingen;
  15. Een zee, Versta, een zee, omdat er maar een was, waarin de priesters zich wiesen, en die te onderscheiden is van de wasvaten, waarin het vlees der offeranden en wat daartoe behoorde, gewassen werd, boven, 2 Kron. 4:6. en de twaalf runderen daaronder.
  16. Insgelijks de potten, en de schoffelen, en de krauwelen, en al hun vaten maakte Hiram Abiu Anders, *zijn vader*, of *zijns vaders*. Zie boven, 2 Kron. 2:13. voor de koning Salomo, voor het huis des HEEREN, van gepolijst koper.
  17. In de vlakte Zie de verklaring van 2 Kron. 4:17, 1 Kon. 7:36. van de Jordaan goot ze de koning, in dichte aarde, tussen Sukkoth, en tussen Zeredatha.

18. En Salomo maakte al deze vaten, in grote menigte; want het gewicht des kopers werd niet onderzocht.
19. Ook maakte Salomo alle vaten, die voor het huis Gods waren, en het gouden altaar, en de tafelen, waarop de toonbroden zijn;
20. En de kandelaren met hun lampen, van gesloten goud, Zie van dit goud, 1 Kon. 6:20. om die naar de wijze Dat is, naar de wet van God gegeven; Exod. 25:31, enz. en Exod. 37:17, enz. aan te steken, voor de aanspraakplaats;
21. En de bloemen, en de lampen, en de snuiters, van goud; het was het volmaaktste goud; Hebreeuws, *de volmaaktheden des gouds*; dat is, het beste, fijnste en gelouterdste goud.
22. Mitsgaders de gaffelen, Zie 1 Kon. 7:50. en de sprengbekkens, en de rookschalen, en de wierookvaten, van gesloten goud; aangaande den ingang van het huis, zijn binnenste deuren, van het heilige der heiligen, en de deuren van het huis des tempels waren van goud. Dat is, met goud overtoegen; want het binnenste der deuren was van hout; 1 Kon. 6:31,32,35.

2 Kronieken 5

1. Alzo werd al het werk volbracht, dat Salomo aan het huis des HEEREN maakte. Daarna bracht Salomo de geheiligde Hebreeuws, *heiligheden*; dat is, die den Heere geheiligd waren. Zie 1 Kon. 7:51. dingen van zijn vader David; en het zilver, en het goud, en al de vaten legde hij onder de schatten van het huis Gods.
2. Toen vergaderde Vergelijk dit verhaal met 1 Kon. 8:1, enz., en zie daar de aantekeningen, die tot deze plaats mede behoren. Salomo de oudsten van Israel, en al de hoofden der stammen, de oversten der vaderen onder de kinderen Israels, te Jeruzalem, om de ark des verbonds De reden dezer benaming, zie Num. 10:33. des HEEREN op te brengen Te weten, in den tempel, in welken men met trappen moest opklimmen. uit de stad Davids, dewelke is Sion.
3. En alle mannen van Israel verzamelden zich tot de koning op het feest, hetwelk was *in* de zevende maand. Genoemd 1 Kon. 8:2 *Ethanim*, meest overeenkomende met onzen September. Zie aldaar de aantekening.
4. En al de oudsten van Israel kwamen, en de Levieten Namelijk, de priesters uit het geslacht van Levi. Vergelijk 1 Kon. 8:3, en onder, 2 Kron. 5:5,7; idem zie Num. 4:15. namen de ark op.
5. En zij brachten de ark, en de tent der samenkomst opwaarts, mitsgaders al de heilige vaten, Hebreeuws, *vaten der heiligheid*; dat is, heilige vaten, alzo genoemd omdat zij tot een heilig gebruik verordend waren. Zie Lev. 16:4. die in de tent waren; deze brachten de priesters en Levieten opwaarts.
6. De koning Salomo nu, en de ganse vergadering van Israel, die bij hem vergaderd waren voor de ark, offerden schapen en runderen, Zie van de eigen betekenis dezer woorden Gen. 12:16. die vanwege de menigte niet konden geteld noch gerekend worden.
7. Alzo brachten de priesters de ark des verbonds des HEEREN tot haar plaats, tot de aanspraakplaats Dat is, het innerste deel des tempels, terstond in het volgende genaamd *het heilige der heiligen*. Waarom het de *aanspraakplaats* heet, is te zien 1 Kon. 6:5. van het huis, tot het heilige der heiligen, tot onder de vleugelen Zie de aantekening 1 Kon. 6:27, en 1 Kon. 8:6. der cherubim.
8. Want de cherubim spreidden de beide vleugelen over de plaats der ark; en de cherubim overdekten de

ark en haar handbomen Zie van deze Exod. 25:13,14,15. van boven.

9. Daarna schoven zij de handbomen verder uit, dat de hoofden Dat is, de uiterste einden. der handbomen gezien werden uit de ark, Te weten, alzo de einden der handbomen, welke daaruit voortgetrokken en uitgeschoven waren. Zie hiervan breder 1 Kon. 8:8. voor aan de aanspraakplaats, maar buiten niet gezien werden; en zij was daar tot op dezen dag. Dat is, tot de verbranding des tempels, geschied door de Babyloniërs.

10. Er was niets in de ark, dan alleen de twee tafelen, die Mozes bij Horeb In de woestijn, in het leger der Israëlieten, waar de ark met haar toebehoren is gemaakt geweest. Zie van dezen berg ook Num. 10:33. *daarin* gedaan had als de HEERE *een verbond* maakte met de kinderen Israels, toen zij uit Egypte uitgetogen waren.

11. En het geschiedde, als de priesters uit het heilige Zie 1 Kon. 8:10. uitgingen; (want al de priesters, die gevonden werden, hadden zich geheiligd, Dat is, hadden zich naar de ordinantie der wet gereinigd en bereid tegen deze plechtige handeling van het inwijden des tempels, hetwelk geschied was door gebeden, vasten, wasschint der klederen, onthouding van huwelijksgemeenschap. Vergelijk Gen. 35:2, en zie de aantekening; idem Exod. 19:10, en de aantekening. **zonder de verdelingen** Versta, de onderscheiding der beurten, die de priesters in het bedienen huns ambts onderhouden moesten, achtervolgens de orde van David gesteld, 1 Kron. 24. Deze konden zij nu niet volgen in dit extraordinaire werk, waaraan zij allen moesten bezig zijn. **te houden;**

12. En de Levieten, die zangers waren van hen allen, van Asaf, Dezen zijn opperzangmeesters geweest, en zeer wijze lieden uit den stam van Levi, hebbende onder hen veel andere zangers, en onder deze hun zonen, enz. Zie van dezelve 1 Kron. 25:1,2,

enz. van Heman, van Jeduthun, en van hun zonen, en van hun broederen, in fijn linnen gekleed, met cimbalen, en met luiten, en harpen, *Anders, cithers.* stonden tegen het oosten des altaars, en met hen tot honderd en twintig priesteren toe, trompettende met trompetten.)

13. Het geschiedde dan, als zij eenpariglijk Hebreeuws, *als een;* te weten, mens. trompetten en zongen, om een eenparige stem te laten horen, prijzende en lovende den HEERE; en als zij de stem verhieven met trompetten, en met cimbalen, en *andere* muzikale instrumenten, en als zij den HEERE prezen, dat Hij goed is, Men meent dat zij zongen en speelden op de muzikale instrumenten den 136 Psalm, in welken de verzen met deze woorden geëindigd worden. Het kan ook zijn dat zij nog enige andere psalmen gezongen en daarbij deze woorden gevoegd hebben, als Ps. 96, en Ps. 105, enz. Vergelijk 1 Kron. 16:7,8, enz. dat Zijn weldadigheid is tot in eeuwigheid; dat het huis met een wolk vervuld werd, *namelijk* het huis des HEEREN.

14. En de priesters konden, vanwege die wolk, niet staan, om te dienen; want de heerlijkheid Zie Num. 14:10. des HEEREN had het huis Gods vervuld.

2 Kronieken 6

1. Toen zeide Salomo: De HEERE heeft gezegd, Zie de verklaring hiervan en der volgende verzen, 1 Kon. 8:12, en de volgende. dat Hij in de donkerheid zou wonen.
2. En ik heb U een huis ter woonstede gebouwd, en een vaste plaats tot Uw eeuwige woning. Dat is, zolang als de wet duren zou. Zie Gen. 13:15. Hebreeuws, *tot uw wonen in eeuwigheden.*
3. Daarna wendde de koning zijn aangezicht om, Te weten, naar het volk.

en zegende *Anders, loofde God met de ganse gemeente.* de ganse gemeente van Israel; en de ganse gemeente van Israel stond. Te weten, in het grote voorhof, om des konings aanspraak en gebed te horen. Zie onder, 2 Kron. 6:13 en de aantekening.

4. En hij zeide: Geloofd zij de HEERE, de God van Israel, Die met Zijn mond tot mijn vader David gesproken heeft, en heeft het met Zijn handen vervuld, *Dat is, dadelijk volbracht, gelijk Hij gesproken en beloofd heeft also onder, 2 Kron. 6:15.* zeggende:
5. Van dien dag af, dat Ik Mijn volk uit Egypteland uitgevoerd heb, heb Ik geen stad verkoren *Zie 1 Kon. 8:16.* uit alle stammen van Israel, om een huis te bouwen, dat Mijn Naam *Zie 1 Kon. 8:16.* daar zou wezen; en geen man *De Heere heeft tevoren zijn volk wel vorsten, richters en leidsmannen toegeschikt, maar niet als David, bij wiens nakomelingen de opperheid der regering, tot de toekomst van den Messias van wiens eeuwig koninkrijk hij een voorbeeld was, blijven moest.* verkoren *Zie 1 Kon. 8:16.* om een voorganger te zijn over Mijn volk Israel.
6. Maar Ik heb Jeruzalem verkoren, dat Mijn Naam daar zou wezen; en Ik heb David verkoren, dat hij over Mijn volk Israel wezen zou.
7. Het was ook *Dat is, hij had goedgevonden en voorgenomen. Alzo in het volgende; idem, 1 Sam. 14:7; 2 Sam. 7:3; 1 Kron. 17:2. Hebreeuws, het was ook met het hart.* in het hart van mijn vader David, een huis te bouwen den Naam des HEEREN, *Dat is, den HEERE zelf; alzo in het volgende. Zie 1 Kon. 5:3.* des Gods van Israel.
8. Maar de HEERE zeide tot mijn vader David: Dewijl dat in uw hart geweest is, Mijn Naam een huis te bouwen, gij hebt welgedaan, dat het in uw hart geweest is.
9. Evenwel, gij zult dat huis niet bouwen, maar uw zoon, die uit uw

lenden *Dat is, uit uw vlees en bloed geboren zal worden. Zie Gen. 35:11.* voortkomen zal, die zal Mijn Naam dat huis bouwen.

10. Zo heeft de HEERE Zijn woord bevestigd, dat Hij gesproken had; want ik ben opgestaan in de plaats van mijn vader David, en ik zit op den troon van Israel, gelijk als de HEERE gesproken heeft; en ik heb een huis gebouwd den Naam des HEEREN, des Gods van Israel.
11. En ik heb daar de ark gesteld, waarin het verbond *Versta, de twee stenen tafelen, in welke de tien geboden geschreven waren, als zijnde de wetten des verbonds, dat God met de Israëlieten gemaakt had. Zie 1 Kon. 8:21.* des HEEREN is, hetwelk Hij maakte met de kinderen Israels.
12. En hij stond voor het altaar des HEEREN, tegenover de ganse gemeente van Israel; en hij breidde zijn handen uit;
13. (Want Salomo had een koperen *Versta, een zodanig gestoelte, gelijk het hier beschreven is van fijne stof, en grootte, en de plaats waar het stond, hiertoe verordend, opdat de koning daaruit God bidden en het volk aanspreken zou. Zie hiervan ook 2 Kon. 11:14.* gestoelte gemaakt, en had het gesteld in het midden des voorhofs; *Dat is, van het voorhof des volks, genaamd anders het grote voorhof; 1 Kon. 7:9,12. Zie ook boven, 2 Kron. 4:9.* zijnde vijf ellen in zijn lengte en vijf ellen in zijn breedte, en drie ellen in zijn hoogte; en hij stond daarop, en knielde *Deze ceremonie is in het bidden gebruikt geweest als een teken van den ootmoed onzes harten, in hetwelk wij overtuigd zijn dat wij voor de goddelijke majesteit niet bestaan kunnen; Ps. 130:3. Zie van dezelfde ceremonie Ezra 9:5; Luk. 22:41; Hand. 20:36; Ef. 3:14.* op zijn knieën voor de ganse gemeente van Israel, en breidde *Zie van deze ceremonie, die de ouden in het bidden*

- gebruikt hebben, 1 Kon. 8:22. zijn handen uit naar den hemel.)
14. En hij zeide: HEERE, God van Israel, er is geen God gelijk Gij, in den hemel noch op de aarde, houdende het verbond en de weldadigheid aan Uw knechten, die voor Uw aangezicht met hun ganse hart wandelen;
15. Die Uw knecht, mijn vader David, gehouden hebt, wat Gij tot hem gesproken hadt; want met Uw mond hebt Gij gesproken, en met Uw hand vervuld, gelijk het te dezen dage is. *Hebreeuws, na dezen dag; dat is, gelijk het ten huidigen dage blijkt, of gelijk deze dag betuigt.*
16. En nu, HEERE, God van Israel, houd Uw knecht, mijn vader David, wat Gij tot hem gesproken hebt, zeggende: Geen man *Zie 1kon. 8:25.* zal u van voor Mijn aangezicht afgesneden worden, die zitte op den troon van Israel; alleenlijk zo uw zonen hun weg *Zie 1 Kon. 2:4.* bewaren, om te wandelen in Mijn wet, *Dat is, om te geloven en te leven met alle oprechtheid, naar het geopenbaarde woord Gods. Alzo ps. 26:3, en Ps. 119:1. Vergelijk 1 Kon. 8:25, waar dit geheten wordt voor het aangezicht des Heeren wandelen. Zie de aantekening aldaar. gelijk als gij gewandeld hebt voor Mijn aangezicht.*
17. Nu dan, o HEERE, God van Israel! Laat Uw woord waar worden, hetwelk Gij gesproken hebt tot Uw knecht, tot David.
18. Maar waarlijk, zou God bij de mensen op de aarde wonen? Ziet de hemelen, ja, de hemel der hemelen, zouden U niet begrijpen, hoeveel te min dit huis, dat ik gebouwd heb?
19. Wend U dan nog tot het gebed *Dat is, tot mijn gebed, die uw knecht ben; also in het volgende. Uws knechts, en tot*

- zijn smeking, o HEERE, mijn God, om te horen naar het geroep en naar het gebed, dat Uw knecht voor Uw aangezicht bidt.
20. Dat Uw ogen open zijn, dag en nacht, over dit huis, over de plaats, van dewelke Gij gezegd hebt, Uw Naam *Dat is, te maken dat aldaar zijn woord geleerd, zijn naam aangeroepen, zijn godsdienst uitgericht en zijn volk tot de heilige oefeningen vergaderd worden, en waar zijn Geest ook krachtig is. Vergelijk de aantekening 1 Kon. 8:16. daar te zullen zetten; om te horen naar het gebed, hetwelk Uw knecht bidden zal in deze plaats.*
21. Hoor dan naar de smekingen van Uw knecht, en van Uw volk Israel, die in deze *Anders, welke zij, enz.* plaats zullen bidden; en hoor Gij uit de plaats Uwer woning, uit den hemel, ja, hoor, en vergeef.
22. Wanneer iemand tegen zijn naaste zal gezondigd hebben, en die hem een eed des vloeks opgelegd zal hebben, om zichzelf te vervloeken, en de eed des vloeks voor Uw altaar in dit huis komen zal;
23. Hoor Gij dan uit den hemel, en doe, *Te weten, naardat uw gerechtigheid ten aanzien van zijn eed en de zaak vereist. Zie 1 Kon. 8:31, en in 1 Kon. 8: de verklaring van enige dingen hier volgende.* en richt Uw knechten, vergeldende den goddeloze, gevende zijn weg op zijn hoofd, en rechtvaardigende den rechtvaardige, gevende hem naar zijn gerechtigheid. *Versta, naar de gerechtigheid zijner zaak, die hij met de mensen heeft uitstaande, en niet naar de gerechtigheid zijns persoons, die niemand zo heeft dat hij voor God zou bestaan kunnen, Ps. 130:3, en Ps. 143:2.*
24. Wanneer ook Uw volk Israel voor het aangezicht des vijands zal geslagen worden, omdat zij tegen U

- gezondigd zullen hebben, en zich bekeren, en Uw Naam belijden, en voor Uw aangezicht in dit huis bidden en smeken zullen,
25. Hoor Gij dan uit den hemel, en vergeef de zonden van Uw volk Israel, en breng hen weder in het land, dat Gij hun en hun vaders gegeven hebt.
26. Als de hemel *Versta, den ondersten hemel, dat is de lucht, waarin de wolken zijn, van welke de regen voortkomt. Vergelijk Gen. 2:6, en 1 Kon. 18:45.* zal gesloten zijn, dat er geen regen is, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben; en zij in deze plaats bidden, en Uw Naam belijden, *en* van hun zonden zich bekeren zullen, als Gij *Anders, omdat gij tegen hen getuigd zult hebben.* Zie 1 Kon. 8:35. hen geplaagd zult hebben;
27. Hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonden Uwer knechten en van Uw volk Israel, als Gij hun zult geleerd hebben den goeden weg, in denwelken zij wandelen zullen; en geef regen op Uw land, dat Gij Uw volk tot een erfenis gegeven hebt.
28. Als er honger in het land *Zie 1 Kon. 8:37.* wezen zal, als er pest wezen zal, als er brandkoren of honigdauw, sprinkhanen en kevers wezen zullen, als iemand van zijn vijanden in het land *Zie 1 Kon. 8:37.* zijner poorten hem belegeren zal, *of* enige plage, of enige krankheid wezen zal;
29. Alle gebed, alle smeking, die van enig mens, of van al Uw volk Israel geschieden zal, als zij erkennen, een ieder zijn plage en zijn smarte, en een *ieder* zijn handen in dit huis *Of, naar dit huis.* Zie 1 Kon. 8:44, en onder, 2 Kron. 6:34,38. uitbreiden zal;
30. Hoor Gij dan uit den hemel, de vaste plaats Uwer woning, en vergeef, en geef een iegelijk naar al zijn wegen, gelijk Gij zijn hart kent;
- want Gij alleen kent het hart van de kinderen *Versta dit, in het algemeen van alle mensen; want het woord *alle* wordt hier bijgevoegd; 1 Kon. 8:39.* der mensen.
31. Opdat zij U vrezen, om te wandelen *Zie 1 Kon. 11:33.* in Uw wegen, al de dagen, die zij leven zullen op het land, dat Gij onzen vaders gegeven hebt.
32. Zelfs ook aangaande den vreemde, die van Uw volk Israel niet zijn zal, maar uit verren lande, om Uws groten Naams, en Uwer sterke hand, en Uws uitgestreken arms wil, *Zie Exod. 6:5; 1 Kon. 8:42.* komen zal; als zij komen, en bidden zullen in dit huis;
33. Hoor Gij dan uit den hemel, uit de vaste plaats Uwer woning, en doe naar alles, waarom die vreemde tot U roepen zal; opdat alle volken der aarde Uw Naam kennen, *Merk hier, dat uit de ware kennis Gods de rechte vreze Gods voortkomt; gelijk uit de vreze Gods is de wandeling in zijn heilige wegen; boven, 2 Kron. 6:31.* zo om U te vrezen, gelijk Uw volk Israel, als om te weten, dat Uw Naam genoemd wordt *Zie 1 Kon. 8:43.* over dit huis, hetwelk ik gebouwd heb.
34. Wanneer Uw volk in den krijg tegen zijn vijanden uittrekken zal door den weg, dien Gij hen heenzenden zult, en zullen tot U bidden naar den weg dezer stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, hetwelk ik Uw Naam gebouwd heb;
35. Hoor dan uit den hemel hun gebed en hun smeking, en voer hun recht uit.
36. Wanneer zij gezondigd zullen hebben tegen U (want geen mens is er, die niet zondigt), en Gij tegen hen vertoornd zult zijn, en hen leveren zult voor het aangezicht des vijands, dat degenen, die hen

gevangen hebben, hen gevankelijk wegvoeren in een land, dat verre of nabij is;

37. En zij in het land, waar zij gevankelijk weggevoerd zijn, weder aan hun hart brengen zullen, dat zij zich bekeren, en tot U smeken in het land hunner gevangenis, zeggende: Wij hebben gezondigd, verkeerdelijk gedaan, en goddelooslijk gehandeld;

38. En zij zich tot U bekeren, met hun ganse hart en met hun ganse ziel, in het land hunner gevangenis, waar zij hen Te weten, hun vijanden; 1 Kon. 8:48. gevankelijk weggevoerd hebben, en bidden zullen naar den weg Namelijk, tot U, o Heere; 1 Kon. 8:48. huns lands, dat Gij hun vaderen gegeven hebt, en naar deze stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, dat ik Uw Naam gebouwd heb;

39. Hoor dan uit den hemel, uit de vaste plaats Uwer woning, hun gebed en hun smekingen, en voer hun recht uit, en vergeef Uw volk, wat zij tegen Anders, wat het tegen U gezondigd heeft. U gezondigd zullen hebben.

40. Nu, mijn God, laat toch Uw ogen Menselijker wijze van God gesproken, om te tonen dat God achtgeeft op de ellende en de gebeden der zijnen; Ps. 34:16. open en Uw oren opmerkende zijn tot het gebed dezer plaats. Dat is, hetwelk te dezer plaats of in dezen tempel gedaan zal worden, of dergenen, die het in deze plaats doen zullen. Alzo onder, 2 Kron. 7:15.

41. En nu, HEERE God, maak U op tot Uw rust, Dat is, tot de plaats, in welke Gij voorgenomen hebt te rusten en stil te blijven, en niet meer vervoerd te worden met den tabernakel, van de ene plaats in de andere, gelijk geschied was in de woestijn, als de Israëlieten hun legerplaatsen veranderden. Dit is menselijkerwijze van God gesproken, ten aanzien van de ark, boven welke God zich openbaarde. Zie 2 Sam. 7:6; Ps. 132:8. Gij en

de ark Uwer kracht; Alzo Ps. 132:8. Dat is, bij welke Gij uw antwoord gewoonlijk geeft van uw genade en hulp, die Gij krachtiglijk aan uw volk bewijst. laat Uw priesters, HEERE God, met heil Dat is, met uw gunst, zegen en weldadigheid bewaard en versierd zijn, als met een kleding; alzo Ps. 132:16. Het tegendeel is, *bekleed te worden met schande*; in dezelfde plaats, 2 Kron. 6:18. *bekleed worden, en laat Uw gunstgenoten Of, godvruchtigen.* Het Hebreeuwse woord is Gode toegeschreven en den mensen; Gode toegeschreven zijnde, betekent het de goedgunstige, goedertierene, of weldadige, gelijk Ps. 145:17; Jer. 3:12. Den vromen mensen wordt het toegeëigend, omdat zij goeddoen, of omdat hun wordt goedgegaan van God. Naar den eersten zin kan men het overzetten *heiligen, goedertierenen, weldadigen, godvruchtigen*, naar den tweeden, *gunstgenoten*, gelijk hier. over het goede Te weten, dat Gij hun bewijst. blijde zijn.

42. O HEERE God! wend Dat is, sla niet af, of weiger niet mijn gebed. Vergelijk 1 Kon. 2:20. het aangezicht Dat is, mijn aangezicht, dien Gij tot een koning gezalfd hebt. Uws gezalfden niet af; gedenk der weldadigheden van David, Dat is, aan David bewezen, en ten aanzien zijner nakomelingen beloofd. Uw knecht.

2 Kronieken 7

1. Als nu Salomo voleind had te bidden, zo daalde het vuur Tot een openbaar bewijs dat God Salomo's gebed verhoord had. Zie gelijke exemplaren van het vallen des vuurs uit den hemel, Lev. 9:24; Richt. 6:21; 1 Kon. 18:38; 1 Kron. 21:26. van den hemel, en verteerde het brandoffer en de slachtofferen; en de heerlijkheid des HEEREN Versta dit van de wolk, die een teken was van de bijzondere tegenwoordigheid Gods. Zie Num. 14:10, en boven, 2 Kron. 5:13,14. vervulde het huis.
2. En de priesters konden niet ingaan in het huis des HEEREN; want de

- heerlijkheid des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld.
3. En als al de kinderen Israels dat vuur zagen afdalen, en de heerlijkheid des HEEREN over het huis, zo bukten zij met hun aangezichten ter aarde op den vloer, en aanbaden en loofden den HEERE, dat Hij goedig is, Zie boven, 2 Kron. 5:13, en vergelijk 2 Kron. 7:6. dat Zijn weldadigheid is tot in eeuwigheid.
  4. De koning nu en al het volk offerden slachtofferen voor het aangezicht des HEEREN.
  5. En de koning Salomo offerde slachtofferen van runderen, Namelijk, ten dankoffer, gelijk verklaard wordt 1 Kon. 8:63; van welke offer zie Lev. 3:1. twee en twintig duizend, en van schapen, Het Hebreeuwse woord betekent ook geiten, hoewel het meest van schapen gebruikt wordt. Zie Gen. 12:16, en Lev. 1:2. honderd en twintig duizend. Alzo hebben de koning en het ganse volk het huis Gods ingewijd.
  6. Ook stonden de priesters in hun wachten, en de Levieten met de muzikale instrumenten des HEEREN, Dat is, die ter ere Gods gemaakt waren, om hem daarmede naar de wijze, die onder de wet van God verordend en in gebruik was, te loven en te danken. die de koning David gemaakt had, om den HEERE te loven, dat Zijn weldadigheid is in eeuwigheid, als David *Anders, door de lofzangen Davids in hun hand. Of, als David hem prees door hen;* te weten, de muzikale instrumenten. door hun dienst Hebreeuws, *hun hand. Hem prees;* en de priesters trompetten tegen hen over, en gans Israel stond. Te weten, in het grote, of uiterste voorhof, genaamd het *voorhof des volks*, afgezonderd van het innerste voorhof, waarin de priesters stonden.
  7. En Salomo heiligde Zie de verklaring van 2 Kron. 7:7 in de aantekening van 1 Kon. 8:64.
- het middelste des voorhofs, hetwelk voor het huis des HEEREN was, dewijl hij daar de brandofferen en het vette der dankofferen bereid had; want het koperen altaar, dat Salomo gemaakt had, kon het brandoffer, en het spijsoffer, en het vette niet vatten.
8. Salomo hield ook ter zelfder tijd het feest zeven dagen, Te weten, der looftenten. Zie 1 Kon. 8:65. en gans Israel met hem, een zeer grote gemeente, van den ingang af Dat is, van de noordpale tot de zuidpale des lands van Kanaän. Vergelijk Gen. 15:18, en Joz. 13:3,4,5. Van de stad Hamath, zie Num. 13:21, en van de rivier van Egypte, genaamd *Sichor*, Joz. 13:3. van Hamath, tot de rivier van Egypte.
  9. En ten achtsten dage Te weten, van het feest, hetwelk zeven dagen geduurd had. hielden zij een verbodsdag; Dat is, een vierdag, op welken alle dagelijks werk verboden was. Zie Lev. 23:36. Deze dag wordt genoemd de *grote dag van het feest*, Joh. 7:37. want zij hielden de inwijding Zie de betekenis van dit woord Num. 7:10. des altaars zeven dagen, Die de dagen van het feest voorafgegaan waren. en het feest zeven dagen.
  10. Doch op den drie en twintigsten dag der zevende maand De dag na den verbodsdag. Want dit feest begon met den vijftienden dag der zevende maand, en eindigde met den twee en twintigsten derzelfde maand, Lev. 23:34. liet hij het volk gaan tot hun hutten, blijde en goedsmoeds Hebreeuws, *goed van harte.* over het goede, dat de HEERE aan David en Salomo, en Zijn volk Israel gedaan had.
  11. Alzo volbracht Salomo het huis des HEEREN, en het huis des konings; en al wat in Salomo's hart gekomen was, om in het huis des

HEEREN en in zijn huis te maken, richtte hij voorspoedig uit.

12. En de HEERE verscheen Te weten, terstond na de voltimmering en inwijding des tempels, en na het gebed, dat Salomo dan uitgesproken heeft; waarop dan gevolgd is de bouwing van het koninklijke huis. Zie 1 Kon. 9:2. Salomo des nachts, Te weten, in den droom. Vergelijk 1 Kon. 3:5, en 1 Kon. 9:2. Zie van zulk een goddelijke verschijning Gen. 20:2, en Gen. 28:12, mitsgaders de aantekening. en Hij zeide tot hem: Ik heb uw gebed verhoord, en heb Mij deze plaats verkoren tot een offerhuis.
13. Zo Ik den hemel toesluite, dat er geen regen zij, of zo Ik den sprinkhaan gebiede, het land te verteren, *Dat is, zijn gewas en vruchten.* of zo Ik pest onder Mijn volk zende;
14. En Mijn volk, over dewelken *Dat is, die van Mij hun naam hebben, of naar Mij genaamd worden; want de vromen worden Gods kinderen, des Heeren erfdeel en zijn eigendom genaamd. Dezelfde manier van spreken is Deut. 28:10; Amos 9:12.* Mijn Naam genoemd wordt, zich verootmoedigt en bidt, en zij Mijn aangezicht *Het aangezicht des Heeren te zoeken*, is hem te leren kennen, also Hij zich geopenbaard heeft in zijn Woord, zijne werken en tekenen zijner genade, onder welke in het Oude Testament ook geweest is de ark des verbonds. Zie Ps. 24:6, en Ps. 27:8. zoeken, en zich bekeren van hun boze wegen; zo zal Ik uit den hemel horen, en hun zonden vergeven, en hun land genezen. *Dat is, vrij maken van alle ongedierte, van onvruchtbaarheid, van pest, enz.*
15. Nu zullen Mijn ogen open zijn, en Mijn oren opmerkende op het gebed dezer plaats. Zie boven, 2 Kron. 6:40.
16. Want Ik heb nu Zie de aantekening, dienende tot verklaring hiervan, en het volgende, 1 Kon. 9:3, enz. dit huis verkoren en geheiligd, opdat Mijn

Naam daar zij tot in eeuwigheid en Mijn ogen en Mijn hart zullen daar te allen dage zijn.

17. En u aangaande, zo gij voor Mijn aangezicht wandelen zult, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, en doen naar alles, wat Ik u geboden heb, en Mijn inzettingen en Mijn rechten houden zult;
18. Zo zal Ik den troon uws koninkrijks bevestigen, gelijk als Ik *een verbond* met uw vader David gemaakt heb, zeggende: Geen man zal u afgesneden worden, die in Israel heerse.
19. Maar zo gijlieden u afkeren zult, en Mijn inzettingen en Mijn geboden, die Ik voor uw aangezicht gegeven heb, verlaten, en heengaan, en andere goden dienen, en u voor die nederbuigen zult;
20. Zo zal Ik hen uitrukken uit Mijn land, dat Ik hun gegeven heb, en dit huis, dat Ik Mijn Naam geheiligd heb, zal Ik van Mijn aangezicht wegwerpen, en zal het tot een spreekwoord en spotrede onder alle volken maken.
21. En dit huis, dat verheven zal geweest zijn, daarover zal zich een ieder, die voorbijgaat, ontzetten, dat hij zal zeggen: Waarom heeft de HEERE aan dit land en aan dit huis alzo gedaan?
22. En men zal zeggen: Omdat zij den HEERE, hunner vaders God, verlaten hebben, Die hen uit Egypteland uitgevoerd had, en hebben zich aan andere goden gehouden, en zich voor dezelve nedergebogen, en hen gediend; daarom heeft Hij al dat kwaad over hen gebracht.

2 Kronieken 8

1. Het geschiedde nu ten einde van twintig jaren, Van welke hij zeven overgebracht had in het bouwen van het huis des HEEREN, en dertien in het maken van zijn paleis. in dewelke Salomo het huis des HEEREN en zijn huis gebouwd had,
2. Dat Salomo de steden, welke Hiram hem Hebreuws, *Salomo*. gegeven had, Dat is, *wedergegeven*. Want Salomo had deze steden den koning Hiram geschonken tot een erkentenis der diensten, die hij van hem ontvangen had; maar Hiram daarin geen behagen hebbende, heeft ze Salomo wedergegeven, die daarna derzelve herbouwd heeft, en van de Israëlieten heeft laten bewonen. Zie 1 Kon. 9:11,12,13. bouwde, en de kinderen Israels aldaar deed wonen.
3. Daarna toog Salomo naar Hamath- Zie #Num.13:21. Zoba, en hij overweldigde het.
4. Hij bouwde ook Thadmor Zie 1 Kon. 9:18, waar de naam is *Tamor*. in de woestijn, en al de schatsteden, Of, *ammunitiesteden*; also onder, 2 Kron. 8:6. Zie 1 Kon. 9:19. die hij bouwde in Hamath. Het land van Hamath; 1 Kron. 18:3.
5. Ook bouwde hij het hoge Beth-horon Zie #1Kon. 9:17. en het neder Beth-horon, vaste steden met muren, deuren en grendelen;
6. Mitsgaders Baalath, Zie 1 Kon. 9:18. en al de schatsteden, die Salomo had, en alle wagensteden, Zie 1 Kon. 9:19. en de steden der ruiteren, en wat de begeerte van Salomo begeerd had te bouwen, in Jeruzalem, en in den Libanon, Zie 1 Kon. 7:2. en in het ganse land zijner heerschappij.
7. Aangaande al het volk, dat overgebleven was van de Hethieten, Zie van deze volken Gen. 10:15,16, enz. en Gen. 15:19,20,21. en de Amorieten, en de Ferezieten, en de Hevieten, en de Jebusieten, die niet uit Israel waren;
8. Uit hun kinderen, die na hen in het land overgebleven waren, welke de kinderen Israels niet verdaan hadden, die bracht Salomo op uitschot Versta, slaafse uitschot, 1 Kon. 9:21, en zie de aantekening. De zin is, dat zij den koning in zijne werken als lijfeigenen moesten dienen. Zie ook 1 Kon. 5:13,14. Anders, *deed Salomo komen op tribuut*; dat is, dwong hen schatting te betalen. tot op dezen dag.
9. Doch uit de kinderen Israels, die Salomo niet maakte tot slaven in zijn werk; (want zij waren krijgslieden, en oversten zijner hoofdlieden, en oversten zijner wagenen en zijner ruiteren);
10. *Uit* dezen dan waren oversten der bestelden, Versta, degenen, die over de werklieden gesteld waren, om over hun doen en arbeiden opzicht te nemen. Het Hebreeuwse woord is ook van andere oversten gebruikt. Zie 1 Kon. 4:5. Anders, *bezettingen, of garnizoenen*. die de koning Salomo had, tweehonderd en vijftig, Zie 1 Kon. 9:23. die over het volk heerschappij hadden.
11. Salomo nu deed de dochter van Farao opkomen uit de stad Davids, tot het huis, dat hij voor haar gebouwd had; want hij zeide: Mijn vrouw zal in het huis van David, den koning van Israel, niet wonen, omdat de *plaatsen* heilig zijn, Dat is, tot een rein, bijzonder en heilig gebruik moeten dienen, en niet tot de ordinaire bewoning der mensen die ze lichtelijk met hunne zowel morele als ceremoniele besmettingen zouden hebben kunnen ontheiligen. tot dewelke de ark des HEEREN gekomen is.
12. Toen offerde Salomo den HEERE brandofferen op het altaar des HEEREN, hetwelk hij voor het voorhuis Hetwelk was tussen den tempel

- en het voorhof der priesters, dat is, voor aan den tempel. Zie 1 Kon. 6:3. **gebouwd had;**
13. **Zelfs naar den eis** Dat is, in de offeranden, die naar de wet op zekere dagen gedaan moesten worden, elken dag derzelve onderhoudende. Hebreeuws, *in het woord, of, de zaak, des daags op den dag, of, op zijn dag;* gelijk in 2 Kron. 8:14. Vergelijk Exod. 5:13; 1 Kon. 10:25. De zin is dat hij de gezette dagen, in welke zekere offeranden geofferd moesten worden, naarstiglijk waargenomen en onderhouden heeft. **van elken dag, offerende, naar het gebod van Mozes, op de sabbatten, en op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden, drie malen in het jaar; op het feest van de ongezuurde broden, en op het feest der weken, en op het feest der loofhutten.**
14. **Hij stelde ook, naar de wijze zijns vaders Davids,** Dat is, die David door de ingeving des Heiligen Geestes ingesteld had, 1 Kron. 28:19, mitsgaders door het beleid der profeten, onder, 2 Kron. 29:25. **de verdelingen der priesteren over hun dienst, en der Levieten over hun wachten, om God te prijzen, en voor de priesteren te dienen, naar den eis van elken dag; en de poortiers in hun verdelingen, aan elke poort;** Hebreeuws, *aan de poort, en poort;* dat is, aan elke poort. Zie Gen. 7:2. **want also was het gebod van David, den man Gods.** Zie Richt. 13:6.
15. **En men week niet** Of, *daar werd niet geweken.* Hebreeuws, *zij weken niet.* Zie Job 4:19. **van des konings** Namelijk, Salomo's, die de ordinantie van God, door zijn vader David en andere profeten gegeven, juist wilde onderhouden hebben. **gebod aan de priesteren** Dat is, hetwelk den priesters en Levieten gegeven en opgelegd was. **en de Levieten, aangaande alle zaken,** Rakende meest de personen en ambten van den godsdienst. **en aangaande de schatten.** Te weten, des tempels.

16. **Alzo werd al het werk van Salomo bereid tot den dag** Anders, *van den dag der grondlegging, enz., tot het volbrengen, enz.* der grondlegging van het huis des HEEREN, en tot het volbrengen van hetzelfde, *dat* het huis des HEEREN volmaakt werd.
17. **Toen toog Salomo naar Ezeon-Geber, en naar Eloth,** Ook genaamd Elach, Deut. 2:8, en 2 Kon. 14:22. Zie aldaar de aantekeningen. **aan den oever** Hebreeuws, *lip. der zee,* Namelijk, der Schelfzee, of Rode zee, welverstaande aan derzelve inham, van de landbeschrijvers genaamd *Sinus Elaniticus, of Arabicus.* **in het land** Dat is, omtrent de palen des lands van Edom, dewijl de koning der Edomieten tot hiertoe zijn heerschappij heeft uitgestrekt. **Edom.**
18. **En Huram zond hem, door de hand zijner knechten, schepen,** Hierdoor kan men verstaan de materialen, bereid tot schepen. Omdat men van Tyrus in de Rode zee met schepen niet kan komen dan door een zeer lange reis. Vergelijk 1 Kon. 9:26,27. Anderen verstaan dat hij wel schepen gezonden heeft met knechten naar Joppe, maar geen schepen om naar de Rode zee en naar Ofir te gaan. **mitsgaders knechten, kenners van de zee; en zij gingen met Salomo's knechten naar Ofir,** Zie 1 Kon. 9:28. **en zij haalden van daar vierhonderd en vijftig** Zijnde hieronder begrepen dertig talenten, die de uitreeding der schepen gekost had. Anders was het zuiver gewin maar vier honderd twintig talenten; 1 Kon. 9:28. **talenten gouds,** Zie van dezer gewicht Exod. 25:39. **dewelke zij brachten tot den koning Salomo.**

2 Kronieken 9

1. **En toen de koningin** Zie de bredere verklaring van 2 Kron. 9: op 1 Kon. 10, alwaar deze historie eerst beschreven is. **van Scheba het gerucht van Salomo hoorde, kwam zij, om Salomo met raadselen te verzoeken, te**

Jeruzalem, met een zeer zwaar heir, en kemelen, dragende specerijen en goud in menigte, en kostelijk gesteente; en zij kwam tot Salomo, en sprak met hem al wat in haar hart was.

2. En Salomo verklaarde haar al haar woorden; en geen ding was er verborgen voor Salomo, dat hij haar niet verklaarde.
3. Als nu de koningin van Scheba zag de wijsheid van Salomo, en het huis, dat hij gebouwd had,
4. En de spijs zijner tafel, en het zitten Zie 1 Kon. 10:5. zijner knechten, en het staan Versta, den welgeschikten, waarden en vaardigen dienst, die hem zittende aan de tafel van zijn hofdienaren gedaan werd. Het kan ook verstaan worden van zijn dienaren in het algemeen, die omtrent hem stonden, of bij de hand waren, bereid om op zijn bevelen te wachten. zijner dienaren, en hun kledingen, en zijn schenkers, en hun kledingen, en zijn opgang, waardoor hij opging in het huis des HEEREN, zo was in haar geen geest meer. Zie 1 Kon. 10:5.
5. En zij zeide tot den koning: Het is een waarachtig woord geweest, dat ik in mijn land gehoord heb, van uw zaken Hebreeuws, van uwe woorden. en van uw wijsheid.
6. En ik heb hun woorden niet geloofd, totdat ik gekomen ben, en mijn ogen *dat* gezien hebben; en zie, de helft van de grootheid uwer wijsheid is mij niet aangezegd; gij hebt overtroffen Hebreeuws, gij hebt toegedaan tot, of boven het gerucht, enz. het gerucht, dat ik gehoord heb.
7. Welgelukzalig zijn uw mannen, en welgelukzalig deze uw knechten, die geduriglijk voor uw aangezicht staan, en uw wijsheid horen.
8. Geloofd zij de HEERE, uw God, Die behagen in u gehad heeft, om u op

Zijn troon, 1 Kon. 10:9 staat, *op den troon Israëls*. Zij verstaat dat de Israëlieten Gods bijzonder volk en de koningen Gods stadhouders waren, vervolgens dat hij God in zijn regering voor zijn overste moest kennen en in zijn naam zijn volk rechtdoen. **den HEERE**, Dat is, om hem in zulken koninklijken staat alzo te dienen dat zijn naam daardoor groot gemaakt werd. **uw God**, tot een koning te zetten; overmits uw God Israel bemint, om hetzelfde tot in eeuwigheid op te richten, *Of, te bevestigen, of staande gehouden*. zo heeft Hij u tot een koning over hen gesteld, om recht en gerechtigheid te doen.

9. En zij gaf de koning honderd en twintig talenten gouds, Zie Exod. 25:39. en specerijen in grote menigte, en kostelijk gesteente; en er was gelijk deze specerij, Te weten in zulke menigte. Vergelijk 1 Kon. 10:10. die de koningin van Scheba den koning Salomo gaf, geen geweest.
10. Verder ook Hurams knechten, en Salomo's knechten, die goud brachten uit Ofir, Zie 1 Kon. 9:28. brachten alummimhout Ook genaamd *almuggimhout*, 1 Kon. 10:11. Zie aldaar de aantekening. en edelgesteente.
11. En de koning maakte van dat alummimhout hoge gangen Hebbende aan beide zijden handleuning en ondersteunsels, waarom zij ook *steunsels* genaamd zijn, 1 Kon. 10:12; door deze gangen ging men van het huis des konings tot het huis des Heeren. Zie 1 Kon. 10:12. tot het huis des HEEREN en tot het huis des konings, mitsgaders harpen en luiten voor de zangers; desgelijks Te weten, *alummimhout*. ook was te voren in het land van Juda niet geweest.
12. En de koning Salomo gaf de koningin van Scheba al haar behagen, wat zij begeerde, behalve hetgeen Dat is, zonder hetgeen, dat hij haar

- gaf voor hetgeen, dat zij hem geschonken had. zij tot den koning gebracht had; zo keerde zij, en toog naar haar land, zij en haar knechten.
13. Het gewicht nu van het goud, dat voor Salomo op een jaar inkwam, was zeshonderd zes en zestig talenten gouds;
14. Behalve dat zij van de kramers Zie van dezen 1 Kon. 10:15. en de kooplieden inbrachten Te weten, om hun jaarlijkse schatting te betalen.; ook brachten Te weten, om hun jaarlijkse schatting te betalen. alle koningen van Arabie, en de vorsten deszelven lands, goud en zilver aan Salomo.
15. Daartoe maakte de koning Salomo tweehonderd rondassen van geslagen goud; zeshonderd *sikkelen* Van den gemenen gouden sikkel, zie Gen. 24:22. van geslagen goud liet hij opwegen tot elke rondas.
16. Insgelijks driehonderd schilden van geslagen goud; driehonderd *sikkelen* Of drie ponden, of *minen* gouds, gelijk er staat 1 Kon. 10:17, doende elk pond honderd sikkelen. Zie aldaar de aantekening. gouds liet hij opwegen tot elk schild; en de koning legde ze in het huis des wouds Zie van dit huis 1 Kon. 7:2, enz., en de aantekening. van den Libanon.
17. Nog maakte de koning een groten elpenbenen troon, en hij overtoog denzelven met louter goud. Ja met het allergelouterdste. Zie 1 Kon. 10:18, waar het *dicht goud* genaamd wordt.
18. En de troon had zes trappen en een voetbank van goud, aan den troon vast zijnde, en leuninggen Hebreeuws, *handen*. aan beide zijden, Hebreeuws, *van hier, van van daar, of, van ginds, en van weer*; alzo in 2 Kron. 9:19. tot de zitplaats toe; en twee leeuwen stonden bij de leuninggen Hebreeuws, *handen*..
19. En twaalf leeuwen stonden daar aan beide zijden, op de zes trappen; desgelijks is in geen koninkrijk gemaakt geweest.
20. Ook waren alle drinkvaten van den koning Salomo van goud, en alle vaten van het huis des wouds van den Libanon waren van gesloten goud; Zie 1 Kon. 6:20. het zilver Deze woorden met de volgende van 2 Kron. 9:20 worden ook aldus vertaald: *Geen zilver was er aan; want het was in de dagen van Salomo niet voor enig ding geacht. was in de dagen van Salomo niet voor iets geacht.*
21. Want des konings schepen voeren naar Tharsis, met de knechten van Hiram; eens in drie jaren Het oorspronkelijke woord, hetwelk anders betekent *ene*, wordt dus voor *eens*, of *eenmaal* ook genomen; Exod. 30:10; Joz. 6:3; 2 Kon. 4:35, en 2 Kon. 6:10; Job 33:14, en Job 39:38. kwamen de schepen van Tharsis in, Zie 1 Kon. 10:22. brengende goud, en zilver, elpenbeen, en apen, en pauwen.
22. Alzo werd de koning Salomo groter dan alle koningen der aarde in rijkdom en wijsheid.
23. En alle koningen Te weten, tot welke het gerucht van Salomo's wijsheid en rijkdom gekomen was. der aarde zochten Salomo's aangezicht, om zijn wijsheid te horen, die God in zijn hart gegeven had.
24. En zij brachten een ieder zijn geschenk, zilveren vaten, en gouden vaten, en klederen, harnas, en specerijen, paarden, en muilezelen, van elk van jaar Hebreeuws, *de zaak des jaars in het jaar*; dat is, elk geschenk jaarlijks; alzo 1 Kon. 10:25. tot jaar.
25. Ook had Salomo vier duizend paardenstallen, Hoe dit te vergelijken is met 1 Kon. 4:26, waar het getal is van veertig duizend, zie aldaar de aantekening. en

wagenen, en twaalf duizend ruiteren; en hij legde ze in de wagensteden, Zie 1 Kon. 9:19. en bij den koning te Jeruzalem.

26. En hij heerste over alle koningen, van de rivier Namelijk, Eufraat, die door uitnemendheid, *de rivier* genoemd wordt. Zie Gen. 31:21. Hier is de vervulling der beloften aan Abraham gedaan, Gen. 15:18. Zie ook 1 Kon. 4:21, en de aantekening. **tot aan het land** Merk hier de landpalen van Palestina; de rivier Eufraat was zijn pale oosten noordwaarts, het land der Filistijnen westwaarts, en Egypte zuidwaarts. Vergelijk Gen. 15:18. der Filistijnen, en tot aan de landpale van Egypte.

27. Ook maakte de koning het zilver in Jeruzalem te zijn als stenen, en de cederen maakte hij te zijn als de wilde vijgebomen, die in de laagte zijn, in menigte.

28. En zij brachten voor Salomo paarden Van den tol der paarden en andere waren uit Egypte komende, die Salomo trok, zie 1 Kon. 10:28, en de aantekening, en boven, 2 Kron. 1:16. uit Egypte, en uit al die landen.

29. Het overige nu der geschiedenissen *Hebreeuws, woorden Dat is, boeken of schriften. Deze nu hielden in de geschiedenissen van Salomo en Jerobeam, en zijn niet overgebleven, doch zonder nadeel van Gods kerk, zijnde de kanonieke Schrift, alzo zij ons van God nagelaten is, gans volkomen om ons volmaaktelijk te onderwijzen van al hetgeen, dat ons nodig is te geloven en te doen ter zaligheid..* van Salomo, der eerste en der laatste, zijn die niet geschreven in de woorden *Dat is, boeken of schriften.* Deze nu hielden in de geschiedenissen van Salomo en Jerobeam, en zijn niet overgebleven, doch zonder nadeel van Gods kerk, zijnde de kanonieke Schrift, alzo zij ons van God nagelaten is, gans volkomen om ons volmaaktelijk te onderwijzen van al hetgeen, dat ons nodig is te geloven en te doen ter zaligheid. van Nathan, Zie van dezen profeet 2 Sam. 7:2. den profeet, en in de

profetie van Ahia, Zie van dezen ook 1 Kon. 11:29. den Siloniet, en in de gezichten Van de profetische gezichten, zie Gen. 15:1. van Jedi, Zie van dezen onder, 2 Kron. 12:15, waar hij *Iddo* genaamd wordt, en 2 Kron. 15:1, waar hij heet *Oded*. den ziener, Versta, een profeet, wien God verborgen dingen door gezichten openbaart. Zie Num. 12:6, en Num. 24:4; 1 Sam. 9:9. aangaande Anders, *van, of tegen.* Jerobeam, den zoon van Nebat?

30. En Salomo regeerde te Jeruzalem over gans Israel, veertig jaren.

31. En Salomo ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad zijns vaders Davids; Zie 1 Kon. 2:10. en zijn zoon Rehabeam werd koning in zijn plaats.

2 Kronieken 10

1. En Rehabeam De bredere verklaring van 2 Kron. 10: is te vinden, 1 Kon. 12, waar deze historie eerst beschreven is. **toog naar Sichem;** Zie Gen. 12:6. want het ganse Israel was te Sichem gekomen, om hem koning te maken.

2. Het geschiedde nu, als Jerobeam, de zoon van Nebat, *dat* hoorde (dezelve nu was in Egypte, alwaar hij van het aangezicht Uit vrees van Salomo, die hem zocht te doden, misschien vernomen hebbende de profetie van Ahia; 1 Kon. 11:40. van den koning Salomo gevloten was), dat Jerobeam uit Egypte weerkeerde;

3. Want zij zonden henen, Te weten, boden. en lieten hem roepen; zo kwam Jerobeam met het ganse Israel, en zij spraken tot Rehabeam, zeggende:

4. Uw vader heeft ons juk hard gemaakt, Versta dit van de burgerlijke lasten. Want zij moesten Salomo zijn onderhoud opbrengen, die zeer kostelijk hof hield. Zie 1 Kon. 4:7, enz. en voornamelijk, 1 Kon. 4:22,23. nu dan, maak jij

Hebreeuws, *verlicht*, of *licht van uws vaders harden dienst en van zijn zwaar juk*. Alzo onder, 2 Kron. 10:9. Men kan dit aldus overzetten: *minder van den harden dienst uws vaders*; en alzo in het volgende. UWS vaders harden dienst, en zijn zwaar juk, dat hij ons opgelegd heeft, lichter, en wij zullen u dienen.

5. En hij zeide tot hen: Komt over drie dagen weder tot mij. En het volk ging heen.
6. En de koning Rehabeam hield raad met de oudsten, die gestaan hadden voor het aangezicht van zijn vader Salomo, als hij leefde, zeggende: Hoe raadt gijlieden, dat men dit volk antwoorden zal?
7. En zij spraken tot hem, zeggende: Indien gij dit volk goedertieren Hebreeuws, *voor goed*, of *ten goede*; dat is, genegen tot goedertierenheid, vriendschap en weldadigheid. Vergelijk Neh. 5:19; Ps. 86:17. en jegens hen goedwillig wezen zult, en tot hen goede woorden spreken, zo zullen zij te allen dage Dat is, zolang als gij leeft. uw knechten zijn.
8. Maar hij verliet den raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden; en hij hield raad met de jongelingen, Zie van het Hebreeuwse woord Gen. 44:20. Deze jonge heren moeten redelijk bedaagd geweest zijn, dewijl Rehabeam, met wien zij opgewassen waren, een en veertig jaren oud was toen hij aan de regering kwam; 1 Kon. 14:21, en onder 2 Kron. 12:13. die met hem opgewassen waren, die voor zijn aangezicht stonden.
9. En hij zeide tot hen: Wat raadt gijlieden, dat wij dit volk antwoorden zullen, die tot mij gesproken hebben, *zeggende*: Maak het juk, dat uw vader ons opgelegd heeft, lichter?
10. En de jongelingen die met hem opgewassen waren, spraken tot

hem, zeggende: Alzo zult gij zeggen tot dat volk, die tot u gesproken heeft, zeggende: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar maak gij het over ons lichter; alzo zult gij tot hen spreken: Mijn kleinste Zie de verklaring 1 Kon. 12:10. *vinger* zal dikker zijn dan mijns vaders lenden.

11. Indien nu mijn vader een zwaar juk op u heeft doen laden, zo zal ik boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u Zie 1 Kon. 12:11. met geselen gekastijd, maar ik *zal u* met schorpioenen Dat is, met geselen, die scherpe en kromme haken hebben, om het vlees ijselijk te verscheuren, gelijk de scorpioenen met hun kromme en scherpe staarten dodelijke wonden geven. *kastijden*.
12. Zo kwam Jerobeam en al het volk tot Rehabeam, op den derden dag, gelijk als de koning gesproken had, zeggende: Komt weder tot mij op den derden dag.
13. En de koning antwoordde hun hardelijk; Dat is, het volk, dat met Jerobeam tot den koning gekomen was; 1 Kon. 12:13. want de koning Rehabeam verliet den raad Namelijk, dien zij hem geraden hadden; gelijk staat 1 Kon. 12:13, en zie den raad, boven, 2 Kron. 10:7. der oudsten.
14. En hij sprak tot hen naar den raad der jongelingen, zeggende: Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal nog daarboven toedoen; mijn vader heeft u met geselen gekastijd, maar ik *zal u* met schorpioenen *kastijden*.
15. Alzo hoorde de koning naar het volk niet; want deze omwending Het Hebreeuwse woord *nesibhah*, hetwelk wij hier hebben, is, naar sommiger gevoelen, vast van enerlei betekenis met *sibbah*, dat 1 Kon. 12:15 staat; gelijk zij ook zijn van enerlei oorsprong. Zij betekenen beide *omwending*, *omgang*, *omkering*; idem, *oorzaak*. Versta dan

door deze omwending het werk, dat alhier geschiedde, waardoor de Israëlieten zich omgekeerd hebben van den huize Davids, voorzover de oorzaak daarvan geweest is in Gods rechtvaardig oordeel, straffende de zonden der mensen. Zie hiervan breder de verklaring 1 Kon. 12:15. was van God, opdat de HEERE Zijn woord bevestigde, hetwelk Hij door den dienst Hebreuws, *de hand.* van Ahia, den Sioniet, gesproken had tot Jerobeam, den zoon van Nebat.

16. Toen het ganse volk Israel zag, dat de koning naar hen niet hoorde, zo antwoordde Het Hebreeuwse woord is ook voor *antwoorden* genomen, zonder het woord *dabar* bij zich te hebben, Job 13:22, en Job 33:32, maar het wordt er bij gevonden 1 Kon. 12:16. het volk den koning, zeggende: Wat deel hebben wij aan David? Ja, geen erve *hebben wij* aan den zoon van Isai; een ieder naar uw tenten, o Israel! Voorzie nu uw huis, o David! Zo ging het ganse Israel naar zijn tenten.

17. Doch aangaande de kinderen van Israel, die in de steden van Juda woonden, over die regeerde Rehabeam ook.

18. Toen zond de koning Te weten, om de verstoorde Israëlieten tevreden te stellen en tot de gehoorzaamheid van het huis Davids weder te brengen. Rehabeam Hadoram, Ook genaamd *Adoram*, 1 Kon. 12:18; idem *naar eniger gevoelen Adoniram*, 1 Kon. 4:6. die over de schatting was; Versta, de persoonlijke schatting, waarvan zie 1 Kon. 5:13,14. en de kinderen Israels stenigden hem met stenen, dat hij stierf; maar de koning Rehabeam verkloekte zich, om op een wagen te klimmen, dat hij naar Jeruzalem vluchtte.

19. Alzo vielen de Israelieten van het huis van David af, tot op dezen dag. Dat is, welke afvallige en ontrouwe

mishandeling nog duurt tot op dezen dag, te weten, als dit geschreven werd.

2 Kronieken 11

1. Toen nu Rehabeam Zie de bredere verklaring van 1 Kron. 11, 1 Kon. 12:21, enz. te Jeruzalem gekomen was, vergaderde hij het huis van Juda Dat is, den stam van Juda. Zie 1 Kon. 15:27. en Benjamin, Versta, het deel van dezen stam, hetwelk den stam van Juda volgde. eenhonderd en tachtig duizend, uitgelezenen, geoefend *Of, bedreven in den oorlog.* Hebreuws, *doende krijg, of oorlog.* ten oorlog, om tegen Israel te strijden, opdat hij het koninkrijk weder aan Rehabeam bracht.

2. Doch het woord des HEEREN geschiedde tot Semaja, den man Gods, Dat is, profeet; zie Richt. 13:6. zeggende:

3. Zeg tot Rehabeam, den zoon van Salomo, den koning van Juda, en tot het ganse Israel in Juda en Benjamin, Dat is, die in Juda en Benjamin woonden en Rehabeams onderzaten waren, genaamd 1 Kon. 12:23 *het overige des volks.* zeggende:

4. Zo zegt de HEERE: Gij zult niet optrekken, noch strijden tegen uw broederen; Namelijk, de kinderen Israëls; welke verklaring uitgedrukt is 1 Kon. 12:24. *Broederen* worden genaamd, die van één natie en volk zijn, Exod. 2:11; Lev. 10:6; Deut. 15:12; Rom. 9:3. een ieder kere weder tot zijn huis, want deze zaak is van Mij geschied. Zie 1 Kon. 12:15. En zij hoorden de woorden des HEEREN, en zij keerden weder van tegen Jerobeam te trekken.

5. Rehabeam nu woonde te Jeruzalem; De hoofdstad zijns koninkrijks. en hij bouwde Versta dit meest van de versterking dezer steden, die tevoren gebouwd waren; also onder, 2 Kron. 14:6, en 2 Kron. 16:1,5. steden tot vastigheden in Juda. Dat is, in dat deel des lands, dat nog met hem hield en onder zijn gebied stond, als voornamelijk

de stam van Juda; daaronder dat ook kwam een deel van Simeon en van Benjamin.

6. Hij bouwde nu Bethlehem, Gelegen in den stam van Juda, en daarom genaamd *Bethlehem-Juda*, Joz. 19:15; zie Gen. 35:19, waar dit Bethlehem in Juda ook genaamd wordt *Efrata*. en Etham, Een stad in Simeon, omtrent de westpale van den stam van Juda, 1 Kron. 4:31,32. en Thekoa, Deze stad en de drie volgende zijn in Juda gelegen. Zie van deze vier Joz. 12:15, en Joz. 15:35,58; 2 Sam. 14:2; 1 Kron. 2:24,25.
7. En Beth-Zur, en Socho, en Adullam,
8. En Gath, Zie van deze stad 1 Kon. 2:39. en Maresa, Deze stad en de vier volgende waren in Juda gelegen. Zie van dezelve Joz. 10:10, en Joz. 15:24; 2 Kon. 14:19; 1 Kron. 2:42, en 1 Kron. 4:21; Jer. 34:7. en Zif,
9. En Adoraim, en Lachis, en Azeka,
10. En Zora, Men leest van een Zora in den stam van Juda, Joz. 15:33, en van een ander in Dan, Joz. 19:41. en Ajalon, Daar waren ook meer steden van dezen naam; maar versta hier een Ajalon in Benjamin; en onder het rijk van Juda sorterende. Vergelijk Joz. 19:42; 1 Kron. 8:13. en Hebron; Zie Gen. 23:2. dewelke in Juda en in Benjamin de vaste steden waren.
11. En hij sterkte deze vastigheden, en legde oversten daarin, Versta, gouverneurs en bevelhebbers, welken hij de bewaring van die steden en des lands, daaronder en daaromtrent gelegen, tegen allen vijandelijken inval heeft bevolen. Hiertoe heeft zijn zonen verkoren. Zie onder, 2 Kron. 11:23. en schatten van spijs, en olie, en wijn;
12. En in elke stad Hebreeuws, *alle stad en stad*. Zie Gen. 7:2. rondassen Versta, allerlei wapentuig, zowel tot beschadiging van zijn vijand, als tot zijn eigen bescherming dienende. en spiesen, en sterkte ze gans zeer; zo was Juda, en Benjamin zijne.
13. Daartoe de priesteren en de Levieten, die in het ganse Israel

waren, stelden zich bij hem uit al hun landpalen.

14. Want de Levieten verlieten hun voorsteden en hun bezitting, en kwamen in Juda en in Jeruzalem; want Jerobeam en zijn zonen hadden hen verstoten, van het priesterdom Vergelijk 1 Kon. 12:27, enz. des HEEREN te mogen bedienen.
15. En hij had zich priesteren gesteld voor de hoogte, Te weten, die hij den afgoden ter ere en ten dienste had laten oprichten, 1 Kon. 12:31; van de *hoogten*, zie Lev. 26:30. en voor de duivelen, Zie Lev. 17:7. en voor de kalveren, Zie 1 Kon. 12:28,29, en de aantekening. die hij gemaakt had.
16. Na die kwamen Namelijk Levieten; van wie in 2 Kron. 11:14 gesproken is. ook uit alle stammen van Israel te Jeruzalem, die hun hart begaven, om den HEERE, den God Israels, te zoeken, Dat is, recht te leren kennen, zuiverlijk te dienen, vuriglijk aan te roepen, trouwelijk te gehoorzamen, en in al dezen gestadiglijk te volharden, om hierna in eeuwigheid met Hem te leven. Alzo onder, 2 Kron. 15:2,12,15; Ps. 69:33; Jer. 50:4; Amos 5:4. dat zij den HEERE, den God hunner vaders, offerande deden.
17. Alzo sterkten zij het koninkrijk van Juda, en bekrachtigden Rehabeam, den zoon van Salomo, drie jaren Daarna verlieten zij den Heere. Zie onder, 2 Kron. 12:1.; want drie jaren Daarna verlieten zij den Heere. Zie onder, 2 Kron. 12:1. wandelden Zie 1 Kon. 15:26. zij in den weg van David, en Salomo. Salomo wordt alhier de lof der godvruchtigheid toegeschreven, ten aanzien van de eerste jaren zijner regering, of ook ten aanzien van het einde, omdat men houdt dat hij zich vóór zijn dood van zijn zonden en ijdelheden bekeerd heeft, en tot bewijs daarvan het boek, genaamd *Ecclesiastes*, of de *Prediker*, in zijn ouderdom schijnt

geschreven te hebben. Overweeg inzonderheid 2 Kron. 36:22,23.

18. En Rehabeam nam zich, benevens Van dit woord zie 1 Kon. 11:1. Mahalath, de dochter van Jerimoth, den zoon van David, ter vrouwe Abihail, de dochter van Eliab, Ook genaamd *Elihu*; 1 Kron. 27:18. den zoon van Isai,
19. Dewelke hem zonen baarde, Jeus, en Semaria, en Zaham.
20. En na haar nam hij Maacha, Ook genaamd *Michaja*; onder, 2 Kron. 13:2. de dochter van Absalom; Versta, niet den zoon des konings Davids, want die was zonder kinderen na te laten gestorven, maar een van Gibeon, anders Uriël genaamd; onder, 2 Kron. 13:2. deze baarde hem Abia, en Attai, en Ziza, en Selomith.
21. En Rehabeam had Maacha, Absaloms dochter, liever dan al zijn vrouwen en zijn bijwijven; Zie Gen. 22:24. want hij had achttien vrouwen genomen, en zestig bijwijven; Zie Gen. 22:24. en hij gewon acht en twintig zonen en zestig dochteren.
22. En Rehabeam stelde Abia, den zoon van Maacha, tot een hoofd, Waarin hij zondigde tegen de wet, Deut. 21:15,16. Indien Abia de eerstgeborene niet was, gelijk hij uit 2 Kron. 11:19 niet schijnt geweest te zijn; ten ware, dat hij om dit te doen een speciaal bevel door enigen profeet van God gehad had, waarvan niet geschreven staat. om een overste te zijn onder zijn broederen; want het was om hem koning te maken.
23. En hij handelde Hebreeuws, *hij verstond en verspreidde*, enz.; te weten, vrezende voor verderen afval. verstandelijk, dat hij van al zijn zonen, door alle landen van Juda en Benjamin, in alle vaste steden verspreidde, denwelken Te weten, zijn zoon, om het volk niet te belasten. hij spijs gaf in overvloed; en hij begeerde Versta, dat hij vele vrouwen van derzelve ouders voor zijn zonen heeft verzocht, of dat

hij voor zichzelf tot veelheid der vrouwen genegen was. de veelheid van vrouwen.

2 Kronieken 12

1. Het geschiedde nu, als Rehabeam Te weten, na drie jaren, in welke hij David en Salomo nagewandeld had. Zie boven, 2 Kron. 11:17. het koninkrijk bevestigd had, en hij sterk geworden was, dat hij de wet Dat is, verviel van de ware leer, den zuiveren godsdienst en oprechten wandel, van de wet Gods voorgeschreven. Vergelijk Deut. 32:15; 1 Kon. 18:18; boven, 2 Kron. 7:19, en onder, 2 Kron. 13:11; Job 6:14; Spreuk. 2:13; Jes. 1:4; Jer. 2:13, enz. # Jer 2.13 des HEEREN verliet, en gans Israel met hem.
2. Daarom geschiedde het, in het vijfde jaar van den koning Rehabeam, dat Sisak, Zie 1 Kon. 14:25. de koning van Egypte, tegen Jeruzalem optoog (want zij hadden Zie van hun gruwelijke zonden tegen de eerste en de tweede tafel bedreven, 1 Kon. 14:23,24. overtreden tegen den HEERE),
3. Met duizend en tweehonderd wagenen, en met zestig duizend ruiters; en des volks was geen getal, dat met hem kwam uit Egypte, Libiers, Suchieten Anders genoemd *Troglodieten*, ook een volk in Afrika. en Moren; Hebreeuws, *Kuschim*; de Kusieten, dat is, de Moren en Arabieren. Zie Gen. 10:6.
4. En hij nam de vaste steden in, Vergelijk boven, 2 Kron. 11:5. die Juda had, en hij kwam tot Jeruzalem toe.
5. Toen kwam Semaja, Zie van dezen profeet ook 1 Kon. 12:22 en de aantekening. de profeet, tot Rehabeam en de oversten van Juda, die te Jeruzalem verzameld waren, uit oorzaak Of, *vanwege*. Hebreeuws, *van het aangezicht*. Anders, *uit vrees*. van Sisak, en hij zeide tot hen: Alzo zegt de HEERE: Gij hebt

Mij verlaten, daarom heb Ik u ook verlaten in de hand van Sisak.

6. Toen verootmoedigden Te weten, bekennde met het hart en belijdende met den mond de goddeloosheid en ongerechtigheid hunner zonden en de rechtvaardigheid van Gods straf. zich de oversten van Israel en de koning, en zij zeiden: De HEERE is rechtvaardig.
7. Als nu de HEERE zag, dat zij zich verootmoedigden, geschiedde het woord des HEEREN tot Semaja, zeggende: Zij hebben zich verootmoedigd, Ik zal hen niet verderven; maar Ik zal hun in kort of, *na weinig*, te weten, tijds, alzo Job 32:22; Ps. 2:12, en Ps. 81:15; of, *een kleine verlossing*, of, *wat weinigs ter verlossing*. ontkoming Dat is, verlossing. geven, dat Mijn grimmigheid over Jeruzalem door de hand van Sisak niet zal uitgegoten worden. Dat is, mijn gramschap zal zover niet gaan, dat Jeruzalem zou uitgeroeid en het volk gevankelijk weggevoerd worden; gelijk eindelijk geschied is door Nebukadnezer, den koning van Babel, 2 Kon. 25, en onder, 2 Kron. 36; Jer. 52. Anders, *zal niet druipen*; dat is, niet lang duren.
8. Doch zij zullen hem tot knechten zijn, Dat is, zij zullen hem de stad moeten overgeven, rantsoen betalen, laten wegnemen wat hij hebben wil, en zulke conditiën des vredes ontvangen, als het hem believen zal te geven. opdat zij Te weten, hoe gelukkig de staat is dergenen, die Mij dienen en gehoorzamen naar mijn woord; en daarentegen hoe zwaar en rampzalig het is, de afgodische, en tirannische koningen der aarde, naar hun gierigen en hoogmoedigen lust te dienen. onderkennen Mijn dienst, en den dienst van de koninkrijken Of, *aardse koninkrijken*. der landen.
9. Zo toog Sisak, de koning van Egypte, op tegen Jeruzalem; en hij nam de schatten Te weten, hem *zo het schijnt* van den koning en het volk te nemen toegelaten

als het rantsoen van de stad, om niet met geweld van wapenen overvallen en geplunderd te worden. van het huis des HEEREN en de schatten Te weten, hem *zo het schijnt* van den koning en het volk te nemen toegelaten als het rantsoen van de stad, om niet met geweld van wapenen overvallen en geplunderd te worden. van het huis des konings weg; hij nam alles weg; Zie 1 Kon. 14:26. hij nam ook al de gouden schilden weg, die Salomo gemaakt had.

10. En de koning Rehabeam maakte, in plaats van die, koperen schilden; en hij beval *die* onder de hand van de oversten der trawanten, Zie 1 Kon. 14:27. die de deur van het huis des konings bewaarden.
11. En het geschiedde, zo wanneer de koning in het huis des HEEREN ging, dat de trawanten kwamen, en die droegen, Te weten, schilden. en die wederbrachten in der trawanten wachtkamer. Zie 1 Kon. 14:28.
12. En als hij zich verootmoedigde, Namelijk, de koning, met bewijs van leedschap en bekering. keerde de toorn des HEEREN van hem af, opdat Hij *hem* niet ten uiterste toe verdierf; ook waren in Juda nog goede dingen. Als eerstelijk de wet van Mozes; II. het woord der profeten; III. de besnijdenis; IV. nog wat van den zuiveren godsdienst; V. enige ware gelovigen en godvruchtigen, die hun weg niet bedorven hadden; om welke dingen alle God de stad nog verschoonde; gelijk Hij met Sodom zou gedaan hebben, zo zelfs maar tien rechtvaardigen daarin waren geweest, Gen. 18:32. Vergelijk hiermede boven, de aantekening 2 Kron. 12:1.
13. Zo versterkte zich de koning Rehabeam in Jeruzalem, en regeerde; want Rehabeam was een en veertig jaren oud, als hij koning werd, en hij regeerde zeventien jaren in Jeruzalem, de stad, die de HEERE uit alle stammen van Israel

verkoren had, om Zijn Naam Zie 1 Kon. 8:29. daar te zetten; en de naam zijner moeder was Naama, een Ammonietische.

14. En hij deed dat kwaad was, dewijl hij zijn hart Hoewel de mens dit niet kan doen door de kracht zijner natuur, maar alleen door de genade der wedergeboorte, Jer. 31:18; Matth. 7:18; Joh. 15:5, zo is hij nochtans verbonden dat te doen, en strafbaar als hij het niet doet, omdat de schuld bij hem is dat hij het niet doet en niet kan doen. niet richtte, om den HEERE te zoeken. Zie boven, 2 Kron. 11:16.

15. De geschiedenissen nu van Rehabeam, de eerste en de laatste, zijn die niet geschreven in de woorden Anders, in de boeken, of in het boek. Zie boven, 2 Kron. 9:29. van Semaja, Zie 1 Kon. 12:22. den profeet, en Iddo, Zie boven, 2 Kron. 9:29. den ziener, verhalende Anders, in het verhaal van de geslachtsregisters; of, in de geslachtsregisters; dat is, in het boek, beschrijvende de geslachten der koningen, genaamd *de historie van den profeet Iddo*, onder, 2 Kron. 13:22. de geslachtsregisteren; daartoe Dat is, zijn ook in dezelfde woorden niet beschreven de krijgen, enz. de krijgen van Rehabeam en Jerobeam in al hun dagen? Dat is, die hun levenlang geduurd hebben. Of, en de krijgen Rehabeams en Jerobeams waren al hun dagen; dat is, zolang als zij leefden.

16. En Rehabeam ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven in de stad Davids; en zijn zoon Abia Anders genaamd *Abiam*, 1 Kon. 14:31, en 1 Kon. 15:1, enz. werd koning in zijn plaats.

2 Kronieken 13

1. In het achttiende jaar van den koning Jerobeam, zo werd Abia koning over Juda.
2. Hij regeerde drie jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Michaja, Boven, 2 Kron. 11:20 genoemd

Maächa. de dochter van Uriel, Deze was ook *Absalom* genaamd, boven, 2 Kron. 11:20; zie aldaar de aantekening; en onderscheid dezen Uriël van een anderen van denzelfden naam, die een Leviet was; 1 Kron. 15:11. van **Gibea**; Verscheidene steden hebben dezen naam gehad, en dat van de hoogte der plaats, waarop zij gebouwd waren, *want Gibea, Hebreuws, Gibbah, betekent een heuvel*; maar hier menen enigen dat gesproken wordt van Gibea in Benjamin; van hetwelk zie Richt. 20:4,5,10,20. en er was krijg tussen Abia en tussen Jerobeam.

3. En Abia bond den strijd Zie van de betekenis van dit woord 1 Kon. 20:14. aan met een heir van strijdbare helden, vierhonderd duizend uitgelezen mannen; en Jerobeam stelde tegen hem de slagorde, met achthonderd duizend uitgelezen mannen, kloeke helden.

4. En Abia maakte zich op De zin schijnt deze: dat hij, boven op den berg zijnde, wat lager afgekomen is, om van Jerobeam en zijn volk beter gehoord en verstaan te mogen worden. van boven den berg **Zemaraim**, Men meent dat hij gelegen is geweest aan de zuidpale van Efraïm, waar het grenst aan Benjamin; en zijn naam heeft van een stad van dezen naam, tenware dat de stad van den berg haar naam mocht hebben. Zie Joz. 18:22. dewelke is in het gebergte van Efraim; en hij zeide: Hoort mij toe, Jerobeam, en gans Israel!

5. Staat het u niet toe te weten, dat de HEERE, de God Israels, het koninkrijk over Israel aan David gegeven heeft, tot in eeuwigheid, Zie 2 Sam. 7:13. hem en zijn zonen, met een zoutverbond? Dat is, een eeuwig en onvergankelijk verbond, hetwelk niet verderft; gelijk hetgeen, dat met zout besprengd en doorwreven is, niet lichtelijk vergaat. Zie Num. 18:19, en de aantekening.

6. Evenwel is Jerobeam, de zoon van Nebat, de knecht van Salomo, den

- zoon van David, opgestaan, en heeft gerebelleerd tegen zijn heer.
7. Daartoe hebben zich ijdele mannen, Zie Richt. 9:4. kinderen Belials, Dat is, heilloze boeven, ongeschikte en ongebonden deugnieten, die niet alleen geen mens deugd doen, maar ook onder geen wetten staan willen. Zie Deut. 13:13. tot hem vergaderd, en hebben zich sterk gemaakt tegen Rehabeam, den zoon van Salomo, als Rehabeam jong was Te weten, van moed, hart en courage, gelijk de volgende woorden verklaren. De zin is dat hij geen krijgsman of ervaren man was. Vergelijk Pred. 10:16; anders, van ouderdoms halve was hij een en veertig jaren oud als hij tot de regering kwam, boven, 2 Kron. 12:13. en teder van hart, dat hij zich tegen hen niet kon versterken.
8. En nu, gij denkt Hebreeuws, *gij zijt zeggende*; te weten, bij uzelf. Zie Gen. 20:11; 1 Kon. 5:5. u te versterken tegen het koninkrijk Versta, het koninkrijk van Juda, waarvan de Heere de auteur en beschermer was. des HEEREN, *hetwelk* in de hand is der zonen van David; gij zijt wel een grote menigte, maar gij hebt gouden kalveren Het zou mogen schijnen uit deze woorden dat zij de gouden kalveren met zich in het leger gebracht hadden, gelijk eertijds de ark des verbonds in het leger werd gebracht, 1 Sam. 4:3,4,5, enz. bij u, die u Jerobeam tot goden gemaakt heeft.
9. Hebt gij niet de priesteren des HEEREN, de zonen van Aaron, en de Levieten uitgedreven, en hebt u priesteren gemaakt, gelijk de volken der landen? Een iegelijk, die komt om zijn hand Dat is, om zichzelf in het priesterambt in te stellen en in te wijden. Zie Lev. 7:37. te vullen met een jong rund Hebreeuws, *met een zoon des runds*; dat is, op een wijze, die van u verzonnen is en niet van God ingesteld. en zeven rammen, die wordt priester dergenen, die geen goden zijn.
10. Maar ons aangaande, de HEERE is onze God, en wij hebben Hem niet verlaten; en de priesters, die den HEERE dienen, zijn de zonen van Aaron, en de Levieten zijn in het werk. Te weten, in dat werk, dat hun in de wet Gods voorgeschreven is.
11. En zij steken aan Te weten, de priesters. voor den HEERE brandofferen, op elken morgen Hebreeuws, *in morgen in morgen, in avond in avond*; also in het volgende; dat is, op elken morgen en op elken avond. Zie deze manier van spreken Gen. 7:2, en in de aantekening. en op elken avond, ook reukwerk van welriekende specerijen, Zie hiervan Exod. 30:34, enz. nevens de toerichting des broods Versta, de toonbroden; van welke zie Lev. 24:5, enz. op de reine tafel, Zie van deze tafel Exod. 25:23, enz. Zij wordt *rein* genoemd, omdat zij met louter goud overtrokken was, Exod. 25:24. en den gouden kandelaar Zie van dezen Exod. 25:31, enz. en zijn lampen, om *die* op elken avond te doen branden; Achtervolgens de wet; Lev. 24:2,3, enz. want wij nemen waar Zie Lev. 8:35. de wacht des HEEREN, onzes Gods; maar gij hebt Hem verlaten. Zie boven, 2 Kron. 12:1.
12. Daarom ziet, God is met ons aan de spitse, Hebreeuws, *in*, of *aan het hoofd*; dat is, vooraan in de slagordening; zie Deut. 20:9; Micha 2:13. Anders, *ten hoofde*; dat is, voor kapitein en voorvechter. en Zijn priesteren met de trompetten Zie van dezer trompetten gebruik in den oorlog, Num. 10:9. des geklanks, om tegen u alarmgeklank te maken; o kinderen Israels, strijdt niet tegen den HEERE, den God uwer vaderen, Zie Gen. 26:24; also onder, 2 Kron. 13:18. want gij zult geen voorspoed hebben.
13. Maar Jerobeam deed een achterlage omwenden, om van achter hen te komen; Namelijk, die van

Juda. zo waren zij voor het aangezicht
Namelijk, het leger der Israëlieten. van
Juda, en de achterlage was achter
hen. Namelijk, die van Juda.

14. Toen nu Juda omzag, ziet, zo hadden zij den strijd voor en achter; en zij riepen tot den HEERE, en de priesters trompetten met de trompetten. Te weten, om die van Juda goedsmoeds te maken en tot mannelijke courage op te wekken.
15. En de mannen van Juda maakten een alarmgeschrei; en het geschiedde, als de mannen van Juda een alarmgeschrei maakten, dat God Jerobeam en het ganse Israel sloeg voor Abia en Juda. Dat is, de nederlaag gaf. Alzo 1 Sam. 4:3; onder, 2 Kron. 14:12. Of, *plaagde hen* met schrik, verbaasdheid, verwarring, of anderszins.
16. En de kinderen Israels vloden voor het aangezicht van Juda; en God gaf hen in hun hand.
17. Abia dan, en zijn volk, sloeg hen met een groten slag; Dat is, met een grote nederlaag van hen. Alzo Joz. 10:10; 1 Kon. 20:21. Deze manier van spreken wordt ook gebruikt van andere zware plagen, waardoor God buiten nood van oorlog vele mensen tevens ombrengt, gelijk Num. 11:33; 1 Sam. 6:19. want uit Israel vielen verslagen vijfhonderd duizend uitgelezen mannen.
18. Alzo werden de kinderen Israels vernederd Dat is, nedergedrukt en tenonder gebracht. Alzo Richt. 8:28; Ps. 106:42, enz. te dier tijd; maar de kinderen van Juda werden machtig, dewijl zij op den HEERE, hunner vaders God, gesteund hadden.
19. En Abia jaagde Jerobeam achterna, en nam van hem de steden, Beth-El met haar onderhorige Hebreeuws, *dochteren*. Alzo Num. 21:25,32, en in het volgende. plaatsen, en Jesana met haar onderhorige Hebreeuws, *dochteren*. Alzo

Num. 21:25,32, en in het volgende. plaatsen, en Efron Gelegen in den stam van Benjamin, ook genaamd *Ofra*, Joz. 18:23. met haar onderhorige Hebreeuws, *dochteren*. Alzo Num. 21:25,32, en in het volgende. plaatsen.

20. En Jerobeam behield geen kracht Te weten, om tegen Abia te krijgen. meer in de dagen van Abia; maar de HEERE sloeg hem, Het schijnt dat Jerobeam na deze nederlaag een langdurige ziekte gehad heeft, van welke hij eindelijk zou gestorven zijn in het tweede jaar van de regering des konings Asa. Anderen verstaan dit van Abia, die maar drie jaren geregeerd heeft, boven, 2 Kron. 13:2; zodat hij niet lang na deze victorie geleefd heeft, onder, 2 Kron. 14:1. dat hij stierf.
21. Zo versterkte zich Abia; en hij nam zich veertien vrouwen, Te weten, sommige als hij koning was, en enige tevoren, als zijn vader nog leefde. en gewon twee en twintig zonen en zestien dochteren.
22. Het overige nu der geschiedenissen van Abia, zo zijn wegen Dat is, zijn daden en werken. als zijn woorden, zijn beschreven in de historie van den profeet Iddo. Zie 2 Kron. 9:29.

2 Kronieken 14

1. Zo ontsliep Abia met zijn vaders, en zij begroeven hem in de stad Davids, en zijn zoon Asa werd koning in zijn plaats. In zijn dagen was het land tien jaren stil. Versta dit van de eerste jaren der regering van dezen koning, in welke hij van de heidense volken met vrede gelaten is geweest, hoewel tussen hem en Baesa, den koning Israëls, vijandschap was, die wel van wederzijden uitvallen mocht veroorzaken, maar niet in een geregelden oorlog uitgebroken is. Zie onder, 2 Kron. 14:6, en vergelijk de aantekening 1 Kon. 15:16.
2. En Asa deed dat goed Zie 1 Kon. 11:33. Doch versta dezen lof alhier meest van de

oprichting van den vervallen godsdienst; also onder, 2 Kron. 25:2, en 2 Kron. 26:4. en dat recht was in de ogen des HEEREN, zijns Gods.

3. Want hij nam de altaren der vreemden, Te weten, òf *volken*, die de afgoden dienden, welke die van Juda navolgden; òf *goden*, die zij naar de wijze der heidenen dienden, en die *drekgoden* genaamd worden; 1 Kon. 15:12. en de hoogten weg, en brak de opgerichte beelden, en hieuw de bossen af.

4. En hij zeide tot Juda, Dat is, hij liet aanzeggen en gebieden aan al de onderzaten van zijn koninkrijk. dat zij den HEERE, den God hunner vaderen, zoeken, en dat zij de wet Dat is dat zij hetgeen, dat in de wet geboden was, onderhouden en in het werk stellen zouden. Vergelijk Joz. 22:5, en onder, 2 Kron. 31:21. en het gebod doen zouden.

5. Hij nam ook weg uit alle steden van Juda de hoogten Zie Lev. 26:30. en de zonnebeelden; Zie Lev. 26:30. en het koninkrijk was voor hem stil. Hebreeuws, *voor zijn aangezicht*; dat is, onder zijn beleid, of, tot zijn eigen best en welvaren; of, als hij dus regeerde; want hij had den zuiveren godsdienst *die den stoel der koningen verzekert* in zijn land hersteld en vernieuwd.

6. Daartoe bouwde hij vaste steden Hebreeuws, *steden der vesting, of vastigheid*. De zin is dat hij enige open steden besloten heeft en zwak gesterkt. Vergelijk boven, 2 Kron. 11:5. in Juda; want het land was stil, en er was geen oorlog in die jaren tegen hem, dewijl de HEERE hem rust gaf.

7. Want hij zeide tot Juda: Laat ons deze steden bouwen, Het woord *deze* geeft te verstaan dat de steden van welke hier gesproken wordt, nog waren, en dat vervolgens de bouwing derzelve te verstaan is van haar versterking, gelijk ook de volgende woorden medebrengen. en muren daarom trekken, en torens, deuren

en grendelen, terwijl Dat is, terwijl wij het land nog met vrede bezitten en gebruiken mogen. Vergelijk Gen. 13:9. het land nog is voor ons aangezicht; want wij hebben den HEERE, onzen God, gezocht, wij hebben *Hem* gezocht, en Hij heeft ons rondom henen rust gegeven. Zo bouwden zij en hadden voorspoed.

8. Asa nu had een heir van driehonderd duizend uit Juda, rondas en spies dragende, en tweehonderd en tachtig duizend uit Benjamin, het schild dragende en den boog spannende; Hebreeuws, *den boog tredende*; te weten met den voet; welk wapen wij nog heden den *voetboog* noemen. Zie 1 Kron. 5:18, en 1 Kron. 8:40. al dezen waren kloeke helden. Dat is, strijdbare en dappere krijgslieden. Het schijnt dat Asa deze heirkraft vergaderd en toegerust heeft, als hij vernomen had dat de koning der Moren hem overvallen wilde.

9. En Zerah, de Moor, Of, Arabier. Hebreeuws, *Chuschi*. Zie Num. 12:1. kwam tegen hen uit, met een heir van duizend maal duizend, en driehonderd wagenen; en hij kwam tot Maresa toe. Een stad, gelegen in den stam van Juda. Zie boven, 2 Kron. 11:8.

10. Toen toog Asa tegen hem uit; en zij stelden de slagorde in het dal Zefatha Anders, *naar Zefat toe*. Zie Richt. 1:17. bij Maresa.

11. En Asa riep tot den HEERE, zijn God, en zeide: HEERE, het is niets bij U, Of, *het verschilt bij U niet te helpen den machtige, of dengene, die zonder kracht is; of, het is niets bij U, den krachtloze te helpen, komende tussen dengene, die machtig is; dat is, U tegen hem stellende*. Of aldus: *is het niet bij U te helpen*, enz. te helpen hetzij den machtige, Hebreeuws, *tussen den machtige, dengene, die geen kracht heeft*. hetzij den krachteloze; help ons, o HEERE, onze God! Want wij steunen op U, en in Uw Naam Dat is, naar uw wil,

onder uw beleid in het vertrouwen op uw hulp, tot uw eer. Zie 2 Kon. 2:24. **zijn wij gekomen tegen deze menigte; o HEERE! Gij zijt onze God; laat den sterfelijken mens tegen U** Dat is, tegen uw volk. Het kwaad, Gods volk aangedaan, is Hem aangedaan, Zach. 2:8; Hand. 9:5. **niets vermogen. Of, overhand hebben.**

12. En de HEERE plaagde de Moren voor Asa en voor Juda; en de Moren vloden.

13. Asa nu en het volk, dat met hem was, jaagden hen na tot Gerar toe; Zie van deze stad, Gen. 20:1. **en zo velen vielen er van de Moren, dat er voor hen geen hervatting was;** Hebreeuws, *geen levendmaking, of levendheid*, dat is, geen kracht om zichzelf weder op te helpen en bijeen te vergaderen, dat zij den slag zouden hebben mogen hervatten. Alzo wordt gezegd: *En Joab maakte het overige der stad levend*, 1 Kron. 11:8, zie de aantekening aldaar. **want zij waren verbroken voor den HEERE en voor Zijn leger; en zij droegen** Namelijk, die van Juda. **zeer veel roofs daarvan.**

14. En zij sloegen alle steden rondom Gerar; want de verschrikking Dat is, een zeer grote verschrikking van God toegezonden. Vergelijk Gen. 35:5, en zie de aantekening daarop. Alzo onder, 2 Kron. 17:10, en 2 Kron. 20:29. **des HEEREN was over hen; en zij beroofden al de steden, omdat veel roofs in dezelve was.**

15. En zij sloegen ook de tenten van het vee, Dat is, de inwoners der tenten. Versta, de Arabieren, die in tenten woonden aan de palen der Edomieten en Filistijnen, waarheen de Moren, geslagen zijnde, mogen gevloeden zijn; of men kan het verstaan van de Arabieren zelf; 1 Kron. 4:41. **en voerden weg schapen in menigte, en kemelen; en kwamen weder te Jeruzalem.**

2 Kronieken 15

1. **Toen kwam** In het Hebreeuws staan de woorden aldus: *En Azaria de zoon van Oded, de Geest Gods was op hem. de Geest Gods op Azaria, den zoon van Oded.* Een profeet, hier tevoren, naar het algemeen gevoelen, genaamd *Jedi*, boven, 2 Kron. 9:29, en *Iddo*, boven, 2 Kron. 12:15, en is te onderscheiden van een anderen profeet genaamd Oded, die ten tijde van den koning Hizkia geleefd heeft, onder, 2 Kron. 28:9.

2. **En hij ging uit,** Te weten, uit Jeruzalem. **Asa tegen,** Hebreeuws, *voor het aangezicht van Asa*; dat is, Asa tegen, of tegemoet; alzo 1 Kron. 12:17, en onder, 2 Kron. 28:9. Hij ging den koning tegemoet, toen hij wederkeerde naar Jeruzalem van den slag der Moren. **en hij zeide tot hem: Hoort mij, Asa, en gans Juda, en Benjamin! De HEERE is met ulieden,** Dat is, Hij helpt u en geeft u victorie tegen uw vijanden. Zie boven, 2 Kron. 14:12,13,14, en vergelijk Deut. 20:1; Joz. 1:5; Ps. 118:6; Jer. 20:11, enz. Men kan dit ook in den toekomstigen tijd vertalen: *De Heere zal met u zijn*, enz. Of in den verledenen: *De Heere is met u geweest.* **terwijl gij met Hem zijt;** Dat is, zijn zuiveren godsdienst voorstaat en de afgoderij uitroeit. **en zo gij Hem zoekt,** Zie boven, 2 Kron. 11:16. **Hij zal van u gevonden** Hebreeuws, *u, of, voor u gevonden worden.* Alzo onder, 2 Kron. 15:4,15. Dat is, u dadelijk bijwezen met zijn genade, troost en hulp. Alzo Deut. 4:29; Spreuk. 8:17; Jes. 55:6; Jer. 29:13,14. **worden; maar zo gij Hem verlaat,** Zie boven, 2 Kron. 12:1. **Hij zal u verlaten.** Dat is, dadelijk u zijn genade, troost en hulp onttrekken. Alzo onder, 2 Kron. 24:20; Ps. 71:9,11.

3. **Israel nu is vele dagen geweest zonder den waren God,** Hebreeuws, *den God der waarheid*; dat is, zonder openbaren reinen godsdienst. **en zonder een lerenden priester, en zonder de wet.**

4. **Maar als zij zich in hun nood bekeerden tot den HEERE, den God**

Israels, en Hem zochten, zo werd Hij van hen gevonden.

5. En in die tijden was er geen **Dat is, het ging niet wel in Israël. vrede voor dengene, die uitging,** Versta, degenen, die in Israël wonende, van de ene plaats in de andere moesten trekken, en die van buiten inkwamen om daar voor een tijd te verkeren en te handelen. **en dengene, die inkwam; maar vele beroerten** Zie het boek der Richteren, en voorts 1 Kon. 14:10,11, en 1 Kon. 15:27,29, en 1 Kon. 16. **waren over al de inwoners van die landen;** Te weten, die onder Israël waren.
6. **Dat volk** Dat is, dat zij door verscheiden vijanden zijn verdrukt geweest ten tijde der richters en door inlandse onenigheden de een den ander versmeten, verbraken en verdierven, nadat zij van Juda waren afgezonderd. Anderen nemen 2 Kron. 15:3,4,5,6 als een profetie van het toekomstige, vergelijk met Hos. 3:4,5, enz. **tegen volk, en stad tegen stad in stukken gestoten werden; want God had hen met allen angst** Te weten, de Israëlieten; zie 1 Kon. 16:21. **verschrikt.**
7. **Daarom weest gij sterk,** Dat is, gaat kloekmoediglijk voort in het herstellen en reformeren van den rechten en zuiveren godsdienst, u spiegelende aan de voorverhaalde exempelen. **en laat uw handen** Zie de verklaring dezer manier van spreken 2 Sam. 4:1. **niet verslappen; want er is loon** Te weten, niet uit waarde van hun werk, dat zij God schuldig waren, maar uit de genade en gunst Gods, die de goede werken der zijnen beloofd heeft, om *Christus'* wil, loon te geven. **naar uw werk.**
8. **Als nu Asa deze woorden hoorde, en de profetie van den profeet Oded,** Boven, 2 Kron. 15:1, wordt deze profetie toegeschreven aan Azaria, den zoon van Oded; daarom, deze profeet moet òf twee namen gehad hebben, òf zijn profetie is niet alleen de zijne geweest, maar ook zijns vaders, die sommigen menen dat te dier tijd nog geleefd heeft. **sterkte hij zich, en hij deed weg de verfoeiselen** Dat is, de

gruwelen der beelden, die nog ergens in het openbaar of in geheime plaatsen en huizen overgebleven waren. Zie van enige dezer gruwelen 1 Kon. 11:7, en 2 Kon. 23:13. **uit het ganse land van Juda en Benjamin, en uit de steden,** Zie boven, 2 Kron. 13:19. **die hij van het gebergte van Efraim genomen had, en vernieuwde het altaar Mitsgaders,** gelijk men meent, het voorhof der priesters, waarin het altaar stond; welk voorhof daarom het *nieuwe voorhof* genoemd wordt onder, 2 Kron. 20:5. **des HEEREN, dat voor het voorhuis** Zie 1 Kon. 6:3; idem, boven, 2 Kron. 3:4, en onder, 2 Kron. 29:7. **des HEEREN was.**

9. **En hij vergaderde het ganse** Dat is, al degenen, die tot deze twee stammen behoorden. **Juda en Benjamin, en de vreemdelingen met hen uit Efraim, en Manasse, en uit Simeon; want uit Israel vielen** Te weten, van de koningen Israëls, met wie zij uit haat hunner afgoderij geen gemeenschap wilden hebben. **zij tot hem in menigte, als zij zagen, dat de HEERE, zijn God, met hem was.**
10. **En zij vergaderden zich te Jeruzalem, in de derde maand,** Genaamd *Sivan*, Esth. 8:9, meest overeenkomende met onzen Mei. In deze maand viel het pinksterfeest, waarvan het bevel Gods te zien is Exod. 23:16, en Exod. 34:22; Deut. 16:9. **in het vijftiende jaar van het koninkrijk van Asa.**
11. **En zij offerden den HEERE ten zelfden dage van den roof, dien zij gebracht** Te weten, uit den slag der Moren. Zie boven, 2 Kron. 14:13,14,15. **hadden, zevenhonderd runderen en zeven duizend schapen.**
12. **En zij** Deze manier van spreken schijnt te wijzen op het gebruik, hetwelk men eertijds in het maken van verbonden gehad heeft. Daar werden enige beesten geslacht, en deze daarna in stukken gedeeld, door welke de bondgenoten midden door traden, enz. Zie hiervan breder Gen. 15:17. **traden in een**

- verbond, dat zij Deze manier van spreken schijnt te wijzen op het gebruik, hetwelk men eertijds in het maken van verbonden gehad heeft. Daar werden enige beesten geslacht, en deze daarna in stukken gedeeld, door welke de bondgenoten midden door traden, enz. Zie hiervan breder Gen. 15:17. **den HEERE, den God hunner vaders, zoeken zouden met hun ganse hart** Zie 1 Kon. 2:4. **en met hun ganse ziel.**
13. En al wie den HEERE, den God Israels, niet zou zoeken, zou gedood worden, van den kleine tot den grote, en van den man tot de vrouw toe.
14. En zij zwoeren den HEERE met luider stem Hebreuws, *groter*. en met gejuich, Dat is, vreugdegeluid; alzo 1 Sam. 4:6; 2 Sam. 6:15; Ezra 3:11. **desgelijks met trompetten en met bazuinen.**
15. En gans Juda was verblijd over dezen eed; want zij hadden met hun ganse hart Zie 1 Kon. 2:4. **gezworen, en met hun gansen wil Hem gezocht; en Hij werd** Zie boven, 2 Kron. 15:2. **van hen gevonden, en de HEERE gaf hun rust rondom henen.**
16. Aangaande ook Maacha, de moeder Versta, zijn grootmoeder, zijns vaders Abia's moeder, weduwe van Rehabeam, 1 Kon. 15:2, en boven, 2 Kron. 13:2, waar zij *Michaja* genoemd wordt. **van den koning Asa, hij zette** Namelijk, Asa. **haar af, dat zij geen koningin ware, omdat zij een afgrijselijken Hebreuws, Miflezeth.** Zie van dezen afgod 1 Kon. 15:13. **afgod in een bos gemaakt had; ook roeide Asa haar afgrijselijken Hebreuws, Miflezeth.** Zie van dezen afgod 1 Kon. 15:13. **afgod uit, en verbrijzelde en verbrandde hem aan de beek Kidron.** Zie 1 Kon. 2:37.
17. De hoogten De hoogten waren ten meesten dele uit Juda wel weggedaan, boven, 2 Kron. 14:5, maar niet uit Israël, Versta, de landschappen, steden en lieden, die van het koninkrijk Israëls onder Juda waren; van welke zie boven, 2 Kron.

- 13:19, en 2 Kron. 15:8,9, en vergelijk onder, 2 Kron. 17:2, en 2 Kron. 19:4, en 2 Kron. 21:2,4. dat is, uit het land van Israël, Versta, de landschappen, steden en lieden, die van het koninkrijk Israëls onder Juda waren; van welke zie boven, 2 Kron. 13:19, en 2 Kron. 15:8,9, en vergelijk onder, 2 Kron. 17:2, en 2 Kron. 19:4, en 2 Kron. 21:2,4. **dat onder den koning Asa was. werden wel niet weggenomen uit Israel, het hart van Asa nochtans was volkomen** Hoe deze volkomenheid te verstaan is, zie 1 Kon. 15:14. **al zijn dagen.**
18. En hij bracht in het huis Gods de geheiligde Zie Lev. 5:15. **dingen zijns vaders, en zijn geheiligde dingen, zilver en goud, en vaten.**
19. En er was geen oorlog Te weten, tussen Asa en het koninkrijk Israëls. **tot in het vijf en dertigste jaar van het koninkrijk** Dat is, van het koninkrijk van Juda, alzo het verdeeld was van het koninkrijk Israëls, waarvan Asa nu koning was; want hier worden niet uitgedrukt de jaren, in welke Asa geregeerd heeft, maar in welke het koninkrijk van Juda geduurd heeft, nadat de tien stammen daarvan afgeweken waren. De jaren worden aldus gerekend: Rehabeam heeft geregeerd zeventien jaren, boven, 2 Kron. 12:13; zijn zoon Abia drie jaren, boven, 2 Kron. 13:2; hier bijgevoegd vijftien jaren van Asa's regering, boven, 2 Kron. 15:10, maken tezamen vijf en dertig jaren. **van Asa.**

2 Kronieken 16

1. In het zes en dertigste jaar van het koninkrijk Zie boven, 2 Kron. 15:19. **van Asa, toog Baesa, de koning van Israel, op tegen Juda, en bouwde** Dat is, sterkte, alzo boven, 2 Kron. 11:5, en 2 Kron. 14:6, en onder, 2 Kron. 16:5. **Rama,** Een stad, gelegen op een hoogte in den stam Benjamin, niet ver van Silo; Joz. 18:25. **opdat hij niemand toeliet** Te weten, van de tien stammen, waarover hij koning was; want dewijl velen zagen dat de oprechte godsdienst onder Asa opgericht was en dat de Heere met hem was, zijn er velen tot Asa naar Juda overgelopen. Velen kwamen ook naar Jeruzalem om op de feesten en anderszins

God te dienen. Dit heeft Baesa hiermede willen beletten. Zie boven, 2 Kron. 15:9. Hebreeuws, *om niet toe te laten den uitganger en inganger.* uit te gaan Te weten, uit zijn koninkrijk naar Juda. en in te komen Te weten, van Juda in zijn land. tot Asa, den koning van Juda.

2. Toen bracht Asa *het* zilver en *het* goud voort, uit de schatten van het huis des HEEREN en van het huis des konings, en zond tot Benhadad, den koning van Syrie, die te Damaskus Hebreeuws, *Darmesek.* woonde, zeggende:
3. Er is een verbond tussen mij en tussen u, en tussen mijn vader en tussen uw vader; zie, ik zend u zilver en goud, ga heen, maak uw verbond Dat is, breek den vrede, dien gij met hem hebt, en doe hem oorlog aan, opdat hij mij met vrede late. te niet met Baesa, den koning van Israel, dat hij van tegen mij aftrekke. Hebreeuws, *optrekke.*
4. En Benhadad hoorde naar den koning Asa, en zond de oversten der heiren, die hij had, tegen de steden van Israel, en zij sloegen Ijon, Zie van deze stad en de volgende, 1 Kon. 15:20. en Dan, en Abel-Maim, en alle schatsteden Dat is, ammunitiesteden, zie 1 Kon. 9:19. Hebreeuws, *schathuizen der steden.* van Nafthali.
5. En het geschiedde, als Baesa *zulks* hoorde, dat hij afliet van Rama te bouwen, en zijn werk staakte.
6. Toen nam de koning Asa gans Juda, Dat is, die tot den stam van Juda behoorden. Zie 1 Kon. 15:22. en zij droegen weg de stenen van Rama, Dat is, met welke de koning Israëls Rama sterken wilde. Alzo in het volgende, *het hout daarvan.* en het hout daarvan, waarmede Baesa gebouwd had; en hij bouwde Namelijk, de koning Asa; 1 Kon. 15:22. daarmede Geba Namelijk, Geba Benjamins, 1 Kon. 15:22; zie

aldaar de aantekening. en Mizpa. Zie Richt. 11:11.

7. En in denzelfden tijd kwam de ziener Zie van dezen naam boven, 2 Kron. 9:29. Hanani Deze was de vader van den profeet Jehu, onder, 2 Kron. 19:2. tot Asa, den koning van Juda, en hij zeide tot hem: Omdat gij gesteund hebt op den koning van Syrie, en niet gesteund hebt op den HEERE, uw God, daarom is het heir des konings van Syrie uit uw hand Want anderszins zoudt gij beiden, zowel den koning van Syrië als van Israëel, overwonnen hebben, gelijk gij de Moren gedaan hebt. Anders, *ontgaan, onttrokken.* Waarvan de zin zou zijn: Gij hebt verloren moeite en kosten gedaan, met de Syriërs tot uw hulp te roepen. Want ofschoon zij nu met hun inval den koning Baesa verhinderd hebben, in zijn fortificatie voort te gaan, nochtans, als zij zullen vertrokken zijn, zullen zij u niet helpen in den oorlog, dien Baesa tegen u hervatten zal. Zie het einde van 2 Kron. 16:9. ontkomen.
8. Waren niet de Moren en de Libiers een groot heir Hebreeuws, *tot een heir, tot, of in menigte.* met zeer veel Zie boven, 2 Kron. 14:9. wagenen en ruiteren? Toen gij nochtans op den HEERE steundet, heeft Hij hen in uw hand gegeven.
9. Want den HEERE *aangaande*, Zijn ogen Versta, zijn voorzienigheid, waardoor Hij ziet en weet wat in alle landen geschiedt, niet alleen in het algemeen, maar ook in het bijzonder, achnemende op een iegelijks doen. Zie gelijke spreuk Zach. 4:10. doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te bewijzen aan *degenen*, *welker hart volkomen* Hoedanig de volmaaktheid der vromen in dit leven is, zie 1 Kon. 8:61. Hiermede nu schijnt gezegd te zijn dat Asa's hart niet oprecht noch volkomen tot den Heere was, tegen hetgeen wij lezen 1 Kon. 15:14, en boven, 2 Kron. 15:17. Maar zie de vergelijking 1 Kon. 15:14. is tot Hem; gij hebt hierin zottelijk gedaan; want

van nu af zullen oorlogen Versta, zijn voorzienigheid, waardoor Hij ziet en weet wat in alle landen geschiedt, niet alleen in het algemeen, maar ook in het bijzonder, achtnemende op een iegelijks doen. Zie gelijke spreuk Zach. 4:10. tegen u zijn. Te weten, van den koning Baesa. Zie 1 Kon. 15:16.

10. Doch Asa werd toornig tegen den ziener, en leidde hem in het gevangenhuis; Hebreeuws, *in het huis des omkerens, of uitroeiens*; dat is, in den kerker, waar men die insloot, die uitgeroeid of gedood zouden worden. Hij achtte dat de profeet zijn koninklijke majesteit tekortgedaan en daarom den hals verbeurd had. Sommigen vertalen uit *het stokhuis*, waar men de gevangenen in den stok of boeien sloot. Hetzelfde woord staat ook Jer. 20:2, en 2Jer. 29:26. want hij was hierover tegen hem ontsteld; Hebreeuws, *in ontsteltenis*; te weten, door toornigheid. Zie van de eigen betekenis van dit woord, Gen. 40:6. daartoe onderdrukte Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk, *iets of iemand in stukken stoten, te gronde werpen, vertrappen, verdrukken*. Asa enigen uit het volk ter zelfder tijd.

11. En ziet, de geschiedenissen van Asa, de eerste De eerste zijn goed geweest en prijswaardig; de laatste hadden grote gebreken en waren derhalve berispelijk. In het voorstaan van den zuiveren godsdienst was hij wel trouw en gestadig, maar zijn vertrouwen was klein op God, en zijn strafheid tegen enigen onder het volk groot. met de laatste, ziet, zij zijn beschreven in het boek der koningen van Juda en Israel.

12. Asa nu werd, in het negen en dertigste jaar van zijn koninkrijk, krank aan zijn voeten; tot op het hoogste toe was zijn krankheid; daartoe ook zocht hij Dat is, hij vraagde den Heere niet om raad door enigen profeet; hij vernederde zich niet door bekentenis van zijn zonden, hij steunde op den Heere niet en

riep Hem niet aan naar behoren; maar hij verliet zich slechts op de medicijnmeesters en menselijke hulp. den HEERE niet in zijn krankheid, maar de medicijnmeesters. Hebreeuws, *in, of van de medicijnmeesters*.

13. Alzo ontsliep Asa met zijn vaderen; en hij stierf in het een en veertigste jaar zijner regering.

14. En zij begroeven hem in zijn graf, Hebreeuws, *graven*. Vergelijk 2 Kon. 22:20, en zie de aantekening. dat hij voor zich gegraven had in de stad Davids, en legden hem op het bed, hetwelk hij gevuld had met specerijen, en dat van verscheidene soorten, naar apothekerskunst toebereid; en zij brandden Dat is, zij vereerden hem in zijn begrafenis met het branden van kostelijke en welriekende specerijen. Vergelijk onder, 2 Kron. 21:19; Jer. 34:5. over hem een ganse grote branding.

2 Kronieken 17

1. En zijn zoon Josafat werd koning in zijn plaats, en hij sterkte Dat is, hij voorzag zich van allerlei krijgstoerusting, om zijne macht te bewijzen tegen de tien stammen, die te wederstaan en hun geweld af te keren. Anders, *hij sterkte zich over Israël*; dat is, hij bevestigde zich in het koninkrijk, hetwelk hij had over Juda, Benjamin en de vreemdelingen uit Israël en de steden van Efraïm, die zijn vader ingenomen had. Zie 2 Kron. 17:2. zich tegen Israel.

2. En hij legde krijgsvolk Of, *heirkracht*. in alle vaste steden van Juda, en legde bezettingen Dat is, krijgsvolk, of garnizoen, onder het beleid van hun oversten, om het land tegen den inval des vijands te verzekeren. Het Hebreeuwse woord is zo genomen 1 Sam. 13:3; 2 Sam. 8:6. in het land van Juda, en in de steden van Efraim, die zijn vader Asa ingenomen had.

3. En de HEERE was met Josafat; want hij wandelde in de vorige wegen Dat

- is, in welke zijn voorvader David gewandeld had. Anders, *eerste*. Verstaande, eer dat David overspel had begaan en Uria doen doden en het volk doen tellen, 2 Sam. 11:4,14, en 1 Sam. 24:2. **zijns vaders Davids, en zocht de Baals niet.**
4. Maar hij zocht den God zijns vaders, en wandelde in Zijn geboden, en niet naar het doen van Israel.
5. En de HEERE bevestigde het koninkrijk in zijn hand, en gans Juda gaf Josafat geschenken; De koningen en prinses werden vereerd met geschenken, òf van hun eigen onderzaten, tot een teken van gewillige onderdanigheid, waardoor zij zich aan hun gebied en regering onderwierpen, gelijk 1 Sam. 10:27, en 2 Kron. 17:5; òf van vreemde volken, tot eerbieding en onderhouding van vriendschap en vrede, gelijk 1 Kon. 10:25, en boven, 2 Kron. 9:24. **en hij had rijkdom en eer in menigte.**
6. En zijn hart verhief zich Te weten, niet door waan van deugden, rijkdom en eer, maar door en tot een kloek voornemen om de afgoderij uit te roeien, den zuiveren godsdienst te herstellen, alle goede orde naar de wet des Heeren in te voeren en zich tegen de beletselen, die hem bejegenden, vast te maken. Sommigen nemen het alzo, dat hij het hield voor zijn hoogste eer in des Heeren wegen te wandelen. **in de wegen des HEEREN; en hij nam verder de hoogten** Die nog van Asa's tijd overgebleven, of in het einde zijns levens geplant waren van de Joden, die zo tot de afgoderij genegen waren dat zij ook, niettegenstaande Josafats ijver, niet geheel zijn uitgeroeid; onder, 2 Kron. 20:33. **en de bossen uit Juda weg.**
7. In het derde jaar nu zijner regering zond hij tot zijn vorsten, tot Ben-chail, en tot Obadja, en tot Zecharja, en tot Nathaneel, en tot Michaja, **opdat men** De zin is dat zij van koningswege het Joodse volk overal zouden vermanen en bevelen, de wet des Heeren uit den mond der priesters en Levieten aan te horen en zich daarnaar te voegen, en alle
- verhinderings met publieke autoriteit te beletten. **zou leren in de steden van Juda.**
8. En met hen de Levieten, Semaja en Nethanja, en Zebadja, en Asael, en Semiramoth, en Jonathan, en Adonia, en Tobia, en Tob-Adonia de Levieten, en met hen de priesters Elisama en Joram.
9. En zij leerden Te weten, de priesters en Levieten. in Juda, en het wetboek des HEEREN was bij hen; en zij gingen rondom in alle steden van Juda, en leerden onder het volk.
10. En een verschrikking Dat is, een zeer grote verschrikking. Zie boven, 2 Kron. 14:14; idem vergelijk Gen. 13:10. **des HEEREN werd over alle koninkrijken der landen, die rondom Juda waren, dat zij niet krijgden tegen Josafat.**
11. En van de Filistijnen brachten zij Josafat geschenken met het opgelegde Hebreuws, *en, of, met het zilver des lasts*; dat is, met het gezette geld, dat hun opgelegd was jaarlijks als een tribuut of belasting den koningen van Juda te betalen. **geld; ook brachten hem de Arabieren klein vee, zeven duizend en zevenhonderd rammen, en zeven duizend en zevenhonderd bokken.**
12. Alzo nam Josafat toe, en werd ten hoogste groot; Te weten: I. in rijkdom, boven, 2 Kron. 17:5, en onder, 2 Kron. 18:1; II. in macht van krijgslieden, onder, 2 Kron. 17:14,15, enz.; III. in eer en vermaardheid, boven, 2 Kron. 17:5,10, en onder, 2 Kron. 18:1. Hebreuws, *hij was, of, werd, gaande, en groot wordende.* **daartoe bouwde hij in Juda burchten en schatsteden. Of, kastelen, sloten. Anders, paleizen.**
13. En hij had veel werks Versta dit werk, niet alleen van gereedschap, middelen en voorraad, die hij tot den oorlog en andere zaken gereed had *gelijk sommigen het Hebreeuwse woord hier nemen*, maar ook van den arbeid, het bedrijf en gewoel, hetwelk hij overal daarin had, om alles wel te verzorgen,

te beschikken, te maken en in het werk te stellen. in de steden van Juda, en krijgslieden, kloeke helden in Jeruzalem.

14. Dit nu is hun telling, *Anders, getal, of, overste, bevelhebber, of, bevelhebberschap.* naar de huizen hunner vaderen. In Juda waren oversten der duizenden: Adna de overste, en met hem waren driehonderd duizend kloeke helden.
15. Naast hem *Hebreeuws, aan zijn hand;* en zo in het volgende. nu was de overste Johanan; en met hem waren tweehonderd tachtig duizend;
16. En naast hem was Amasia, de zoon van Zichri, die zich vrijwillig *Te weten, om den oorlog des Heeren te voeren tegen de vijanden des lands.* den HEERE overgegeven had; en met hem waren tweehonderd duizend kloeke helden.
17. En uit Benjamin was Eljada, een kloek held; en met hem tweehonderd duizend, die met boog en schild gewapend waren.
18. En naast hem was Jozabad; en met hem waren honderd en tachtig duizend, ten krijge toegerust.
19. Dezen waren *Of, dienden den koning. Anderen, wachtten op den koning.* Versta, dat zij altijd gereed waren om voor hem in den oorlog gebruikt te worden, zo wanneer zij daartoe van hem gelast zouden worden. in den dienst des konings; behalve degenen, die de koning in de vaste steden door gans Juda gezet had.

2 Kronieken 18

1. Josafat nu had rijkdom en eer in overvloed; en hij verzwagerde *Hebbende zijn zoon Joram laten trouwen met Athalia, de dochter van Achab en Izebel,* 2 Kon. 8:18. zich aan Achab.
2. En ten einde van *enige* jaren *Alzo wordt het woord dagen, alleen gesteld zijnde, voor enigen dagen, genomen,* Gen. 4:3. Zie de

aantekening aldaar. Men houdt dat dit geschied is omtrent het zeventiende jaar der regering van Josafat, alzo is af te nemen uit 1 Kon. 22:52. toog hij af tot Achab naar Samaria; en Achab slachtte *Dat is, vereerde hem met een groten maaltijd.* Zie Gen. 31:54. schapen en runderen voor hem in menigte, en voor het volk, dat met hem was; en hij porde hem aan, om op te trekken naar Ramoth *Een stad van den stam van Gad, den Levieten gegeven, 1 Kron. 6:80; zie van dezelve ook 1 Kon. 4:13, enz. in Gilead.* Dat is, gelegen in het land van Gilead, van hetwelk zie Gen. 31:21, waarom deze stad ook genoemd wordt *Ramoth in Gilead,* Deut. 4:43; 1 Kron. 6:80, tot een onderscheid van een ander Ramoth, gelegen in Issaschar; 1 Kron. 6:73.

3. Want Achab, de koning van Israel, zeide tot Josafat, den koning van Juda: Zult gij met mij gaan naar Ramoth in Gilead? En hij zeide tot hem: Zo zal ik zijn, *Zie de verklaring hiervan 1 Kon. 22:4, in welk hoofdstuk deze historie bijna van woord tot woord verhaald wordt; daarom is daar ook de meeste verklaring van 2 Kron. 18: te vinden.* gelijk gij zijt, en gelijk uw volk is, zal mijn volk zijn, en wij zullen met u zijn in dezen krijg.
4. Verder zeide Josafat tot den koning van Israel: Vraag toch als heden naar het woord des HEEREN.
5. Toen vergaderde de koning van Israel de profeten, *Zij worden de profeten Achabs genoemd, onder, 2 Kron. 18:21, die gesteld worden tegen de profeten des Heeren, welke Josafat zocht te horen in 2 Kron. 18:6.* vierhonderd mannen, en hij zeide tot hen: Zullen wij tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En zij zeiden: Trek op, want God zal hen *Namelijk, de Syriërs,* gelijk onder, 2 Kron. 18:14, of de stad, of beide. in de hand des konings geven.

6. Maar Josafat zeide: Is hier niet nog een profeet des HEEREN, dat wij van hem vragen mochten?
7. Toen zeide de koning van Israel tot Josafat: Er is nog een man, om door hem den HEERE te vragen; maar ik haat hem, want hij profeteert over mij niets goeds, *Alzo 1 Kon. 22:8. Hebreeuws, niet ten goede, maar ten kwade.* Welk evenveel is alsof hij zeide: Hij profeteert mij niets, dat mij tot eer, vermaak, of profijt strekken mocht, maar al wat dient tot mijn schande, ongenoegen en schade. Zo oordeelt deze afgodendienaar van al hetgeen de profeet hem tot nalating van zijn vals godsdiensdienst en zondig leven voorgedragen had. **maar altijd kwaad;** *Hebreeuws, al zijn dagen;* dat is, zo lang en dikwijls als hij in zijn leven mij iets geprofeteerd heeft. **deze is Micha, de zoon van Jimla.** En Josafat zeide: de koning zegge niet alzo.
8. Toen riep de koning van Israel een kamerling, en hij zeide: Haal haastelijk Micha, den zoon van Jimla.
9. De koning van Israel nu en Josafat, de koning van Juda, zaten elk op zijn troon, bekleed met *hun* klederen, en zij zaten op het plein, aan de deur der poort van Samaria; en al de profeten profeteerden in hun tegenwoordigheid.
10. En Zedekia, de zoon van Kenaana, had zich ijzeren hoornen gemaakt, en hij zeide: Zo zegt de HEERE: Met deze *Het is zoveel alsof hij zeide: Met deze hoornen verklaar en betuig ik u, dat gij de Syriërs zo gemakkelijk zult stoten, slaan en verdrijven, als de gehoornde beesten zulks den ongehoornden doen kunnen. Hij wil de ware profeten nabootsen, die bij hun woorden enige tekenen gewoon waren te voegen, gelijk te zien is 1 Kon. 11:30; 2 Kon. 13:15,16, enz.* zult gij de Syriërs stoten, totdat gij hen gans verdaan zult hebben.
11. En al de profeten profeteerden alzo, zeggende: Trek op naar Ramoth in Gilead, en gij zult *Zie 1 Kon. 22:12.* voorspoedig zijn, want de HEERE zal hen in de hand des konings geven.
12. De bode nu, die heengegaan was, om Micha te roepen, sprak tot hem, zeggende: Zie, de woorden der profeten zijn, uit een mond, goed tot den koning; *Zie 1 Kon. 1:42, en boven, 2 Kron. 18:7.* dat nu toch uw woord zij, gelijk als van een uit hen, en spreek het goede.
13. Doch Micha zeide: *Zo waarachtig als de HEERE leeft, hetgeen mijn God zeggen zal, dat zal ik spreken!*
14. Als hij tot den koning gekomen was, zo zeide de koning tot hem: Micha, zullen wij naar Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En hij zeide: Trekt op, *Zie 1 Kon. 22:15.* en gijlieden zult voorspoedig zijn, want zij zullen *Namelijk, de Syriërs.* in uw hand gegeven worden. *Te weten, van den Heere; 1 Kon. 22:15.*
15. En de koning zeide tot hem: Tot hoevele *Dit zijn woorden van een grimmig mens, die alzo door haastigen toorn uitvaart, dat hij valsheid spreekt. Want hij had Micha niet bezworen, maar alleen blotelijk gevraagd wat hij in den oorlog, dien hij tegen de Syriërs voorgenomen had, doen of laten zou, 2 Kron. 18:14.* reizen zal ik u bezweren, opdat gij tot mij niet spreekt, dan de waarheid, in den Naam des HEEREN?
16. En hij zeide: Ik zag het ganse *Zie 1 Kon. 22:17.* Israel verstrooid op de bergen, gelijk schapen, die geen herder hebben; en de HEERE zeide: Dezen hebben geen heer; een iegelijk kere weder naar zijn huis in vrede.
17. Toen zeide de koning van Israel tot Josafat: Heb ik tot u niet gezegd: Hij zal over mij niets goeds, maar

- kwaad Hebreeuws, *ten kwade*. 1 Kon. 22:18 staat alleen het woord *kwaad*. Zie boven, 2 Kron. 18:7. profeteren?
18. Verder zeide hij: Namelijk Micha. Daarom hoort het woord des HEEREN: Ik zag den HEERE, zittende op Zijn troon, en al het hemelse heir, staande aan Zijn rechter *hand* en Zijn linkerhand.
19. En de HEERE zeide: Wie zal Achab, den koning van Israel, overreden, dat hij optrekke, en valle te Ramoth in Gilead? Daarna zeide Hij: Te weten, *de Heere*. Wiens woorden ok zijn, die in 2 Kron. 18:19 voorgaan. Anders, *en hij zeide*, te weten, *Micha*; zulks dat de volgende woorden van 2 Kron. 18:19 aldus zouden moeten overgezet worden: *De een zeide aldus en de ander zeide alzo*. Deze zegt aldus, en die zegt alzo.
20. Toen kwam een geest voort, Versta, een boze geest, die in 2 Kron. 18:21 zichzelf een *leugengeest* noemt; gelijk hij ook geheten wordt een *leugenaar*, *en vader der leugen*; Joh. 8:44. en stond voor het aangezicht des HEEREN, en zeide: Ik zal hem overreden. En de HEERE zeide tot hem: Waarmede?
21. En Hij zeide: Ik zal uitgaan, en een *leugengeest* Hebreeuws, *een geest der valsheid*, of, *der leugen*; dat is, die den mens valsheid en leugen ingeeft. Alzo wordt genaamd *de geest der hoerij*, die den mens tot het geestelijke hoerdom, dat is tot afgoderij verleidt, Hos. 4:12; *de geest der onreinheid*, die tot geestelijke onreinheid verwekt, Zach. 13:2; *de geest der dwaling*, die dwaling voortbrengt, 1 Joh. 4:6. zijn in den mond van al zijn profeten. En Hij zeide: Gij zult overreden, en zult ook vermogen; ga uit, en doe alzo. Zie 1 Kon. 22:22.
22. Nu dan, zie, de HEERE heeft een *leugengeest* in den mond van deze uw profeten Versta, *aller*; welk woord uitgedrukt is 1 Kon. 22:23. *gegeven*, en de HEERE heeft kwaad over u gesproken.
23. Toen trad Zedekia, de zoon van Kenaana, toe, en sloeg Micha op het kinnebakken, en hij zeide: Door wat weg is de Geest des HEEREN van mij doorgegaan, om u aan te spreken?
24. En Micha zeide: Zie, gij zult het zien aan dienzelfden dag, als gij zult gaan van kamer in kamer, Vergelijk 1 Kon. 20:30, en de aantekening. om u te versteken.
25. De koning van Israel nu zeide: Neemt Micha, en brengt hem weder tot Amon, den overste der stad, en tot Joas, den zoon des konings;
26. En gijlieden zult zeggen: Zo zegt de koning: Zet dezen in het gevangenhuis, en spijst hem met brood der bedruktheid, en met water der bedruktheid, totdat ik Hebreeuws, *tot mijn wederkomen in vrede*. met vrede wederkom.
27. En Micha zeide: Indien gij enigszins Hebreeuws, *wederkomende wederkomt*. met vrede wederkomt, zo heeft de HEERE door mij niet gesproken. Verder zeide hij: Hoort, Hij spreekt zonder twijfel de omstanders toe, die daar uit vele stammen bijeen waren, om hen tot getuigen te nemen van hetgeen hij daar straks gesproken had. **gij volken altegaar!**
28. Alzo toog de koning van Israel, en Josafat, de koning van Juda, op naar Ramoth in Gilead.
29. En de koning van Israel zeide tot Josafat: Als ik mij versted heb, Anders, *ik zal mij verstellen en in den strijd komen; of als hij zich verstedde en verkleedde, en in den strijd wilde komen*. Zie de verklaring dezer woorden 1 Kon. 22:30. zal ik in den strijd komen; maar gij, trek uw klederen aan. Alzo verstedde zich de koning van Israel, en zij kwamen in den strijd.

30. De koning nu van Syrie had geboden aan de oversten der wagens, die hij had, zeggende: Gijlieden zult niet strijden tegen kleinen noch groten, maar tegen den koning van Israel alleen.
31. Het geschiedde dan, als de oversten der wagenen Josafat zagen, dat zij zeiden: Die is de koning van Israel; en zij togen rondom hem, om te strijden; maar Josafat riep, Te weten, tot den Heere om hulp, gelijk uit de volgende woorden af te nemen is. en de HEERE hielp hem, en God wendde hen van hem af.
32. Want het geschiedde, als de oversten der wagenen zagen, dat het de koning van Israel niet was, dat zij van achter hem afkeerden.
33. Toen spande een man den boog in zijn eenvoudigheid, Zie 1 Kon. 22:34. en schoot Hebreeuws, *sloeg*; zie Gen. 8:21. den koning van Israel tussen de gespen en tussen het pantsier. Toen zeide hij tot den voerman: Namelijk, de koning Achab. Keer uw hand Vergelijk 2 Kon. 9:23. en voer mij uit het leger, want ik ben verwond.
34. En de strijd nam op dien dag toe, en de koning van Israel deed zich met den wagen staande houden tegenover de Syriers, tot den avond toe; en hij stierf ter tijd, Alzo staat 1 Kon. 22:25, dat hij des avonds gestorven is. als de zon onderging.

2 Kronieken 19

1. En Josafat, de koning van Juda, keerde met vrede weder naar zijn huis te Jeruzalem.
2. En Jehu, Zie van dezen profeet 1 Kon. 16:1. de zoon van Hanani, Zie van dezen ook boven, 2 Kron. 16:7. de ziener, Dat is, profeet. Zie 1 Sam. 9:9, en boven, 2 Kron. 9:29. ging uit, hem tegen, en zeide tot den koning Josafat: Zoudt gij den goddeloze Namelijk, Achab, dien hij geholpen had tegen de Syriërs, boven, 2 Kron. 18:3, enz. helpen, en die den HEERE haten, liefhebben? Nu is daarom over u van het aangezicht Hebreeuws, *van voor het aangezicht des Heeren.* des HEEREN grote toornigheid. Die Josafat enigszins gevoeld had, boven, 2 Kron. 18:31 en naderhand nog gevoeld heeft, onder, 2 Kron. 20:1.
3. Evenwel goede dingen zijn bij u gevonden; Te weten, niet die uit zijn natuur, maar uit de genade der wedergeboorte waren, want God onderhoudt en beloont uit genade zijn eigen gaven; alzo Neh. 9:8; Luk. 12:43; Hand. 13:22. want gij hebt de bossen uit het land weggedaan, Het Hebreeuwse woord betekent ook *aansteken, verbranden*; Exod. 35:3; Lev. 6:12; boven, 2 Kron. 4:20. Voor *wegdoen* is het genomen 2 Sam. 4:11; 1 Kon. 21:21; 2 Kon. 23:24. en uw hart gericht Te weten, door de kracht der genade Gods, die hem tot dit werk voorgekomen was, hem daartoe gevende verstand, wil en vermogen, Ef. 2:10; Filipp. 2:13. Vergelijk boven de aantekening, 2 Kron. 12:14. om God te zoeken.
4. Josafat nu woonde in Jeruzalem; en hij toog Hebreeuws, *hij kwam weder en ging uit.* Anders, *bekeerd zijnde, te weten, door de vermaning van den profeet toog hij uit.* wederom uit door het volk, van Ber-seba Dat is, van het Zuideinde zijns koninkrijks, hetwelk was de stad Berseba, tot het noordeinde, hetwelk was het gebergte Efraïms. af tot het gebergte van Efraim toe, en deed hen Te weten, van de afgoderij, valse godsdiensten en goddeloosheid des levens. wederkeren tot den HEERE, hunner vaderen God.
5. En hij stelde richters in het land, in alle vaste steden van Juda, van stad tot stad. Hebreeuws, *voor stad en stad*; dat is, in elke stad.
6. En hij zeide tot de richters: Ziet wat gij doet, want gij houdt Dat is, gij

bedient dit rechterschap niet eigenlijk in den naam en uit last van een mens, maar in den naam en uit last van God, welken het gericht toebehoort, en die u daarin gesteld heeft om zijn plaats te bewaren. **het gericht niet den mens, maar den HEERE; en Hij is bij u in de zaak** Dat is, in de rechtshandelingen, geschillen en processen, die u zullen mogen voorkomen. Zie Ps. 82:1. van het gericht.

7. Nu dan, de verschrikking des HEEREN zij op ulieden; neemt waar, Te weten, uw ambt, ten einde dat gij het behoorlijk uitvoert. **en doet het; want bij den HEERE, onzen God, is geen onrecht, noch aanneming** Hebreeuws, *opnemingen des aangezichts*. Zie Lev. 19:15, en Deut. 1:17, met de aantekening. **van personen, noch ontvangst van geschenken.** Hebreeuws, *geschenk*; dat is, enig geschenk of geschenken.

8. Daartoe stelde Josafat ook te Jeruzalem *enige* van de Levieten, en van de priesteren, en van de hoofden der vaders Dat is, der vaderlijke huisgezinnen, die onder het gebied van Josafat stonden. **van Israel, over het gericht** Versta, door *het gericht des Heeren en der echtgeschillen, kerkelijke en politieke* zaken, en vergelijk hiermede 2 Kron. 19:11. **des HEEREN, en over rechtsgeschillen, als zij weder** Hebreeuws eigenlijk, *en zij kwamen weder*, of, *waren wedergekomen te Jeruzalem*; dat is, als zij wedergekomen waren, namelijk Josafat en die met hem door het ganse land getrokken waren, om overal in kerkelijke en burgerlijke zaken de goddelijke ordinantiën in te voeren. Anderen vertalen dit aldus: *Over de gerichtszaken of rechtshandelingen, als die wederkwamen te Jeruzalem*; te weten, als die daar bij vorm van appel gebracht waren; met dit verstand, dat deze rechters te Jeruzalem gesteld werden om de geschillen af te handelen, als dezelve van de partijen door appel te Jeruzalem kwamen; of als de onderrechters in enige donkere zaak te Jeruzalem verschenen om daar raad te

vragen, en verklaring te hebben over hetgeen zij niet verstonden. **te Jeruzalem gekomen waren.**

9. En hij gebood hun, zeggende: Doet alzo in de vreze des HEEREN, met getrouwheid en met een volkomen hart. Dat is, met een oprecht, onvervalst en onstraffelijk gemoed. Vergelijk 1 Kon. 8:61.

10. En *in* alle geschil, hetwelk van uw broederen, die in hun steden wonen, tot u zal komen, tussen bloed en bloed, Dat is, aangaande het onderscheid en oordeel over enigen doodslag of kwetsuur. Zie Deut. 17:8. **tussen wet en gebod**, Dat is, rakende het oordeel over de onderhouding of overtreding der wetten en geboden en wat daaraan kleeft. Zie van het onderscheid dezer vier woorden Gen. 26:5; idem Deut. 5:31, en 1 Kon. 2:3. **en inzettingen en rechten, zo vermaant hen, dat zij niet schuldig worden aan den HEERE, en een grote toornigheid** Dat is, straf van den Heere. Vergelijk onder, 2 Kron. 28:13, en de aantekening. **over u en over uw broederen zij; doet alzo, en gij zult niet schuldig worden.**

11. En ziet, Amarja, Hieruit verstaat men dat te Jeruzalem twee onderscheidene opperste rechterstoelen geweest zijn; de ene die over geestelijke zaken, en de andere die over politieke geschillen oordelen moest; tot welke men van alle andere gerichten uit het ganse land appelleren mocht. Vergelijk Deut. 17:18, enz.; idem Exod. 18:26; Deut. 1:15. **den hoofdpriester, is over u in alle zaak des HEEREN; en Zebadja, de zoon van Ismael, de vorst van het huis van Juda, in alle zaak des konings; ook zijn de ambtlieden,** Zie 1 Kron. 26:29, en het volgende met de aantekening. **de Levieten, voor uw aangezicht;** Dat is, tot uw best, bereid om u te dienen. Zie gelijke manier van spreken Gen. 13:9. **weest sterk en doet het, en de HEERE zal met den goede zijn.** Te weten, mensen, of personen, die het goede

voorhebben en pogen voor te staan; of *met de goede zaken*.

2 Kronieken 20

1. Het geschiedde nu na dezen, dat de kinderen Moabs, en de kinderen Ammons, en het hen *anderen* Namelijk, de Syriërs, 2 Kron. 20:2, en de Edomieten, die op het gebergte Seir woonden, 2 Kron. 20:10. **benevens** Of, *buiten af van de Ammonieten*. Anders, *over*, of *bezijden*. Anders, *want met hen*, namelijk de Moabieten, *waren van de Ammonieten*; te weten enigen. Anderen verstaan dat Ammonim 2 Kron. 20:1 en 2 Kron. 26:8 een bijzonder volk is, onderscheiden van de kinderen Ammons. **de Ammonieten**, kwamen tegen Josafat ten strijde.
2. Toen kwamen er, die Josafat boodschapten, zeggende: Daar komt een grote menigte tegen u van gene zijde der zee, Versta, de Zoutzee of Dode zee, welke was de oostpale des Joodsen lands, Joz. 15:5. Zie van deze zee Gen. 14:3. uit Syrie, en zie, zij zijn te Hazezon-Thamar, hetwelk is Engedi.
3. Josafat nu vreesde, en stelde zijn aangezicht, Dat is, had een vast voornemen in zijn hart. Gelijk men het aangezicht des lichaams wendt naar de plaats waar men wezen wil, alzo keert men en zet men de gedachten des geestes op het werk, dat men doen wil. Zie 2 Kon. 12:17. **om den HEERE** Anders, *van den Heere hulp* te zoeken. *Den Heere te zoeken*, is hier zoveel als Hem vuriglijk aan te roepen. Alzo Ps. 34:5, en Ps. 78:34, enz. Elders wordt deze manier van spreken meer in het algemeen genomen. Zie boven, 2 Kron. 11:16. **te zoeken; en hij riep** Te weten, opdat een ieder te bekwamer zou zijn om God te bidden voor den welstand des lands en de afkering der vijanden, en om een openbaar getuigenis te geven van ootmoed en berouw over hun voorgaande zonden, en van een oprecht voornemen om in het toekomstige zich te beteren. Vergelijk Richt. 20:26; 1 Sam. 7:6, en 1 Sam. 31:13; 2 Sam. 1:12; 1 Kon. 21:9 en de aantekening,

Neh. 9:1; Esth. 4:16; Joël. 2:15. # Joe 2.15 een vasten uit in gans Juda.

4. En Juda werd vergaderd, om van den HEERE *hulp* Of, *antwoord*. te zoeken; ook kwamen zij uit alle steden van Juda, om den HEERE te zoeken.
5. En Josafat stond Te weten, in het uiterste en grote voorhof, genaamd *het voorhof des volks*, in het koninklijk gestoelte; van hetwelk zie boven, 2 Kron. 6:13. in de gemeente van Juda en Jeruzalem, in het huis des HEEREN, voor het nieuwe voorhof. Versta, het innerste voorhof, hetwelk was der priesters, hier genaamd *het nieuwe*, zo men meent omdat Asa het had laten vernieuwen, als hij het brandofferaltair vernieuwde; boven, 2 Kron. 15:8.
6. En hij zeide: O, HEERE, God onzer vaders, zijt Gij niet de God in den hemel? Ja, Gij zijt de Heerser over alle koninkrijken der heidenen; en in Uw hand is kracht en sterkte, zodat niemand Of, *zodat niemand met*, of *bij*, of *tegen U is*, om zich te stellen; dat is, dat niemand met U in macht te vergelijken is, die zich tegen U zou kunnen stellen. zich tegen U stellen kan.
7. Hebt Gij niet, onze God, de inwoners dezes lands van voor het aangezicht van Uw volk Israel verdreven, en dat aan het zaad van Abraham, Dat is, den nakomelingen; zie Gen. 9:9. **Uw liefhebber, tot in eeuwigheid** Dat is, tot de toekomst van den *Messias* en de vervulling der wet; zie Gen. 13:15. **gegeven?**
8. Zij nu hebben daarin gewoond, en zij hebben U daarin een heiligdom Dat is, een tempel. Alzo wordt de tempel genaamd, Ps. 74:7; Ezech. 45:4; idem de tabernakel van Mozes, Exod. 25:8; Lev. 20:3. **gebouwd voor Uw Naam**, Dat is, voor U; zie 1 Kon. 5:3; alzo in het volgende. zeggende:
9. Indien over ons *enig* kwaad komt, het zwaard des oordeels, Versta, den oorlog, waarmede God pleegt zijn rechtvaardige oordelen en straffen over de

mensen uit te voeren. *Zwaard*, voor *oorlog*, zie Lev. 26:6, en, *oordeel*, voor *straf*, of *wraak*, Exod. 7:4; Jer. 48:47; Ezech. 14:21; 1 Petr. 4:17, enz.; daarom wordt dit zwaard van den oorlog ook een *wrekend zwaard* genoemd, Lev. 26:25. of pestilentie, of honger, wij zullen voor dit huis, en voor Uw aangezicht staan, dewijl Uw Naam Dat is, Gij, o Heere, door de tekenen uwer tegenwoordigheid en de werkingen uwer genade. in dit huis is; en wij zullen uit onze benauwdheid tot U roepen, en Gij zult verhoren en verlossen.

10. En nu, zie de kinderen Ammons, en Moab, en die van het gebergte Seir, Hebreeuws, *de berg*, of, *het gebergte Seirs*; dat is, de inwoners van dat gebergte, welke waren de Edomieten; Deut. 2:5. door dewelken Gij Israel niet toeliet te trekken, Te weten, als vijanden, om het volk te beschadigen, of het land in te nemen; doch als vrienden hadden zij wel mogen trekken, indien de Edomieten hun dat niet geweigerd hadden; Num. 20:17,20,21; Deut. 2:4,8,18. als zij uit Egypteland togen, maar zij weken van hen, en verdelgden hen niet;

11. Zie dan, zij vergelden Te weten, het goed, dat wij hun gedaan hebben met het kwaad, dat zij, ons nu aandoen willen. Het Hebreeuwse woord is hier voor kwade vergelding genomen; alzo 2 Kron. 32:25; Ps. 7:5, enz.; elders ook voor goede, Richt. 9:16; 2 Sam. 19:36; voor beide, 1 Sam. 24:18; Spreuk. 31:12. het ons, komende om ons uit Uw erve, die Gij ons te erven gegeven hebt, te verdrijven.

12. O, onze God, zult Gij geen recht Dat is, zult Gij hen niet straffen? Alzo *richten* voor *straffen*, 1 Sam. 3:13; Ps. 51:6; Ezech. 24:14. Vergelijk Gen. 15:14. Aldus vragende, bidt hij dat God straffe. tegen hen oefenen? want in ons is geen kracht tegen deze grote menigte, die tegen ons komt, en wij weten niet, wat wij doen zullen; maar onze ogen Dat is, wij vertrouwen op U en verwachten uwe

hulp. Alzo Ps. 25:15, en Ps. 123:2, en Ps. 141:8, en vergelijk 1 Kon. 1:20. zijn op U.

13. En gans Juda stond voor het aangezicht Te weten, in het grote voorhof, voor aan het voorhof der priesters, en den tempel. Vergelijk Lev. 1:3. des HEEREN, ook hun kinderkens, hun vrouwen en hun zonen.

14. Toen kwam Hebreeuws, *werd op Jehaziël*. Alzo Richt. 11:29, en zie de aantekening. de Geest des HEEREN Versta dit van den Geest der profetie. Alzo Num. 24:2; onder, 2 Kron. 24:20. in het midden der gemeente, op Jahaziel, Die te onderscheiden is van anderen van dezen naam; 1 Kron. 12:4, en 1 Kron. 16:6, en 1 Kron. 23:19. den zoon van Zecharja, den zoon van Benaja, den zoon van Jehiel, den zoon van Matthanja, den Leviet, uit de zonen van Asaf;

15. En hij zeide: Merkt op, geheel Juda, en gij, inwoners van Jeruzalem, en gij, koning Josafat! Alzo zegt de HEERE tot ulieden: Vreest gijlieden niet, en wordt niet ontzet vanwege deze grote menigte; want de strijd Dat is, gij zult niet strijden tegen dezen hoop, maar God, dien zij bestrijden als zij tegen u opkomen. Zie onder, 2 Kron. 20:17. is niet uwe, maar Gods.

16. Trekt morgen tot hen af; Dit wordt alzo gezegd ten aanzien van de gelegenheid der stad Jeruzalem, die in een hoge plaats gelegen was. Zie Gen. 46:4. ziet, zij komen op bij den opgang van Ziz; De naam ener plaats, hebbende de woestijn *Engedi* oostwaarts, en de woestijn *Jeruel*, van welke in het einde van 2 Kron. 20:16 gesproken wordt, westwaarts. en gij zult hen vinden in het einde des dals, Anders, *beek*. voor aan de woestijn van Jeruel.

17. Gij zult in dezen *strijd* niet te strijden hebben; stelt uzelf, staat en ziet het heil des HEEREN Dat is, dat de Heere u toezenden zal. met u, o Juda en Jeruzalem! Vreest niet, en ontzet u niet, gaat morgen uit, hun tegen,

want de HEERE zal met u wezen. Zie Num. 14:9.

18. Toen neigde Te weten, verklarende alzo dat hij de belofte Gods geloofde en Hem daarvoor dankte. zich Josafat met het aangezicht ter aarde; en gans Juda en de inwoners van Jeruzalem vielen neder voor het aangezicht des HEEREN, aanbiddende den HEERE.

19. En de Levieten uit de kinderen der Kahathieten, Afkomstig van Kahath door Korach. Zij waren wel voortgekomen van Kahath, 1 Kron. 6:22, doch niet van het priesterlijke huis, maar waren zangers in den tempel. en uit de kinderen der Korahieten, stonden op, om den HEERE, den God Israels, met luider stem Hebreeuws, *grote*. ten hoogste Alzo is het Hebreeuwse woord genomen, 1 Kron. 14:2, en 1 Kron. 23:17, en 1 Kron. 29:25, en 2 Kron. 1:1. Anders, *naar boven, of in de hoogte*. te prijzen.

20. En zij maakten zich des morgens vroeg op, en togen uit naar de woestijn van Thekoa; en als zij uittogen, stond Josafat en zeide: Hoort mij, o Juda, en gij, inwoners van Jeruzalem! Geloof in den HEERE, uw God, zo zult gij bevestigd worden; geloof aan Zijn profeten, Dat is, aan de beloften Gods, door de profeten in het algemeen verkondigd en in het bijzonder door den profeet Jahaziël; zie Exod. 14:31. en gij zult voorspoedig zijn.

21. Hij nu Namelijk, Josafat. beraadslaagde zich met het volk, en hij stelde den HEERE zangers, die de heilige Majesteit Hebreeuws, *de majesteit, of de heerlijkheid der heiligheid*; dat is, de heilige en heerlijke God, de heilige goddelijke majesteit. Het is een omschrijving des allerhoogsten Gods. prijzen zouden, voor de toegerusten Dat is, voor aan het krijgsvolk, dat met zijn wapenen in orde uittoog. uitgaande en zeggende: Looft den HEERE, Dit is het begin van Ps. 136,

dien zij mogelijk geheel uitgezonden hebben. want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid!

22. Ter tijd nu, als aanhieven met een vreugdegeroep en lofzang, stelde de HEERE achterlagen Het Hebreeuwse woord betekent enig verstoken volk, heimelijk loerende om de vijanden te overvallen. Versta hier dat God een geest der verwarring onder hen gezonden heeft, zodat zij, de een den ander voor vijand houdende, elkander lagen gelegd en vernield hebben, gelijk volgt. Sommigen verstaan hier de heilige engelen, welker dienst God gebruikt voor zijn volk tegen deszelfs vijanden; 2 Kon. 6:17, en 2 Kon. 19:35. tegen de kinderen Ammons, Moab, en die van het gebergte Seir, die tegen Juda gekomen waren; en zij werden geslagen. Te weten, in dier voege als in de voorgaande aantekening is gezegd. Waarmede de profetie van Jehaziël vervuld werd; boven, 2 Kron. 20:15,17. Anders, *zij versloegen zich*; dat is, elkander.

23. Want de kinderen Ammons en Moab stonden op Zie een exempel van gelijke verwarring Richt. 7:22. tegen de inwoners van het gebergte Seir, om te verbannen en te verdelgen; en als zij met de inwoners van Seir een einde gemaakt hadden, hielpen zij de een den ander Hebreeuws, *de man zijn naaste, of zijn metgezel*. ten verderve.

24. Als nu Juda tot den wachttoren Staande op de hoogte van Ziz. Van welke plaats, zie boven, 2 Kron. 20:16. Anders, *Mizpa*. in de woestijn gekomen was, wendden zij zich naar de menigte; en ziet, het waren dode lichamen, liggende op de aarde, en niemand Hebreeuws, *daar was geen ontkoming geweest*; dat is, niemand was ontkomen. was ontkomen.

25. Josafat nu en zijn volk kwamen, om hun buit te roven, en zij vonden bij hen in menigte, zowel have en dode lichamen, Anders, *en klederen*. als

- kostelijk gereedschap, *Hebreeuws, vaten, of gereedschap der begeerten*; dat is dingen die om hun kostelijkheid en schoonheid zeer begeerd worden. en namen voor zich weg, totdat zij *Hebreeuws, tot geen draging, of opneming toe.* niet meer dragen konden; en zij roofden den buit drie dagen, want dies was veel.
26. En op den vierden dag vergaderden zij zich in het dal van Beracha, *Dat is, der zegening, of des lofs.* Dit dal is gelegen geweest tussen de woestijn Jeruel en de woestijn van Thekoa, in den stam van Juda. want daar loofden zij den HEERE; daarom noemden zij den naam dierzelfer plaats het dal van Beracha, *Dat is, der zegening, of des lofs.* Dit dal is gelegen geweest tussen de woestijn Jeruel en de woestijn van Thekoa, in den stam van Juda. tot op dezen dag. *Dat is, de naam duurt nog tot op den tijd, als dit boek geschreven werd.*
27. Daarna keerden alle mannen van Juda en Jeruzalem weder, en Josafat in de voorspitse *Hebreeuws, in hun hoofd;* dat is, vooraan van het ganse heir. van hen, om wederom met blijdschap tot Jeruzalem te komen; want de HEERE had hen verblijd over hun vijanden.
28. En zij kwamen te Jeruzalem, met luiten, en met harpen, en met trompetten, tot het huis des HEEREN. *Te weten, in het grote voorhof;* om daarmede God te danken voor verkregen victorie.
29. En er werd een verschrikking *Dat is, die van God toegezonden en zeer groot was. Zie boven, 2 Kron. 14:14, en Gen. 35:5.* Gods over alle koninkrijken dier landen, als zij hoorden, dat de HEERE tegen de vijanden van Israel gestreden had.
30. Alzo was het koninkrijk van Josafat stil; en zijn God gaf hem rust rondom henen.
31. Zo regeerde Josafat over Juda; hij was vijf en dertig jaren oud, *Hebreeuws, een zoon van vijf en dertig jaar.* als hij koning werd, en hij regeerde vijf en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Azuba, een dochter van Silhi.
32. En hij wandelde *Dat is, hij volgde de voetstappen zijns vaders, in het voorstaan van den zuiveren godsdienst en in de regering van het koninkrijk. Zie 1 Kon. 15:26.* in den weg van zijn vader Asa, en hij week daarvan niet af, doende dat recht was in de ogen des HEEREN.
33. Evenwel werden de hoogten niet weggenomen; *Te weten, niet ganselijk noch alom. Evenwel, een groot deel derzelve had hij weggenomen, boven, 2 Kron. 17:6.* want het volk had nog zijn hart *Zie boven, 2 Kron. 12:14, en 2 Kron. 19:3.* niet geschikt tot den God zijner vaderen.
34. Het overige nu der geschiedenissen van Josafat, de eerste en de laatste, ziet, die zijn geschreven in de geschiedenissen van Jehu, *Zie van dezen profeet 1 Kon. 16:1.* den zoon van Hanani, *Zie ook van dezen, boven, 2 Kron. 16:7.* die men hem *Hebreeuws, gemaakt is te doen opgaan op het boek, enz.* optekenen deed in het boek der koningen *Hetwelk inhield de historiën, daden en geschiedenissen der koningen Israëls.* van Israel.
35. Doch na dezen vergezelschapte zich Josafat, de koning van Juda, met Ahazia, den koning van Israel; die handelde goddelooslijk in *zijn* doen.
36. En hij vergezelschapte zich met hem, om schepen te maken, om naar Tharsis *Zie 1 Kon. 10:22.* te gaan; en zij maakten de schepen te Ezeon-Geber.
37. Maar Eliezer, de zoon van Dodava, van Maresa, profeteerde tegen Josafat, zeggende: Omdat gij u met Ahazia vergezelschapt hebt,

heeft de HEERE uw werken verscheurd. Alzo werden de schepen verbroken, dat zij niet konden naar Tharsis gaan.

2 Kronieken 21

1. Daarna ontsliep Josafat Dat is, stierf. Breder verklaring dezer manier van spreken, zie Deut. 31:16, en 1 Kon. 1:21. met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen in de stad Davids; Zie 1 Kon. 2:10. en zijn zoon Joram werd koning in zijn plaats.
2. En hij had broederen, Josafats zonen, Azarja, en Jehiel, en Zecharja, en Azarjahu, en Michael, en Sefatja; deze allen waren zonen van Josafat, den koning van Israel.
3. En hun vader had hun vele gaven gegeven van zilver, en van goud, en van kostelikheden, Zie van het Hebreeuwse woord Gen. 24:53. met vaste steden in Juda; maar het koninkrijk gaf hij Joram, omdat hij de eerstgeborene Want tot het recht der eerstgeboorte behoorde ook de heerschappij over zijn broeders. Zie Gen. 25:31. En hieruit is af te nemen dat Josafat in het verkiezen van zijn opvolger meer gezien heeft op de wet Gods, Deut. 21:15, dan op de bekwaamheid des persoons, die goddeloos was door zijn goddeloze huisvrouw, onder, 2 Kron. 21:9, en niet zo goed als zijn broeders, 2 Kron. 21:13. was.
4. Als Joram tot het koninkrijk zijns vaders opgekomen was, en zich versterkt had, zo doodde hij al zijn broederen met het zwaard, mitsgaders ook *enige* van de vorsten van Israel.
5. Twee en dertig jaar Hebreeuws, *een zoon van twee en dertig jaar.* was Joram oud, toen hij koning werd, en hij regeerde acht jaren Te weten, daarin gerekend zijnde de jaren, dat hij met zijn vader geregeerd heeft. Want hij heeft een tijdlang

de plaats zijns vaders bewaard. Zie 1 Kon. 22:42, en 2 Kon. 8:16. te Jeruzalem.

6. En hij wandelde Dat is, hij volgde hen na in hun afgoderij en goddeloosheid. Alzo 2 Kon. 16:3, en onder, 2 Kron. 28:2, enz. in de weg der koningen van Israel, gelijk als het huis van Achab deed; want hij had de dochter van Achab Genaamd Athalia, onder, 2 Kron. 22:2, van wier afgodische goddeloosheid, boosheid en tirannie, zie in hetzelfde 2 Kron. 22:3,10, en 2 Kron. 24:7. tot een vrouw; en hij deed dat kwaad was Versta, voornamelijk afgoderij en tirannie. Zie 1 Kon. 11:6. in de ogen des HEEREN.
7. Doch de HEERE wilde het huis Davids Dat is, het geslacht en de nakomelingen van David. Zie 1 Kon. 14:10. niet verderven, om des verbonds wil, dat Hij met David gemaakt had; en gelijk als Hij gezegd had, hem en zijn zonen te allen dage Zie 2 Sam. 7:13. een lamp Zie 1 Kon. 11:36. te zullen geven.
8. In zijn dagen vielen En alzo werd vervuld de profetie van Izak; Gen. 27:40. de Edomieten af van onder het gebied Hebreeuws, *hand*; dat is, gebied, geweld; waaronder David hen gebracht had; 2 Sam. 8:14. van Juda, en zij maakten over zich een koning.
9. Daarom toog Joram voort met zijn oversten, Te weten, naar Seïr, een plaats in Idumea gelegen; 2 Kon. 8:21. en al de wagenen met hem; en hij maakte zich Hebreeuws, *hij was zich opmakende, of hij was opstaande.* des nachts op, en sloeg de Edomieten, die rondom hem waren, en de oversten der wagenen.
10. Evenwel vielen de Edomieten af van onder het gebied van Juda, tot op dezen dag; Dat is, welke afval duurt tot op dezen dag. Versta, den tijd van de Babylonische wegvoering. Alzo 1 Kron. 4:41. toen ter zelfder tijd viel Libna af, Zie 2 Kon. 8:22. van onder zijn gebied, want

hij had den HEERE, den God zijner vaders, verlaten. Te weten, door gruwelijke afgoderij, die hij niet alleen zelf pleegde, maar waartoe hij ook zijn onderzaten openbaarlijk en met geweld dwong. Zie 2 Kron. 21:11.

11. Ook maakte hij hoogten Zie Lev. 26:30. op de bergen van Juda; en hij deed de inwoners van Jeruzalem hoereren, Dat is, afgoderij bedrijven, welke is de geestelijke hoerij; alzo onder, 2 Kron. 21:13. Zie Lev. 17:7, en Lev. 20:5. ja, hij dreef Juda *daartoe*.

12. Zo kwam een schrift Versta, een geschrift, geschreven van den profeet Elia als Josafat nog leefde, vóór wiens dood Elia al in den hemel opgenomen was, gelijk af te nemen is uit 2 Kon. 3:11. Hierin had Elia geprofeteerd van den staat van het rijk van Juda onder Joram, gelijk de man Gods, die te Bethel kwam, langen tijd tevoren van den koning Josia geprofeteerd heeft, 1 Kon. 13:2, en Jesaja van Cyrus, Jes. 44, Jes. 45, en Daniël van de monarchiën en koninkrijken der aarde, Dan. 2, Dan. 7, enz. Tenware men meende dat dit een andere Elia is geweest dan de Thisbiet. tot hem van den profeet Elia, zeggende: Alzo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Omdat gij in de wegen van uw vader Josafat, Zie 1 Kon. 15:26. en in de wegen van Asa, den koning van Juda, niet gewandeld hebt;

13. Maar hebt gewandeld in den weg der koningen van Israel, en hebt Juda en de inwoners van Jeruzalem doen hoereren, achtervolgens Of, gelijk het huis Achabs Israël heeft doen hoereren. het hoereren van het huis van Achab; en ook uw broederen, van uws vaders huis, gedood hebt, die beter waren dan gij;

14. Zie, Zie de vervulling van dit dreigemen, onder, 2 Kron. 21:16, enz. de HEERE zal u plagen Deze manier van spreken wordt vol en zonder invoegsel gevonden onder, 2 Kron. 21:19. Anders, *de Heere zal uw volk en uw*

kinderen, enz., met een grote plaag plagen. met een grote plage aan uw volk, en aan uw kinderen, en aan uw vrouwen, en aan al uw have.

15. Gij zult ook in grote krankheden zijn, Of, *vele*. door de krankheid uwer ingewanden, totdat uw ingewanden uitgaan vanwege de krankheid, jaar op jaar. Hebreeuws, *dagen op dagen*; dat is, jaar op jaar, te weten, twee jaren. Want deze waren de gezette tijd dezer ziekte, onder, 2 Kron. 21:19. Het woord *dagen* is somtijds voor een vol jaar genomen, hebbende al zijn dagen. Alzo onder, 2 Kron. 21:19. Zie Lev. 25:29. Anderen verstaan dit alzo, dat deze ziekte hem dagelijks overvallen zou.

16. Zo verwekte de HEERE tegen Joram den geest Dat is, zin, wil, voornemen, moed. Zie 2 Kon. 19:7. der Filistijnen en der Arabieren, Versta, de inwoners van het steenachtig en rijk Arabië. die aan de zijde Hebreeuws, *aan de hand*. Het woord *hand* betekent somtijds de zijde ergens van, gelijk Job 1:14. der Moren zijn.

17. Die togen op in Juda, en braken daarin, Te weten, door geweld van wapenen alles doorlopende en doordringende tot Jeruzalem toe; ja ook de stad innemende en die plunderende, gelijk uit het volgende blijkt. en voerden alle have weg, die in het huis des konings gevonden werd, zelfs ook zijn kinderen, en zijn vrouwen; zodat hem geen zoon overgelaten werd, dan Joahaz, Ook genoemd *Ahazia*, onder, 2 Kron. 22:1, en *Azarai*, onder, 2 Kron. 22:6. de kleinste zijner zonen.

18. En na dit alles plaagde hem de HEERE in zijn ingewand met een krankheid, daar geen genezen aan was.

19. Dit geschiedde van jaar tot jaar, Dat is, van het eerste jaar tot het tweede. zodat, wanneer de tijd Welken Elia in dat schrift gesteld had. van het einde der twee jaren uitging, zijn ingewanden

met de krankheid uitgingen, dat hij stierf van boze krankheden; en zijn volk maakte hem gene branding, als de branding zijner vaderen.

20. Hij was twee en dertig *jaren* oud, als hij koning werd, en regeerde acht jaren te Jeruzalem; en hij ging henen Te weten, den weg der gehele aarde, gelijk staat Joz. 23:14; 1 Kon. 2:2. Dat is, hij stierf. Of, *hij ging heen zonder begeerd te zijn*; dat is, hij leefde ongeëerd, of in onlust en smart. zonder begeerd te zijn; en zij begroeven hem in de stad Davids, maar niet in de graven der koningen.

2 Kronieken 22

1. En de inwoners van Jeruzalem maakten Ahazia, Zie boven, 2 Kron. 21:17. zijn kleinsten zoon, Dat is, den jongste van jaren. Vergelijk Gen. 19:31. koning in zijn plaats; want een bende, Zie hiervan boven, 2 Kron. 21:16,17. die met de Arabieren in het leger gekomen was, had al de eersten gedood. Dat is, de oudste zonen van Joram. Boven, 2 Kron. 21:17, wordt alleen gezegd dat deze krijgslieden de zonen van Joram weggevoerd hadden; maar hier wordt nu bijgevoegd dat zij hen ook gedood hebben. Ahazia dan, de zoon van Joram, de koning van Juda, regeerde.

2. Twee en veertig jaar Hebreeuws, *een zoon van twee en veertig jaar*. was Ahazia oud, toen hij koning werd, en hij regeerde een jaar Te weten, alleen. Gelijk sommigen afnemen uit 2 Kon. 8:26. Verstaande dat hij ook lang tevoren voor koning is erkend geweest, terwijl zijn vader tot de regering ongeschikt was. Doch hoe deze beide plaatsen eigenlijk zijn te vergelijken, is zeer duister. te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Athalia, een dochter van Omri. Zo wordt zij ook genoemd; 2 Kon. 8:26. Versta, de dochter van Omri's zoon, namelijk Achab; zie de aantekening op 2 Kon. 8:26. De kindskinderen worden zonen en dochters

genaamd van hun grootvaders. Zie Gen. 36:2, ja ook van al hun voorouders in de rechte linie opwaarts gerekend; gelijk te zien is Matth. 1:1; Luk. 13:16.

3. Hij wandelde ook in de wegen Te weten, gelijk zijn vader Joram, boven, 2 Kron. 21:6. van het huis van Achab; want zijn moeder was zijn raadgeefster, om goddelooslijk te handelen.

4. En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, gelijk het huis van Achab; want zij waren zijn raadgevers, na den dood zijns vaders, hem ten verderve. Alzo is het Hebreeuwse woord genomen Exod. 12:13; Ezech. 25:15; Dan. 10:8.

5. Hij wandelde ook in hun raad, Dat is, hij hoorde niet alleen hun afgodischen raad, maar hij deed ook daarnaar. en toog henen met Joram, den zoon van Achab, den koning van Israel, tot den strijd tegen Hazael, den koning van Syrie, bij Ramoth Ook genaamd *Rama*, in 2 Kron. 22:6, en 2 Kon. 8:29. Zie ook van deze stad 1 Kon. 4:13. in Gilead; en de Syriers sloegen Joram.

6. En hij keerde weder om zich te laten genezen te Jizreel; Een stad in den stam van Issaschar; van welke zie Joz. 19:18, en 1 Kon. 4:12, enz. want *hij had* wonden, die men hem bij Rama geslagen had, als hij streed tegen Hazael, den koning van Syrie; en Azarja, Anders genaamd *Ahazia*, boven, 2 Kron. 22:1,2; idem *Joahaz*, boven, 2 Kron. 21:17. de zoon van Joram, den koning van Juda, kwam af, om Joram, den zoon van Achab, te Jizreel te bezien, want hij was krank.

7. De vertreding Of, *vertrapping*; dat is, de ombrenging van Ahazia, waardoor hij tenondergebracht en gelijk vertrappt was; van welke zie onder, 2 Kron. 22:9. nu van Ahazia was van God, Te weten, als van een rechtvaardig rechter, die de zonden der mensen, door hun eigen, vrijwillig en onbedwongen bedrijf, pleegt te straffen.

Vergelijk hiermede 1 Kon. 12:15, en de aantekening daarop. dat hij tot Joram kwam; Dat is, welke vertreding, of ombrenging geschied is doordien Ahazia tot Joram gekomen en niet tehuis gebleven was. want als hij gekomen was, toog hij met Joram uit tot Jehu, den zoon van Nimsi, denwelken de HEERE gezalfd had, Te weten, door het bevel, dat Hij den profeet Elia gegeven had, 1 Kon. 19:16, en Elia door Elisa uitgevoerd heeft; 2 Kon. 9:6. om het huis van Achab uit te roeien.

8. Zo geschiedde het, als Jehu het oordeel uitvoerde Dat is, straf, die God Jehu over het huis Achabs uit te voeren belast had. Alzo boven, 2 Kron. 20:9, zie de aantekening. tegen het huis van Achab, dat hij de vorsten van Juda en de zonen der broederen Zij worden 2 Kon. 10:13 de broeders van Ahazia genoemd; zie aldaar de aantekening. van Ahazia, die Ahazia dienden, vond, en die doodde.

9. Daarna zocht hij Ahazia, Zie de verklaring van 2 Kron. 22:9, 2 Kon. 9:27. en zij kregen hem (want hij was verstoken in Samaria), en zij brachten hem tot Jehu, en zij doodden hem, en begroeven hem; Dat is, zij lieten toe dat men hem naar Jeruzalem zou voeren, om aldaar begraven te worden. want zij zeiden: Hij is de zoon van Josafat, die den HEERE met zijn ganse hart Vergelijk boven, 2 Kron. 15:12. gezocht heeft. Zo had het huis van Ahazia niemand, die kracht Misschien omdat zij te jong waren, wien het koninkrijk van opvolging wege toekwam, of omdat de macht van Athalia te groot was. behield tot het koninkrijk.

10. Toen Athalia, Zie de verklaring hiervan en der volgende verzen, 2 Kon. 11:1,2,3. de moeder van Ahazia, zag, dat haar zoon dood was, zo maakte zij zich op, en bracht al het koninklijke zaad

Hebreeuws, *het zaad des koninkrijks.* van het huis van Juda om.

11. Maar Jozabath, Hebreeuws *Jehoschabath*; anders ook genaamd *Jehoscheba*; 2 Kon. 11:2. de dochter des konings, Namelijk, van Joram, den zoon van Josafat, en dienvolgens de zuster van Ahazia; 2 Kon. 11:2. nam Joas, Anders, *Jehoasch*; 2 Kon. 12:2. den zoon van Ahazia, en stal hem uit het midden van des konings zonen, die gedood werden, en zette hem en zijn voedster Die hem gezoogd had, of nog zoogde; want hij was maar één jaar oud. Vergelijk onder, de aantekening 2 Kron. 23:1. in een slaapkamer; Hebreeuws, *een kamer der bedden.* Zie de aantekening 2 Kon. 11:2. zo verborg hem Jozabath, Hebreeuws *Jehoschabath*; anders ook genaamd *Jehoscheba*; 2 Kon. 11:2. de dochter van den koning Joram, de huisvrouw van den priester Jojada Hebreeuws, *Jehojada*. Zie van dezen 2 Kon. 11:4. (want zij was de zuster van Ahazia), voor Athalia, dat zij hem niet doodde.

12. En hij was bij hen verstoken Versta, dat Joas met zijn voedster bij den hogepriester en zijn vrouw, in een der kamers, die aan den tempel stonden, heimelijk is bewaard en opgevoed geweest. in het huis Gods zes jaren; en Athalia regeerde over het land. Namelijk, van Juda.

2 Kronieken 23

1. Doch in het Zie deze historie ook met enige verklaring 2 Kon. 11:4, enz. alwaar zij eerst beschreven is. zevende jaar Te weten, nadat Joas, de zoon des konings, van Josabath zijn moei was verstoken geweest, opdat hij van zijn grootmoeder Athalia niet vermoord zou worden. Want hij was zes jaren verborgen in den tempel, boven, 2 Kron. 22:12, het jaar daarna is dit geschied, in hetwelk Joas ook zeven jaren oud was; onder, 2 Kron. 24:1. versterkte zich Jojada, en nam de oversten der honderden, Azarja, den

zoon van Jeroham en Ismael, den zoon van Johanan, en Azarja, den zoon van Obed, en Maaseja, den zoon van Adaja en Elisafat, den zoon van Zichri, met zich in een verbond.

2. Die togen om in Juda, en vergaderden de Levieten Merk dat tweeërlei personen vergaderd werden: I. de Levieten, die in den dienst der kerk waren; II. de hoofden der vaders, dat is, der vaderlijke huisgezinnen. Versta, de voornaamsten en oudsten der gemeente. uit alle steden van Juda, en de hoofden der vaders van Israel, en zij kwamen naar Jeruzalem.
3. En die ganse gemeente maakte een verbond in het huis Gods, met den koning; en hij zeide tot hen: Namelijk, de overpriester Jojada. Ziet, de zoon des konings zal koning zijn, gelijk als de HEERE van de zonen van David gesproken heeft.
4. Dit is de zaak, die gij doen zult: een derde deel van u, die op den sabbat ingaan, van de priesteren en van de Levieten, zullen tot poortiers der dorpelen zijn; Anders, *Sippim*. Houdende het voor den naam van een poort. Zie 2 Kon. 11:6.
5. En een derde deel zal zijn aan het huis des konings; en een derde deel aan de Fondamentpoort; De voornaamste poort des tempels, staande tegen het oosten, en genaamd *de poort des Fondaments*, omdat zij de onderste was, staande op des tempels grondvesting, aan het grootste en onderste voorhof. Zij wordt ook geheten de *poort Sur*, 2 Kon. 11:6, en de *Hoge poort*, 2 Kon. 15:35; idem, de *Schone poort*, Hand. 3:2. en al het volk Versta, de andere Levieten, die alsdan de ordinaire wacht niet hadden, mitsgaders het gemene volk. zal in de voorhoven zijn Dat is, in het uiterste en grote voorhof, genaamd het *voorhof des volks*, omdat de gemeente daarin vergaderde; en wordt hier gesteld in het getal van velen om de verscheidene delen, die het had. Zo

wordt ook de tempel *heiligdommen* genoemd, omdat hij bestond uit verscheidene delen; Lev. 26:31. van het huis des HEEREN.

6. Maar dat niemand kome in het huis des HEEREN, Versta, het voorste deel van het huis des Heeren, genaamd het *heilige*; 1 Kon. 8:10. dan de priesteren en de Levieten, die dienen; die zullen ingaan, want zij zijn heilig; Hebreeuws, *heiligheid*; dat is, tot een heiligen dienst afgezonderd. Alzo Num. 16:5, en Ezra 8:28. maar al het volk zal de wacht Te weten, om degenen, die met geweld zouden willen inbreken, met geweld uit te houden. Of *zal de wacht des Heeren waarnemen*; dat is, het bevel des Heeren, blijvende in het voorhof zonder in het heilige te komen. des HEEREN waarnemen.
7. De Levieten Namelijk, die, welke op den sabbat uitgingen; dat is, die hun werkdienst geëindigd hadden; 2 Kon. 11:7. nu zullen de koning rondom omsingelen, een ieder met zijn wapenen in zijn hand; en die tot het huis inkomt, Dat is, in den tempel, tussen de ordeningen en gelederen der gestelde wacht; 2 Kon. 11:8. zal gedood worden; doch weest gijlieden bij den koning, als hij inkomt Te weten, in den tempel, onder, 2 Kron. 23:11. en uitgaat. Te weten, uit den tempel, onder, 2 Kron. 23:20.
8. En de Levieten en gans Juda deden naar alles, wat de priester Jojada geboden had; en zij namen Namelijk, de oversten der honderden, van welken zie, boven, 2 Kron. 23:1, en vergelijk 2 Kon. 11:9. een ieder zijn mannen, Te weten, die hun uit de Levieten van den overpriester Jojada toebesteld waren. die op den sabbat inkwamen, met degenen, die op den sabbat uitgingen; want de priester Jojada had aan de verdeling Zie van deze verdelingen 1 Kron. 23, 1 Kron. 24, 1 Kron. 25, 1 Kron. 26; uit deze mocht niemand scheiden, dan zijn afscheid en verlof hebbende; hetwelk Jojada nu den afgaanden

niet heeft gegeven, opdat er dubbel wacht zou zijn om deze zaak uit te voeren. en geen verlof gegeven.

9. Verder gaf de priester Jojada aan de oversten der honderden de spiesen, en de rondassen, en de schilden, die van den koning Zie 2 Kon. 11:10. David geweest waren, die in het huis Gods waren.

10. En hij stelde Te weten, opdat niemand in het voorhof der priesters of in het heilige met geweld inbreken zou. Vergelijk hiermede boven het einde van 2 Kron. 23:6. al het volk, en een ieder met zijn geweer Het woord in het oorspronkelijke betekent eigenlijk zulk geweer, dat men uit de hand naar iemand werpt om hem daarmede te beschadigen. in zijn hand, van de rechterzijde van het huis tot de linkerzijde van het huis, naar het altaar, Versta, het brandofferaltaar, dat in het voorhof der priesters stond. en naar het huis, bij den koning Het heilige. rondom.

11. Toen brachten zij des Konings zoon voor, en zetten hem de kroon op, Een hoofdsieraad der koningen; 2 Sam. 1:10; Ps. 89:40, en Ps. 132:18. en gaven hem de getuigenis, Zie 2 Kon. 11:12. en zij maakten hem koning; en Jojada en zijn zonen zalfden hem, en zeiden: De koning leve! Vergelijk 1 Sam. 10:24; 1 Kon. 1:39.

12. Toen nu Athalia hoorde de stem des volks, dat toeliep en den koning roemde, kwam zij tot het volk in het huis des HEEREN.

13. En zij zag toe; en ziet, de koning stond bij zijn pilaar, Alwaar het koninklijk gestoelte was; van hetwelk zie ook 2 Kon. 11:14, en boven, 2 Kron. 6:13. aan de ingang; Te weten, van het binnenste voorhof, genoemd het voorhof der priesters, boven, 2 Kron. 4:9; idem het nieuwe voorhof, boven, 2 Kron. 20:5. Zie van hetzelfde breder 1 Kon. 6:36. en de oversten Namelijk, des

Joodsen volks. en de trompetten Dat is, de trompetters. waren bij den koning; en al het volk des lands was blijde, en blies Te weten, door de priesters, wien dat werk eigenlijk toekwam, gelijk dit blijkt uit de wet, Num. 10:8, en uit de exempelen; 1 Kron. 15:24, en boven, 2 Kron. 5:12, en 2 Kron. 7:6. met de trompetten Dat is, de trompetters.; en de zangers waren er Of, waren blijde welk woord voorgaat en nu weder opnieuw kan ingepast worden. met muzikale instrumenten, en gaven te kennen, dat men lofzingen zou; Namelijk, den Heere. toen verscheurde Athalia haar klederen, en zij riep: Verraad, verraad!

14. Maar de priester Jojada bracht de oversten der honderden, die over het heir gesteld waren, uit, en zeide tot hen: Brengt ze uit tot buiten de ordeningen, Zie 2 Kon. 11:8. en die haar volgt, zal met het zwaard gedood worden; want de priester had gezegd: Gij zult ze in het huis des HEEREN niet doden.

15. En zij legden Anders, zij maakten haar plaats. Of, zij bestelden aan haar zijdwacht. Of, zij gaven haar plaats; te weten, om uit den tempel te gaan. de handen aan haar, en zij ging naar den ingang Zie 2 Kon. 11:16. van de Paardenpoort, naar het huis des konings; en zij doodden ze daar.

16. En Jojada maakte een verbond tussen zich, en tussen al het volk, en tussen den koning, dat zij den HEERE tot een volk zouden zijn.

17. Daarna ging al het volk in het huis van Baal, en braken dat af; en zijn altaren en zijn beelden verbraken zij, en Matthan, den priester van Baal, sloegen zij dood voor de altaren.

18. Jojada nu bestelde de ambten in het huis des HEEREN, onder de hand der Levietische priesteren, die David in het huis des HEEREN afgedeeld

had, om de brandofferen des HEEREN te offeren, gelijk in de wet van Mozes geschreven is, met blijdschap en met gezang, naar de instelling Hebreeuws, *naar de handen Davids*; dat is, gelijk David door de ingeving van Gods Geest ingesteld en der gemeente Gods overgegeven en nagelaten had. Alzo onder, 2 Kron. 29:27, en Ezra 3:10. van David.

19. En hij stelde de poortiers aan de poorten van het huis des HEEREN, opdat niemand, in enig ding onrein zijnde, inkwame.

20. En hij nam de oversten der honderden, en de machtigen, *Of, heerlijke, aanzienlijke, voortreffelijke.* en die heerschappij hadden onder het volk, en al het volk des lands, en bracht den koning van het huis des HEEREN af, en zij kwamen door het midden der hoge poort *Sommigen verstaan hierdoor, de eerste en voornaamste poort van het koninklijke huis, aan welke de trawanten des konings de wacht hielden, en die daarom de poort der trawanten genoemd wordt; 2 Kon. 11:19. In dezen zin moet deze poort onderscheiden worden van de poort des tempels, waarvan boven, 2 Kron. 23:5. Zie de aantekening aldaar. in het huis des konings; en zij zetten den koning op den troon des koninkrijks.*

21. En al het volk des lands was blijde, en de stad werd stil, nadat zij Athalia met het zwaard gedood hadden.

2 Kronieken 24

1. Joas was zeven jaren oud, *Hebreeuws, een zoon van zeven jaren.* Zie boven, 2 Kron. 23:1. toen hij koning werd, en hij regeerde veertig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Zibja, van Ber-seba.

2. En Joas deed dat recht was in de ogen des HEEREN, al de dagen *Dat is,*

zolang Jojada leefde, die niet ophield hem in de wegen des Heeren te onderwijzen; 2 Kon. 12:2. van den priester Jojada.

3. En Jojada nam voor hem *Dat is, hij verkoos voor hem twee vrouwen, die hij behoorlijk verzocht en hem in den echten staat bijvoegde. twee vrouwen; en hij gewon zonen en dochteren.*

4. Het geschiedde nu na dezen, dat het in het hart *Dat is, dat Joas van zin was, of voorgenomen had. Alzo 1 Kon. 8:17,18. Zie de aantekening. van Joas was, het huis des HEEREN te vernieuwen. Dat is, te vermaken, of te beteren, dat daarin verbroken, of vervallen, of gespleten, gescheurd en gereten was.*

5. Zo vergaderde hij de priesteren en de Levieten, en zeide tot hen: Trekt uit tot de steden van Juda, en vergadert geld van het ganse Israel, om het huis uws Gods te beteren *Hebreeuws, sterken; dat is vernieuwen, gelijk 2 Kron. 24:4. Alzo 2 Kon. 12:5,6, en onder, 2 Kron. 24:12. van jaar tot jaar; Dewijl het in één jaar niet kon vermaakt worden; of dat de reparatie alle jaar moest geschieden. en gijlieden, haast tot deze zaak; Hebreeuws, tot dit woord. maar de Levieten haastten niet.*

6. En de koning riep Jojada, het hoofd, *Te weten, der priesters, dat is den overpriester. Het woord priester wordt onder, 2 Kron. 24:11 daarbij gevoegd. Zie ook Neh. 12:7. en zeide tot hem: Waarom hebt gij geen onderzoek Of, niet afgevorderd. gedaan bij de Levieten, dat zij uit Juda en uit Jeruzalem inbrengen zouden de schatting Of, heffing, collecte, belasting. Versta, een zulke, gelijk Mozes beval, tot de making van den tabernakel in de woestijn, Exod. 30:12,13, en Exod. 38:24,25, welke niet jaarlijks geschiedde, maar naar eis van den nood. Vergelijk de aantekening Exod. 30:12. Anderen menen dat deze collecte ordinair zou geweest zijn, en jaarlijks geschied tot onderhouding van den godsdienst en zijn toebehoren. van Mozes, den knecht*

des HEEREN, en van de gemeente van Israel, voor de tent der getuigenis? Zie Num. 1:50.

7. **Want als Athalia** Anders, *de zonen Namelijk, Ahazia met enigen zijner naaste bloedverwanten. Zie boven, 2 Kron. 21:16,17. Want haar andere zonen waren in het leven van Joram gevankelijk weggevoerd geweest. Anders zou het veelvoudig getal hier gebruikt zijn voor het enkelvoudige, gelijk Gen. 21:7, tenware men zeide dat Athalia's zonen vóór hun gevangenneming dit gedaan hadden. van Athalia, die goddeloze vrouwen hadden, enz. Hebreeuws, want Athalia goddelooslijk handelende, hadden haar zonen Namelijk, Ahazia met enigen zijner naaste bloedverwanten. Zie boven, 2 Kron. 21:16,17. Want haar andere zonen waren in het leven van Joram gevankelijk weggevoerd geweest. Anders zou het veelvoudig getal hier gebruikt zijn voor het enkelvoudige, gelijk Gen. 21:7, tenware men zeide dat Athalia's zonen vóór hun gevangenneming dit gedaan hadden., enz. goddelooslijk handelde, hadden haar zonen Namelijk, Ahazia met enigen zijner naaste bloedverwanten. Zie boven, 2 Kron. 21:16,17. Want haar andere zonen waren in het leven van Joram gevankelijk weggevoerd geweest. Anders zou het veelvoudig getal hier gebruikt zijn voor het enkelvoudige, gelijk Gen. 21:7, tenware men zeide dat Athalia's zonen vóór hun gevangenneming dit gedaan hadden. het huis Gods opengebrouwen, ja, zelfs alle Dat is, allerlei, of meestendeel. geheiligde dingen Zie Lev. 16:4. van het huis des HEEREN besteed aan de Baals. Dat is, afgoden. Zie Richt. 2:11.*
8. **En de koning gebod,** Hebreeuws, *zeide;* dat is hier, hij beval, te weten met den raad van den overpriester Jojada; gelijk dit af te nemen is uit 2 Kon. 12:9. **en zij maakten een kist, en stelden die buiten aan de poort** Te weten, van het voorhof des volks, ter rechterhand, zo men inging in den tempel des Heeren; zie 2 Kon. 12:9, en de aantekening daarop. **van het huis des HEEREN.**
9. **En men deed** Hebreeuws, *en zij gaven,* of *men gaf een stem in Juda;* dat is, men liet uitroepen. *Stem,* voor *uitroeping.* Zie Exod.

36:6, en de aantekening; idem Ezra 1:1. uitroeping in Juda en in Jeruzalem, dat men den HEERE inbrengen zou de schatting Zie boven, 2 Kron. 24:6. van Mozes, den knecht Gods, over Israel in de woestijn.

10. **Toen verblijdden zich alle oversten en al het volk, en zij brachten in, en wierpen in de kist, totdat men voleind had.** Te weten, het huis des Heeren te vermaken. Zie 2 Kron. 24:14. Anders, *tot vol wordens toe.*
11. **Het geschiedde nu ter tijd, als hij de kist, Namelijk, de overpriester Jojada. naar des konings bevel, door de hand der Levieten, inbracht,** Te weten, uit de plaats waar zij gestaan had in een der kamers, die aan den tempel stonden, om aldaar het geld uit te nemen, in buidels te binden en te tellen. Vergelijk 2 Kon. 12:10, en de aantekening. **en als zij zagen, dat er veel gelds was, dat de schrijver des konings kwam, en de bestelde** Dat is, die van den overpriester tot dit werk gelast waren. In deze plaats wordt de overpriester zelf gemeld, 2 Kon. 12:10, want men wordt gezegd te doen wat men door een ander doet. Zie Gen. 40:22. **van de hoofdpriester, en de kist ledig maakten, en die opnamen, en die wederbrachten aan haar plaats;** Zie van deze boven, 2 Kron. 24:8. **also deden zij van dag tot dag, Of, dag op dag;** dat is, zo wanneer de kist vol was. **en verzamelden geld in menigte;**
12. **Hetwelk de koning en Jojada gaven aan dengenen, die het werk van den dienst van het huis des HEEREN verzorgden;** Hebreeuws, *deed;* dat is, verzorgde. En versta daardoor de voornaamste opzieners over het werk, om door hen aan de werklieden gegeven te worden. Want er is meer dan een opziener geweest; zie 2 Kon. 12:11. **en zij huurden houters** Het Hebreeuwse woord betekent zowel steenhouters als houtbouwers. Zie 1 Kon. 5:15. **en timmerlieden,** Het woord,

- dat in het oorspronkelijke staat, is wel velerlei handwerkers toegeschreven, gelijk te zien is Exod. 35:35, en Exod. 38:23; 1 Kron. 22:15; Jes. 45:16, enz., en hier in het volgende van 2 Kron. 24:12, maar dat het hier van timmerlieden te verstaan is, kan hier uit de voorgaande en volgende woorden wel afgenomen worden. om het huis des HEEREN te vernieuwen, mitsgaders ook werkmeesters in ijzer en koper, om het huis des HEEREN te beteren.
13. Zo deden de verzorgers van het werk, dat de betering Hebreeuws, *gezondheid*. De zin is dat het werk van het gebouw door de naarstige zorg der opzieners tot een goeden stand en vorm geraakte. Het Hebreeuwse woord is zo ook genomen 1 Kon. 18:30; Neh. 4:7. des werks door hun hand toenam; en zij herstelden het huis Gods in zijn gestaltenis, Het Hebreeuwse woord betekent hier een welgeschikten vorm, of rechtmatig maaksel, hebbende zijn proportie, gestalte en maat naar behoren. en maakten het vast.
14. Als zij nu voleind hadden, Te weten, de herbouwing en verbetering des tempels. brachten zij voor den koning Te weten, de verzorgers en opzieners des werks, wien dit geld recht te besteden van den koning en Jojada toevertrouwd was, boven, 2 Kron. 24:12. en Jojada het overige des gelds, waarvan hij vaten Te weten, de koning. maakte voor het huis des HEEREN, vaten om te dienen en te offeren, Anders, *mortiers*. en rookschalen, en gouden en zilveren vaten; en zij offerden geduriglijk Nadat de tempel hersteld was, is daarin ook de zuivere godsdienst naar de wet van Mozes hersteld en onderhouden geweest. brandofferen in het huis des HEEREN al de dagen Dat is, zolang hij leefde, also boven, 2 Kron. 24:2. van Jojada.
15. En Jojada werd oud en zat van dagen, Zie Gen. 25:8, en de aantekening; idem Gen. 35:29; 1 Kron. 23:1, en 1 Kron. 29:28. en stierf; hij was honderd en dertig jaren oud, Hebreeuws, *een zoon van honderd en dertig jaar*. toen hij stierf.
16. En zij begroeven hem in de stad Davids, bij de koningen; want hij had goed gedaan Te weten, den jongen koning bewaard voor de moorddadige Athalia, wel opgevoed en onderwezen, op den koninklijken stoel gesteld, de goddeloze Athalia gedood, den tempel gerepareerd en den zuiveren godsdienst hersteld. in Israel, beide aan God Door zijn godsdienst te herstellen; boven, 2 Kron. 23:18, en hier, 2 Kron. 24:14. en zijn huize.
17. Maar na den dood van Jojada kwamen de vorsten van Juda, en bogen zich Te weten, verzoekende van hem, dat zij de afgoderij weder in het land mochten invoeren; gelijk af te nemen is uit 2 Kron. 24:18. neder voor den koning; toen hoorde de koning Dat is, hij heeft hun verzoek ingewilligd. naar hen.
18. Zo verlieten zij het huis des HEEREN, des Gods hunner vaders, en dienden de bossen en de afgoden; Hebreeuws, *smarten*. Zie 1 Sam. 31:9. toen was een grote toornigheid Namelijk, Gods. Zie onder, 2 Kron. 28:13. over Juda en Jeruzalem, om deze hun schuld.
19. Doch Hij zond profeten onder hen, om hen tot den HEERE te doen wederkeren; die betuigden Dat is, riepen hemel en aarde tegen hen tot getuigen. tegen hen, maar zij neigden de oren niet.
20. En de Geest Gods toog Zacharia aan, Of, *bekleedde*; dat is, de Geest des Heeren is over hem gekomen en heeft hem als een kled aangedaan. Zie Richt. 6:34. den zoon van Jojada, den priester, die boven Dat is, in een plaats, die hoger was dan de plaats waarin het volk vergaderd was; uit welke Zacharia gesproken heeft opdat hij te beter zou mogen gehoord worden. het volk stond, en hij zeide tot hen: Zo zegt God: Waarom overtreedt gij de geboden des HEEREN? Daarom zult

gij niet voorspoedig zijn; dewijl gij den HEERE verlaten hebt, zo zal Hij u verlaten.

21. En zij maakten een verbintenis tegen hem, en stenigden hem met stenen door het gebod des konings, in het voorhof Te weten, des volks, zo enigen menen. Anderen verstaan dit van het voorhof der priesters, zodat deze moord tussen het altaar en het portaal des tempels zou geschied zijn; te weten, als voor het aangezicht des Heeren. Het gevoel van velen is dat de Heere *Jezus Christus* op deze historie ziet, Matth. 23:35, en dat aldaar Jojada werd genaamd *Barachia*. van het huis des HEEREN.

22. Zo gedacht de koning Joas niet der weldadigheid, Van welke zie boven, 2 Kron. 23. die zijn vader Jojada aan hem gedaan had, maar doodde zijn zoon; dewelke, als hij stierf, zeide: De HEERE zal het zien en zoeken! Namelijk, mijn bloed van de handen dezer moordenaars en van de hand desgenen die den moord gebiedt; dat is, God zal straf en wraak hierover doen. Zie Gen. 9:5, en Gen. 42:22, en de aantekening. Anders, *de Heere ziet het en zal het zoeken. Of, zie het en zoek het.*

23. Daarom geschiedde het met den omgang des jaars, dat de heirkraft van Syrie tegen hem optoog, en zij kwamen tot Juda en Jeruzalem, en verdierven uit het volk al de vorsten des volks; en zij zonden al hun roof tot den koning van Damaskus. Hebreeuws, *Darmesek*. Versta, de hoofdstad van Syrië. Zie Gen. 14:15.

24. Hoewel de heirkraft van Syrie met weinig mannen kwam, evenwel gaf de HEERE in hun hand een heirkraft van grote menigte, dewijl zij de Namelijk, de Syriërs. n HEERE, den God hunner vaders, verlaten hadden; Vergelijk boven, de aantekening 2 Kron. 12:1. also voerden zij de Namelijk, de Syriërs. oordelen Dat is, de straffen

Gods, die hij verdiend had met den zuiveren godsdienst te verlaten en Zacharia te vermoorden. Want uit 2 Kron. 24:25 schijnt het ook dat de Syriërs hem gewond hadden. uit tegen Joas.

25. En toen zij van hem getogen waren (want zij lieten hem in grote krankheden), maakten zijn knechten, om het bloed Hebreeuws, *bloeden*; dat is, om den moord begaan aan Zacharia. Zie 1 Kon. 2:33. **der zonen** Dat is, van den zoon van Zacharia, namelijk van Jojada den priester; een veelvoudig getal voor het enkelvoudig. Zie boven, 2 Kron. 24:7, en de aantekening. Tenware men zeide dat Jojada meer zonen gehad had, die gedood waren; of immers Zacharia, overmits de kinderen met hun vaders somtijds schijnen uitgeroeid geweest te zijn. Vergelijk 2 Kon. 9:26, en onder, 2 Kron. 25:4. **van den priester Jojada, een verbintenis** Zie de aantekening 1 Kon. 15:27. **tegen hem, en zij sloegen hem dood op zijn bed, dat hij stierf; en zij begroeven hem in de stad Davids, maar zij begroeven hem niet in de graven der koningen.**

26. Dezen nu zijn, die een verbintenis tegen hem maakten: Zabad, Ook genoemd *Jozachar*; 2 Kon. 12:21. de zoon van Simeath, de Ammonietische, en Jozabad, de zoon van Simrith, Anders genoemd *Somer*; 2 Kon. 12:21. de Moabietische.

27. Aangaande nu zijn zonen, Die hij gehad, of ook nagelaten heeft. **en de grootheid van den last,** Dat is van de schatting, waar hij mede belast was om de plundering en het beroven van Jeruzalem van Hazael af te kopen; 2 Kon. 12:18. Anderen verstaan dit van de collecten, of schattingen, die hij het volk oplegde tot bouw en reparatie van den tempel. **hem opgelegd, en het gebouw** Hebreeuws, *de grond, of grondvesting*; dat is, de bouwing aan het huis Gods. **van het huis Gods, ziet, zij zijn geschreven in de historie** Het

Hebreeuwse woord *midras* heeft den naam van zoeken, omdat daarin de acten den daden der koningen zeer naarstiglijk opgezocht, bijeenvergaderd en opgetekend waren. Alzo boven, 2 Kron. 13:22. van het boek der koningen; en zijn zoon Amazia werd koning in zijn plaats.

2 Kronieken 25

1. Amazia, vijf en twintig jaren oud zijnde, Hebreeuws, een zoon van vijf en twintig jaar. werd koning, en regeerde negen en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Joaddan, van Jeruzalem.
2. En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, doch niet met een volkomen Hij had wel den zuiveren godsdienst, die ten tijde zijns vaders na den dood van Jojada vervallen was, weder opgericht, maar hij is daarna een afgodendienaar geworden en een verwerper van profetische vermaning, mitsgaders een lichtvaardig, vermetel en ongelukkig oorloger. hart.
3. Het geschiedde nu, als het koninkrijk aan hem gesterkt was, dat hij zijn knechten, Van welke zie, boven, 2 Kron. 24:26. die den koning, zijn vader, geslagen hadden, Dat is, omgebracht hadden; boven, 2 Kron. 24:25. Van het woord slaan, zie Gen. 8:21. doodde.
4. Doch hun kinderen doodde hij niet, Hetwelk somtijds wel schijnt geschied te zijn. Zie boven de aantekening 2 Kron. 24:25. maar hij deed, gelijk in de wet, in het boek van Mozes, geschreven is, waar de HEERE geboden heeft, zeggende: De vaders zullen niet Dezer wet gaat eigenlijk de magistraten en overheden aan. sterven om de kinderen, en de kinderen zullen niet sterven om de vaders; maar een ieder zal om zijn zonde sterven.
5. En Amazia vergaderde Juda, en stelde hen, naar de huizen Dat is, de huisgezinnen der voornaamsten. Vergelijk Exod. 6:13. der vaderen, tot oversten van duizenden en tot oversten van honderden, door gans Juda en Benjamin; en hij monsterde hen, van twintig jaren oud Hebreeuws, van den zoon van twintig jaar. en daarboven, en vond hen driehonderd duizend uitgelezenen, uittrekkende ten heire, handelende spies en rondas. Zie boven, 2 Kron. 11:12.
6. Daartoe huurde hij uit Israel honderd duizend kloeke helden, voor honderd talenten zilvers. Van deze waarde, zie Exod. 25:39.
7. Maar er kwam een man Gods Dat is, een profeet. Zie Richt. 13:6. tot hem, zeggende: O, koning! laat het heir van Israel met u niet gaan; want de HEERE is niet met Israel, met alle kinderen van Efraim. Versta door dezen *Israël*, gelijk voorgaat; dat is, de tien stammen, welke zo genaamd worden, omdat Efraïm wel de voornaamste van die stammen was, en Jerobeam hun eerste koning uit den stam van Efraïm afkomstig; alzo *Efraïm* voor *Israël*, Jes. 17:3, en Jes. 28:1, enz.
8. Maar zo gij gaat, doe het, Hij spreekt spottenderwijze, zo te verstaan gevende, indien hij de aangenomen Israëlieten gebruikte, dat het hem niet wel vergaan zou. Zulke geboden spottenderwijze gegeven, dienen om de mensen te berispen en te dreigen. Zie 1 Kon. 22:15. wees sterk ten strijde; God zal u doen vallen voor den vijand; want in God is kracht, om te helpen en om te doen vallen.
9. En Amazia zeide tot den man Gods: Maar wat zal men doen met de honderd talenten, Waarvan gemeld is, boven, 2 Kron. 25:6, voor welchen hij honderdduizend krijgslieden uit Israël in zijn dienst aangenomen had. die ik aan de benden van Israel gegeven heb? En de man Gods zeide: De HEERE heeft meer dan dit, om u te geven.
10. Toen scheidde Amazia die af, te weten de benden, die uit Efraim Dat

is, uit Israël, of de tien stammen, gelijk boven, 2 Kron. 25:7. tot hem gekomen waren, dat zij naar hun plaats gingen; daarom ontstak hun toorn zeer tegen Juda, en zij keerden weder tot hun plaats in hittigheid des toorns.

11. Amazia nu sterkte zich, en leidde zijn volk uit, Te weten, dat hij uit zijn eigen onderzaten aangenomen had. en toog in het Zoutdal, Zie 2 Sam. 8:13, en 2 Kon. 14:7. en sloeg van de kinderen van Seir Der Edomieten, 2 Kon. 14:7, die in het landschap *Seir* woonden; Gen. 36:8; Deut. 2:4. tien duizend.

12. Daartoe vingen de kinderen van Juda tien duizend levend, Gelijk zij tien duizend doodgeslagen hadden; in 2 Kron. 25:11. en brachten ze op de hoogte der steenrots, Te weten, waarop de stad *Selah* gelegen was; van welke zie, 2 Kon. 14:7. en stieten hen van de spits der steenrots af, dat zij allen barstten.

13. Maar de mannen der benden, Hebreeuws, *de zonen der bende*; dat is, de honderdduizend Israëlieten, die Amazia aangenomen had, om die in den krijg tegen de Edomieten te gebruiken, boven, 2 Kron. 25:6. die Amazia had doen wederkeren, dat zij met hem in den strijd niet zouden trekken, die deden een inval in de steden Welke waren de grenssteden des koninkrijks van Juda, Dat is, behorende tot het koninkrijk van Juda. langs in de breedte daarvan palende aan het koninkrijk Israëls. van Juda, Dat is, behorende tot het koninkrijk van Juda. van Samaria af tot Beth-horon toe, Zie van tweeërlei *Beth-Horon*, het *lage*, en het *opper*, 1 Kon. 9:17; hier schijnt van het lage gesproken te zijn; hetwelk in den stam van Benjamin gelegen was. en sloegen van hen drie duizend, en roofden veel roofs.

14. Het geschiedde nu, nadat Amazia van het slaan der Edomieten gekomen was, en dat hij de goden der kinderen Versta, de beelden van der Edomieten afgoden. van Seir

medegebracht had, dat hij die zich tot goden stelde, en zich voor dezelve neder boog en dien rookte.

15. Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen Amazia; en Hij zond tot hem een profeet, die zeide tot hem: Waarom hebt gij Deze vraag berispt den koning en dreigt hem dat hij niet meer door deze afgoden geholpen zou worden dan de Edomieten daardoor waren geholpen geweest. de goden van dat volk gezocht, die hun volk niet gered hebben uit uw hand?

16. En het geschiedde, als hij tot hem sprak, dat hij hem zeide: Heeft men u tot des konings raadgever gesteld? Houd gij op; Hebreeuws, *houd op voor u*; dat is, tot uw best, of dat voor u het beste wezen zal; zie Gen. 12:1. waarom zouden zij u slaan? Versta, zijn trawanten, die daar tegenwoordig waren. Hij dreigt den profeet, indien hij niet ophield hem te berispen, dat hij zijn trawanten last zou geven hem dood te slaan, of immers aan zijn lichaam leed te doen. Toen hield de profeet op, en zeide: Ik merk, dat God besloten heeft Hebreeuws, *beraadslaagd, raad genomen, of in zijn raad besloten*. u te verderven, dewijl gij dit gedaan, en naar mijn raad niet gehoord hebt.

17. En Amazia, de koning van Juda, werd te rade, dat hij zond tot Joas, Te weten, boden, of gezanten; 2 Kon. 14:8. den zoon van Joahaz, den zoon van Jehu, den koning van Israel, om te zeggen: Kom, laat ons elkanders Dat is, tegen elkander uittrekken te velde, om tezamen te vechten en elkander met gewapende hand te bejegenen, en zo onder de ogen te zien. Zie 2 Kon. 14:8. aangezicht zien.

18. Maar Joas, de koning van Israel, zond tot Amazia, den koning van Juda, om te zeggen: De distel, Zie de verklaring dezer gelijkenis 2 Kon. 14:9. die op den Libanon is, zond tot den ceder, die op den Libanon is, om te

zeggen: Geef uw dochter mijn zoon ter vrouw; maar het gedierte des velds, dat op den Libanon is, ging voorbij, en vertrad de distel.

19. Gij zegt: Zie, gij hebt de Edomieten geslagen; Ja, *slaande geslagen*; gelijk er staat 2 Kon. 14:10, dat is, dapper en geweldiglijk geslagen. daarom heeft uw hart u verheven, om te roemen; nu, blijf in uw huis; waarom zoudt gij u in het kwaad mengen, dat gij vallen zoudt; gij en Juda met u?

20. Doch Amazia hoorde niet, want het was van God, Zie 1 Kon. 12:15, en de aantekening daarop. opdat Hij hen in *hun* hand gave, overmits zij de goden der Edomieten gezocht hadden.

21. Zo toog Joas, de koning van Israel, op, en hij en Amazia, de koning van Juda, zagen elkanders Zie boven, 2 Kron. 25:17. aangezichten te Beth-Semes, dat in Juda is. En is daarom te onderscheiden van een ander van dezen naam, gelegen in Nafthali; Joz. 19:38; Richt. 1:33.

22. En Juda werd geslagen voor het aangezicht van Israel; en zij vloden een iegelijk in zijn tenten.

23. En Joas, de koning van Israel, greep Amazia, den koning van Juda, den zoon van Joas, den zoon van Joahaz, Anders genoemd *Ahazia* en *Azaria*. Zie boven, 2 Kron. 21:17, en 2 Kron. 22:1,6, met de aantekening. te Beth-Semes; en hij bracht hem te Jeruzalem, en hij brak aan den muur van Jeruzalem, van de poort van Efraim Zie 2 Kron. 14:13. tot aan de Hoekpoort, Hebreeuws, *die uitziende was*, of *tot de uitziende poort*. Zo wordt zij genaamd, omdat zij uitstak aan een hoek der stad; waarom zij ook de *hoekpoort* genaamd werd, 2 Kron. 25:23 en 2 Kon. 14:13. vierhonderd ellen.

24. Daartoe *nam* hij al het goud, en het zilver, en al de vaten, die in het

huis Gods gevonden werden, bij Obed-Edom, en de schatten van het huis des konings, mitsgaders gijzelaars, Hebreeuws, *zonen der borgtochten, of der verpandingen*. Zie 2 Kon. 14:14. en hij keerde weder naar Samaria.

25. Amazia nu, de zoon van Joas, de koning van Juda, leefde na den dood van Joas, den zoon van Joahaz, den koning van Israel, vijftien jaren.

26. Het overige nu der geschiedenissen van Amazia, de eerste en de laatste, ziet, zijn die niet geschreven in het boek der koningen van Juda en Israel?

27. Van den tijd nu af, dat Amazia afgeweken was van achter den HEERE, Dat is, van den Heere te volgen. zo maakten zij Zie 1 Kon. 15:27. in Jeruzalem een verbintenis tegen hem; doch hij vluchtte naar Lachis. Zie van deze stad 2 Kon. 14:19. Toen zonden zij hem na tot Lachis, en doodden hem aldaar.

28. En zij brachten hem op paarden, en begroeven hem bij zijn vaderen in de stad Dat is, in Jeruzalem; welke stad, hoewel zij ten dele lag in de palen Benjamins, ten dele in Juda, zo werd zij nochtans voornamelijk een *stad van Juda* genoemd, omdat zij de hoofdstad was, waar de koningen van Juda hun hof hielden; zie 2 Kon. 14:20. van Juda.

2 Kronieken 26

1. Toen nam het ganse volk Te weten, als zijn vader Amazia vluchtte naar Lachis. Zie 2 Kon. 14:21. van Juda Uzzia Ook genaamd *Azaria*; 2 Kon. 14:21. (die nu zestien jaren oud Hebreeuws, *een zoon van zestien jaar*, en zo in het volgende. was), en maakte hem koning in de plaats van zijn vader Amazia.

2. Dezelve bouwde Eloth, Ook genaamd Elath; 2 Kon. 14:22. Zie van deze stad 1 Kon.

- 9:26. en bracht ze weder aan Juda, nadat de koning met zijn vaderen ontslapen was.
3. Zestien jaren was Uzzia oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee en vijftig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jecholia, van Jeruzalem.
  4. En hij deed dat Dat is, hij heeft den zuiveren godsdienst, die onder de laatste regering van Amazia vervallen was, opgericht en gehandhaafd. recht was in de ogen des HEEREN, naar alles, In de regering zijns rijks heeft hij niet alleen de eerste voetstappen zijns vaders gevolgd, maar is ook in het laatst zijnen vader enigszins gelijk geworden. Want gelijk zijn vader Amazia, nadat hij de Edomieten overwonnen had, tot afgoderij vervallen was, boven, 2 Kron. 25:14, alzo is Uzzia, nadat hij machtig en voorspoedig geworden was, tot deze vermetelheid vervallen, dat hij zich het priesterambt heeft willen aantrekken; onder, 2 Kron. 26:16. wat zijn vader Amazia gedaan had.
  5. Want hij begaf zich Hebreeuws, hij was om God te zoeken. Wat het is, God te zoeken, zie boven, 2 Kron. 11:16; versta, dat hij bezig was met God te zoeken. om God te zoeken, in de dagen van Zacharia, die verstandig was Anders, die hem verstandig maakte; dat is, die hem leerde en onderwees; want het Hebreeuwse woord betekent niet alleen verstand hebben en verstandig zijn, maar ook somtijds door goed onderwijs en lering iemand verstandig maken. in de gezichten Gods; Anders, in de vrezes Gods. Versta, door de gezichten de gehele leer van hetgeen men geloven en doen moest ter zaligheid, geopenbaard door Mozes en de andere profeten, en door dezelve dagelijks het volk ingescherpt, verklaard en toegeëigend. in de dagen nu, dat hij den HEERE zocht, maakte hem God voorspoedig.
  6. Want hij toog uit, en krijgde tegen de Filistijnen, en brak den muur van Gath, Zie van deze stad 1 Kon. 2:39. en den muur van Jabne, Een stad der Filistijnen aan de Middellandse zee. en den muur van Asdod; Ook een stad in het land der Filistijnen, waarvan zie Joz. 11:22, en Joz. 15:46; 1 Sam. 5:1. daartoe bouwde hij steden in Asdod, Versta, het land, sorterende onder de stad Asdod. en onder de Filistijnen.
  7. En God hielp hem tegen de Filistijnen, en tegen de Arabieren, die te Gur-Baal woonden, en tegen de Meunieten. De naam van een zeker landschap en volk.
  8. En de Ammonieten Zie boven, 2 Kron. 20:1. gaven Uzzia geschenken; en zijn naam Dat is, hij werd zeer beroemd en vermaard. Vergelijk 1 Kron. 14:17, en onder, 2 Kron. 26:15; Ezech. 16:14. ging tot den ingang van Egypte, want hij sterkte zich ten hoogste. Het woord in het oorspronkelijke is ook zo genomen 1 Kron. 14:2, en 1 Kron. 23:17, en 1 Kron. 29:25; 2 Kron. 1:1.
  9. Daartoe bouwde Uzzia torens Te weten, aan de muren, die Joas de koning Israëls, ten tijde van Amazia gebroken had; boven, 2 Kron. 25:23. te Jeruzalem, aan de Hoekpoort Hebreeuws, de poort des hoeks; zie 2 Kon. 14:13. en aan de Dalpoort, Hebreeuws, de poort des dals. Zie van deze Neh. 2:12, en Neh. 3:13. en aan de hoeken; Of, wendingen, of keringen; te weten, van den muur. Anderen behouden het woord Mikzoa, als den eigennaam eens torens of sterkte, staande in het hoogste der stad Davids; zie hiervan ook Neh. 3:19,24. en hij sterkte ze.
  10. Hij bouwde ook torens in de woestijn, Namelijk, van Arabië, om de invallen vandaar te beletten, die ten tijde van Joram geschied waren; boven, 2 Kron. 21:16. en hieuw vele putten uit, In welke men het water vergaderde en bewaarde, ten gebuike van de mensen en van het vee. overmits hij veel vee had, beide in de laagten en in de effene velden; akkerlieden en wijngaardeniers op

de bergen en op de vruchtbare velden; Anders, *Karmel*; dat is, in de landouw, of het landschap der stad Karmel, gelegen aan de woestijn Maon, in den stam van Juda, zeer vruchtbaar en overvloedig van schone vruchten en wijngaarden. Elders is *Karmel* een gebergte, gelegen in den stam van Issaschar, zeer wel beplant, bezaaid en vruchtbaar. Zie 1 Kon. 18:19, vanwaar het komt dat de vruchtbare landouwen een *Karmel* genoemd worden. Zie 2 Kon. 19:23. want hij was een liefhebber van den land *bouw*.

11. Verder had Uzzia een heirkraft Versta, enige ordinaire benden van krijgsvolk, die de koning tegen allen nood vaardig had. Vergelijk 1 Kron. 27, en boven, 2 Kron. 17:14. van geoefenden ten oorlog, uittrekkende ten heire bij benden, naar het getal hunner monstering, daar de hand van Jeiel, den schrijver, en Mahaseja, den ambtman; onder de hand van Hananja, Dat is, het beleid. Alzo 2 Kron. 26:13. Dat is, welke monstering gedaan was door middel van Jeïël, enz. *een* van de vorsten des konings.
12. Het gehele getal van de hoofden der vaderen, Alzo boven, 2 Kron. 23:2. der strijdbare helden, was twee duizend en zeshonderd.
13. En onder hun hand was een krijgsheir van driehonderd zeven duizend en vijfhonderd, die met strijdbare kracht zich ten oorlog Hebreeuws, *doende oorlog*; dat is, *die den oorlog hanteerden*, daartoe bekwaam waren en zich gebruiken lieten. Zie 1 Kon. 12:21. oefenden, om den koning tegen den vijand te helpen.
14. En Uzzia bereidde voor hen, voor het ganse heir, schilden, en spiesen, en helmen, en pantsieren, en bogen, zelfs tot de slingerstenen toe. Dat is, stenen, die zij met den slinger naar den vijand moesten werpen. Met zulk slingerwerk heeft David den reus Goliath zo in het voorhoofd

getroffen, dat hij hem nedervelde; 1 Sam. 17:49. Vergelijk Job 41:19.

15. Hij maakte ook te Jeruzalem kunstige werken, Hebreeuws, *bedenkingen door de bedenking des bedenkers*; dat is, kunstige en wel uitgevonden werken, door de vernuftige bedenking, of den vond van een kundig of nuttig werkmeester en ingenieur bedacht. *bedenking* van kunstige werkmeesters, dat zij op de torens en op de hoeken zijn zouden, om met pijlen en met grote stenen, te schieten; zo ging zijn naam Zie boven, 2 Kron. 26:8. tot verre toe uit, want hij werd wonderlijk Hebreeuws, *hij maakte het wonderlijk met, of om geholpen te worden*; te weten, van God, die een *schild is allen, die op hem betrouwen*, Ps. 18:31. geholpen, totdat hij sterk was. Of, *gesterkt*; te weten, in zijn rijk.
16. Maar als hij sterk geworden was, verhief zich zijn hart tot verdervens toe, en hij overtrad tegen den HEERE, zijn God; want hij ging in den tempel Versta, in het *heilige*, waar het reukaltaar stond en waar niemand mocht inkomen, veel min reukwerk offeren, dan de priesters alleen. Deze plaats is onder, 2 Kron. 26:18, genoemd het *heiligdom*. des HEEREN, om te roken op het reukaltaar.
17. Doch Azaria, de priester, Versta, hogepriester. Zie 1 Kron. 6:10, en onder, 2 Kron. 26:20. ging hem na, en met hem des HEEREN priesters, tachtig kloeke mannen.
18. En zij wederstonden den koning Uzzia, en zeiden tot hem: Het komt u niet toe, Vergelijk Exod. 30:7, enz. Uzzia, den HEERE te roken, maar den priesteren, Aarons zonen, die geheiligd zijn, om te roken; ga uit het heiligdom, Zie boven, 2 Kron. 26:16, waar dit heiligdom de *tempel* genaamd wordt. Vergelijk 1 Kon. 8:10, en de aantekening. want gij hebt overtreden,

en het zal u niet tot eer zijn van den HEERE God. Te weten, omdat Hij het niet voor goed zal aanzien, maar zekerlijk straffen.

19. Toen werd Uzzia Enigen menen dat alstoen de aarbeving geschied is, van welke te zien is Amos 1:1; Zach. 14:5, als een openbaar bewijs van de gramschap Gods tegen dezen koning. **toornig**, Van het Hebreeuwse woord, zie Gen. 40:6. **en het reukwerk was in zijn hand, om te roken; als hij nu toornig werd tegen de priesteren, rees de melaatsheid op aan zijn voorhoofd, voor het aangezicht der priesteren in het huis des HEEREN,** Te weten, van den Heere, die van boven, of van bij dit altaar iets tegen des konings aangezicht schijnt uitgeschoten te hebben, hetwelk deze melaatsheid heeft veroorzaakt. **van boven het reukaltaar.**

20. Alstoen zag de hoofdpriester Hebreeuws, *de priester het hoofd*; te weten, der priesters, dat is, de overpriester. Azaria op hem, en al de priesteren en ziet, hij was melaats aan zijn voorhoofd, en zij stieten hem met der haast van daar, ja hij zelf werd ook gedreven Vergelijk Esth. 6:12. uit te gaan, omdat de HEERE hem geplaagd had.

21. Alzo was de koning Uzzia melaats tot aan den dag zijns doods; en melaats zijnde, woonde hij in een afgezonderd huis, Lev. 13:46; Num. 5:2, en Num. 12:14. Zie wijders 2 Kon. 15:5. **want hij was van het huis des HEEREN afgesneden;** Dat is, hij werd verklaard onrein te zijn en alleen te moeten wonen, en niet in het voorhof des volks tot de algemene vergadering te mogen verschijnen; en dat naar de wet; Lev. 13:46. **Jotham nu, zijn zoon, was over het huis des konings, richtende** Dat is, regerende en recht doende. Zie 2 Kon. 15:5. **het volk des lands.**

22. Het overige nu der geschiedenissen van Uzzia, de eerste en de laatste, heeft de profeet

Jesaja, de zoon van Amos, beschreven.

23. En Uzzia ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem bij zijn vaderen, in het veld van de begrafenis, Dat is, op welk veld de graven der koningen waren; hoewel zij zijn lichaam, om der melaatsheid wil, niet in, of onder die graven, maar verscheiden en in een afgezonderde plaats begraven hebben. **die van de koningen was; want zij zeiden: hij is melaats; en zijn zoon Jotham werd koning in zijn plaats.**

2 Kronieken 27

1. Jotham was vijf en twintig Hebreeuws, *een zoon van vijf en twintig jaar.* jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jerusa, een dochter van Zadok.

2. En hij deed dat recht was Te weten, in het voorstaan van den zuiveren godsdienst. Vergelijk boven, 2 Kron. 26:4, en zie de aantekening. **in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader Uzzia gedaan had, behalve dat hij in den tempel des HEEREN** Te weten, *naar sommiger gevoelen* om zich aldaar nevens andere gelovigen in den heiligen godsdienst te oefenen; hetwelk aldus kan verstaan worden, dat hij het niet liet uit verachting, maar uit enige menselijke zwakheid, omdat zijn vader daar melaats geworden was. Sommigen verstaan dat dit hier tot zijn lof gesproken wordt, dat hij niet in den tempel des Heeren ging om te roken, gelijk zijn vader gedaan had. Zie boven, 2 Kron. 26:16. **niet ging; en het volk verdierf zich nog.** Te weten, door afgoderij, mits te offeren en te roken op de hoogte, gelijk verklaard wordt 2 Kon. 15:35.

3. Dezelve bouwde Dat is, vernieuwde, vermaakte, sterkte, beterde. Vergelijk boven, 2 Kron. 11:5, en de aantekening. **de hoge poorten** Zie 2 Kon. 15:35. **aan het huis des HEEREN; hij bouwde** Dat is,

- vernieuwde, vermaakte, sterkte, beterde. Vergelijk boven, 2 Kron. 11:5, en de aantekening. ook veel aan den muur van Ofel. Versta, een deel van de muren van Jeruzalem, zo genoemd omdat het op een heuvel of hoogte stond. Zie onder, 2 Kron. 33:14, en Neh. 3:26, en Neh. 11:21.
4. Daartoe bouwde hij steden op het gebergte van Juda; en in de wouden bouwde hij burchten en torens. Vergelijk boven, 2 Kron. 17:12.
  5. Hij krijgde ook tegen den koning der kinderen Ammons, en had de overhand over hen, zodat de kinderen Ammons in datzelfde jaar hem gaven honderd talenten zilvers, Zie 1 Kon. 16:24. en tien duizend kor tarwe, Zie van deze maat Lev. 27:16, waar zij een *homer* genoemd wordt; 1 Kon. 4:22, waar zij een *kor* geheten wordt, gelijk hier. en tien duizend gerst; dit brachten hem de kinderen Ammons wederom, ook in het tweede en in het derde jaar.
  6. Alzo versterkte zich Jotham; want hij richtte Zie boven, 2 Kron. 19:3. zijn wegen Dat is, aanslagen, voornemen, woorden, daden, manieren van leven. Zie Gen. 6:12, en 1 Kon. 2:4, alzo hier in 2 Kron. 27:7. voor het aangezicht des HEEREN, zijns Gods.
  7. Het overige nu der geschiedenissen van Jotham, en al zijn krijgen, Te weten, die de koning van Syrië en de koning Israëls tegen hem gevoerd hebben. en zijn wegen, ziet, zij zijn geschreven in het boek der koningen van Israel en Juda.
  8. Hij was vijf en twintig Hebreuws, *een zoon van vijf en twintig jaar.* jaren oud, toen hij koning werd; en hij regeerde zestien jaren te Jeruzalem.
  9. En Jotham ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad Davids; Zie 1 Kon. 2:10. en zijn zoon Achaz werd koning in zijn plaats.

1. Achaz was twintig jaren Hebreuws, *een zoon van twintig jaar.* oud, toen hij koning werd, en regeerde zestien jaren te Jeruzalem; en hij deed niet Vergelijk de aantekening 1 Kon. 11:6. dat recht was in de ogen des HEEREN, gelijk zijn vader David;
2. Maar hij wandelde Zie boven, 2 Kron. 21:6. in de wegen der koningen van Israel; daartoe maakte hij ook gegotene beelden voor de Baals. Dat is, ter ere van de afgoden, die zij *Baälim* noemden, omdat zij dezelve voor hun heren hielden; zie Richt. 2:11.
3. Dezelve rookte ook in het dal Zie 2 Kon. 23:10. des zoons van Hinnom; en hij brandde 2 Kon. 16:3 staat dat hij zijn zoon door het vuur deed gaan. Deze koning Achaz heeft enigen zijner zonen laten verbranden, gelijk hier gezegd wordt, het kan zijn dat hij maar een door het vuur heeft laten gaan, gelijk geschreven staat 2 Kon. 16:3; zie van dezen heidensen gruwel Lev. 18:21. Vergelijk onder de aantekening 2 Kron. 33:6. zijn zonen in het vuur, naar de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israëls uit de bezitting verdreven had.
4. Ook offerde hij en rookte op de hoogten Zie Lev. 26:30. en op de heuvelen, Zie Deut. 12:2. mitsgaders onder alle groen geboomte.
5. Daarom gaf hem de HEERE, zijn God, Te weten, naar het verbond der genade, dat God met Abraham en zijn nakomelingen gemaakt had, of, ook naar de geveinsde belijdenis, die Achaz deed, zich gelatende den HEERE zijner vaderen God, mede voor zijnen God te houden, gelijk gemeenlijk de afgodendienaars op beide zijden hinken; 1 Kon. 18:21. in de hand des konings van Syrie, Genaamd *Rezin*; 2 Kon. 16:5. dat zij hem sloeg Vergelijk boven, 2 Kron. 13:17. en, en van hem gevankelijk wegvoerden een grote menigte van

gevangenen, die zij te Damaskus Hebreeuws, *Darmesek*. Alzo boven, 2 Kron. 16:2. brachten. En hij werd ook gegeven in de hand des konings van Israel, die hem sloeg Vergelijk boven, 2 Kron. 13:17. met een groten slag.

6. Want Pekah, de zoon van Remalia, sloeg in Juda honderd en twintig duizend dood op een dag, allen strijdbare mannen, Hebreeuws, *zonen des strijds, heirs, of sterkte*. Van de betekenissen des Hebreeuwsen woords *Hail*, mag men zien Gen. 47:6. omdat zij Vergelijk de aantekening 1 Kon. 9:9. den HEERE, den God hunner vaderen, verlaten hadden.

7. En Zichri, een geweldig man van Efraim, sloeg Maaseja, den zoon des konings, Namelijk, Achaz. dood, en Azirkam, den huisoverste, Of, den voorganger van het huis, die als een groot hofmeester het opperste bevel over het hofgezin des konings had; alzo de *overste over de schatten*, voor opperrekenmeester; 1 Kron. 26:24. mitsgaders Elkana, den tweede na den koning.

8. En de kinderen Israels voerden van hun broederen Dat is, van de Joden, die met de Israëlieten van één vader Jakob afkomstig waren. Zie boven, 2 Kron. 11:4. Alzo onder, 2 Kron. 28:11,15. gevankelijk weg tweehonderd duizend, vrouwen, zonen en dochteren, en plunderden ook veel roofs van hen; en zij brachten den roof te Samaria.

9. Aldaar nu was een profeet des HEEREN, wiens naam was Oded; Een profeet, te onderscheiden van een anderen van dezen naam, die ten tijde van den koning Asa leefde; boven, 2 Kron. 15:1. die ging uit, het heir tegen, dat naar Samaria kwam, en zeide tot hen: Ziet, door de grimmigheid des HEEREN, des Gods uwer vaderen, over Juda, heeft Hij hen in uw hand gegeven, en gij hebt hen doodgeslagen in

toornigheid, *die* Of, *hetwelk*; dat is, welke daad. tot aan den hemel raakt. Een manier van spreken, betekenende zonderlinge vergroting, van hetgeen waarvan gesproken wordt, en medebrengeende een dreigement en wraak Gods uit den hemel. Vergelijk Gen. 11:4, en Ezra 9:6.

10. Daartoe denkt gij Hebreeuws, *zegt, of zijt zeggende*. Zie Gen. 20:11, en 1 Kon. 5:5; alzo onder, 2 Kron. 28:13. nu de kinderen van Juda en Jeruzalem u tot slaven en slavinnen te onderwerpen; zijt gij het niet Te weten, die uwe broeders tot slaven zoekt te maken? of, zijt gij niet buitendien enkel vol schulden Dat is, enkele zonden. Het is zoveel alsof hij zeide: Zoveel u aangaat, die de roede zijt van Gods straf tegen de Joden, die hem vertoornd hebben, zijt gij beter dan zij? Wat zijn er anders bij u, dan enkel zonden en overtredingen, waarmede gij doorgaans totnutoe God getergd hebt, dat gij anders niet dan zijn straffen hebt te verwachten? Anders, *zijn dan niet bij u, ja u aangaande schulden?* enz.? **alleenlijk? Bij ulieden zijn schulden** Dat is, enkele zonden. Het is zoveel alsof hij zeide: Zoveel u aangaat, die de roede zijt van Gods straf tegen de Joden, die hem vertoornd hebben, zijt gij beter dan zij? Wat zijn er anders bij u, dan enkel zonden en overtredingen, waarmede gij doorgaans totnutoe God getergd hebt, dat gij anders niet dan zijn straffen hebt te verwachten? Anders, *zijn dan niet bij u, ja u aangaande schulden?* enz. tegen den HEERE, uw God.

11. Nu dan, hoort mij, en brengt de gevangenen weder, Hebreeuws, *gevangenis*. Zie Num. 31:12; alzo onder, 2 Kron. 28:13,14,15,17. die gij van uw broederen gevankelijk weggevoerd hebt; want de hitte van des HEEREN toorn is over u.

12. Toen maakten zich mannen op Versta, de oversten van Samaria; *oversten, of vorsten* worden zij genaamd onder, 2 Kron. 28:14. van de hoofden der kinderen van Efraim, Azaria, de zoon van Johanan, Berechja, de zoon van Mesillemoth en Jehizkia, de zoon van Sallum, en Amasa, de zoon van

Hadlai, tegen degenen, die uit het heir kwamen.

13. En zij zeiden tot hen: Gij zult deze gevangenen hier niet inbrengen, Te weten, in Samaria. tot een schuld over ons tegen den HEERE; Hebreeuws, *schuld des Heeren*; dat is, tegen den Heere, gelijk 2 Kron. 28:10. **denkt gijlieden toe** Hebreeuws, *gij zijt zeggende*; dat is, in uw hart voornemende. Zie boven, 2 Kron. 28:10. Het is zoveel alsof zij zeiden: Dat gij voorhebt, is een nieuwe zonde, waarmede gij onze voorgaande zonden verzwaren zoudt, daar wij toch daarvan alrede maar te veel hebben. **te doen tot onze zonden en tot onze schulden, hoewel wij vele schulden hebben, en de hitte des toorns** Namelijk, des HEEREN, waarmede Hij tegen onze zonden vertoornd is. Het woord *toorn* wordt zonder bijvoeging van het woord *Gods* dikwijls verstaan van *Gods* toorn, omdat Hij vanwege zijn grootheid eigenlijk de toorn mag geheten worden. Alzo Num. 1:53, en Num. 18:5; Joz. 22:20; 1 Kron. 27:24; boven, 2 Kron. 24:18. **over Israel is?**
14. **Toen lieten de toegerusten** Dat is, de gewapenden, of krijgslieden. **de gevangenen en de roof voor het aangezicht der oversten en der ganse gemeente.**
15. **De mannen nu, die met namen** Te weten, boven, 2 Kron. 28:12. Versta, die met namen daartoe gelast waren, dat zij de gevangenen zouden geleiden en met nooddrift verzorgen. **uitgedrukt zijn, maakten zich op, en grepen de gevangenen, en kleedden van den roof al hun naakten; en zij kleedden hen, en schoeiden hen, en spijsden hen, en drenkten hen, en zalfden hen,** Te weten, om deze gevangenen, naar het gebruik van die oosterse landen, te verkwikken en te vermaken. Zie Ruth 3:3. **en voerden ze op ezelen, allen die zwak waren,** Hebreeuws, *alle struikelenden*; dat is, die door ouderdom, of jonkheid, of ziekte, of kwetsuur, of vermoeidheid, niet wel ter

been waren, dat zij de menigte niet konden te voet bijhouden. **en brachten hen te Jericho, de Palmstad,** Zie Deut. 34:3. **bij hun broederen; daarna keerden zij weder naar Samaria.**

16. **Ter zelfder tijd** Te weten, als Rezin, de koning van Syrië, en Pekah, de koning Israëls, hem den oorlog aandeden. Zie boven, 2 Kron. 28:5, en 2 Kon. 16:5,7. **zond de koning Achaz tot de koningen** Dat is, tot den vermaarden en groten koning van Assyrië, genaamd TiglathPileser, #2Kon.16:7, of het getal van velen staat voor het getal van een. Zie Gen. 19:29. **van Assyrie, dat zij hem helpen zouden.**
17. **Daarenboven waren ook de Edomieten gekomen, en hadden Juda geslagen en gevangenen gevankelijk weggevoerd.**
18. **Daartoe waren de Filistijnen in de steden der laagte en het zuiden van Juda ingevallen, en hadden ingenomen Beth-Semes, en Ajalon,** Zie boven, 2 Kron. 11:10. **en Gederoth,** Een stad in den stam van Juda; Joz. 15:41. **en Socho** Zie boven, 2 Kron. 11:6,7. **en haar onderhorige plaatsen,** Hebreeuws, *dochteren*; dat is, plaatsen daaronder sorterende. Zie Num. 21:25. **en Timna** Een stad, gelegen in Juda; Joz. 15:10. **en haar onderhorige plaatsen,** Hebreeuws, *dochteren*; dat is, plaatsen daaronder sorterende. Zie Num. 21:25. **en Gimzo en haar onderhorige plaatsen; en zij woonden aldaar.**
19. **Want de HEERE vernederde Juda, om der wille van Achaz, den koning Israels; want hij had Juda afgetrokken,** Te weten, van den waren God tot de afgoden, van den zuiveren godsdienst tot de valse en bijgelovige afgodendiensten. Gelijk betekenis heeft het Hebreeuwse woord Exod. 5:4. **Anderen, want hij ontblootte Juda;** te weten, van de hulp en bescherming des Heeren, doende hetzelfde zondigen. **dat het gans zeer** Hebreeuws,

overtreding, overtrad. overtrad tegen den HEERE.

20. En Tiglath-Pilneser, de koning van Assyrie, Wiens hulp Achaz verzocht had, boven, 2 Kron. 28:16. kwam tot hem; doch hij benauwde hem, Of, hij deed hem benauwdheid aan; veroorzakende dat hij met een grote som gelds dit gehuurde scheermes zoals hem Jesaja noemt, Jes. 7:20 moest op zijn zijde kopen; en het Achaz zeer moeilijk viel zulk een som gelds op te brengen. en sterkte hem niet.

21. Want Achaz nam een deel Dat is, nam het zilver en goud weg, dat in den tempel was, en in de schatten van het koninklijk huis, enz. en schonk het den koning van Assyrië. Zie 2 Kon. 16:8. van het huis des HEEREN, en van het huis des konings en der vorsten, hetwelk hij den koning van Assyrie gaf; maar hij hielp hem niet. Hebreeuws, *hij was hem niet tot hulp*; namelijk den koning Achaz.

22. Ja, ter tijd, als men hem benauwde, zo maakte hij des overtredens tegen den HEERE nog meer; dit was de koning Achaz. Dat is, zulk een was de koning Achaz, te weten, altijd dezelfde man, dat hij zich niet beterde, maar zelfs dat hij het hoe langer hoe erger maakte, hoezeer ook de HEERE hem strafte en plaagde.

23. Want hij offerde den goden van Damaskus, Hebreeuws, *Darmesek.* die hem geslagen hadden, Sommigen brengen deze woorden, *die hem geslagen hadden*, op het volk van de stad Damaskus; doch anderen tot de goden van Damaskus, alzo dat Achaz' mening zou zijn dat het de goden van Damaskus waren, die hem geslagen hadden. en zeide: Omdat de goden der koningen van Syrie hen helpen, zal ik hun offeren, opdat zij mij ook helpen; maar zij waren hem tot zijn val, Hebreeuws, *om hem te doen vallen.* mitsgaders aan gans Israel.

24. En Achaz verzamelde de vaten van het huis Gods, en hieuw de

vaten van het huis Gods in stukken, en sloot de deuren Vergelijk onder, 2 Kron. 29:3. van het huis des HEEREN toe; Namelijk van het woonhuis en van het heilige, onder, 2 Kron. 29:7, waarmede deze goddeloze koning den gansen godsdienst heeft doen ophouden. daartoe maakte hij zich altaren in alle hoeken van Jeruzalem.

25. Ook maakte hij in elke stad Hebreeuws, *in alle stad en stad.* van Juda hoogten, om anderen goden Versta, anderen dan den waren God, die zich aan zijn volk geopenbaard had, en daarom ook *vreemde* goden genaamd worden. Zie Gen. 35:2, en de aantekening daarop. te roken; alzo verwekte hij den HEERE, zijner vaderen God, tot toorn.

26. Het overige nu der geschiedenissen, en al zijn wegen, Zie boven, 2 Kron. 27:6. de eerste en de laatste, ziet, zij zijn geschreven in het boek der koningen van Juda en Israel.

27. En Achaz ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad te Jeruzalem; Dat is, in de stad Davids, welke was een deel van de stad Jeruzalem; zie 2 Kon. 16:20. maar zij brachten hem niet in de graven der koningen van Israel; en zijn zoon Jehizkia werd koning in zijn plaats.

2 Kronieken 29

1. Jehizkia werd koning, Anders, *Hizkia*; onder, 2 Kron. 29:18,27. vijf en twintig jaren Hebreeuws, *een zoon van vijf en twintig jaar.* oud zijnde, en regeerde negen en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Abia, een dochter van Zacharia.

2. En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader David gedaan had.

3. Dezelve deed in het eerste jaar zijner regering, in de eerste maand, Ja op

den eersten dag dezer eerste maand, gelijk te zien is onder, 2 Kron. 29:17. **de deuren** Te weten, die zijn vader Achaz toegesloten had, opdat men den Heere in zijn tempel niet dienen zou. Zie boven, 2 Kron. 28:24, en onder, 2 Kron. 29:7, en vergelijk 2 Kon. 16:15, enz. **van het huis des HEEREN open, en beterde ze.** Te weten, de deuren. Anders, *versterkte hen*; namelijk, de priesters, te weten in hun ambt.

4. En hij bracht de priesteren en de Levieten in, en hij verzamelde ze in de Ooststraat. Versta, het plein, hetwelk was aan het oosteinde des tempels, voor aan de poort van het voorhof des volks, welke poort de voornaamste was.
5. En hij zeide tot hen: **Hoort mij, o Levieten; heiligt nu uzelfen,** Dat is, reinig u van alle besmettingen, welke zijn tegen de wet der zeden en der ceremoniën, en dat naar het bevel en voorschrift, dat u de Heere in zijne wet gegeven heeft. Vergelijk Gen. 35:2; idem Exod. 19:10, en de aantekening. **en heiligt het huis** Dat is, reinigt. Alzo onder, 2 Kron. 29:17,19. **des HEEREN, des Gods uwer vaders, en brengt de onreinigheid** Hebreeuws, *afzondering*. Zo wordt de onreinheid genaamd, omdat zij moet afgezonderd en weggedaan worden. Insgelijks wordt de tijd van de onreinheid ener kraamvrouw geheten een *tijd der afzondering*, omdat zij gedurende denzelfden moest afgezonderd zijn van het gezelschap der mensen. Zie Lev. 12:2. Versta hier, door de *onreinheid*, al wat den tempel door de afgodendienaren en den afgodendienst verontreinigd had. **uit van het heiligdom.** Versta, het *heilige*; dat is, het voorste deel des tempels, onder, 2 Kron. 29:16, of ook het *voorhof der priesters*, hetwelk mede een *heiligdom* genaamd wordt. Zie onder, 2 Kron. 29:7, en de aantekening.
6. **Want onze vaders** Namelijk, mijn vader Achaz en uw vaders, die zijn afgoderij nagevolgd hebben. **hebben overtreden, en gedaan dat kwaad was in de ogen des HEEREN, onzes Gods, en hebben Hem verlaten, en zij hebben hun**

aangezichten van den tabernakel des HEEREN omgewend, en hebben den nek Dat is, zij hebben den rug getoond, weigerende den Heere gehoor te geven en naar zijn wet te dienen. **toegekeerd.** Of, *geboden*. Hebreeuws, *gegeven*.

7. Ook hebben zij de deuren van het voorhuis toegesloten, en de lampen uitgeblust en het reukwerk niet gerookt; en het brandoffer hebben zij in het heiligdom Versta, het *voorhof* der priesters, waarin het brandofferaltaar stond, 1 Kon. 8:64, en dat een *heilige plaats* genoemd wordt, Lev. 6:16, en Lev. 10:13, en Lev. 14:13, en het *heiligdom*, gelijk 2 Kron. 29:7 en Num. 28:7, en onder, 2 Kron. 35:5, omdat het Gode geheiligd was. **aan de God Israels niet geofferd.**
8. Daarom is een grote toorn des HEEREN over Juda en Jeruzalem geweest; en Hij heeft hen overgegeven ter beroering, Of, *verstrooiing*; zie Deut. 28:25. **ter verwoesting en ter aanfluiting,** Zie 1 Kon. 9:8. **gelijk als gij ziet met uw ogen.**
9. **Want ziet, onze vaders zijn door het zwaard** Dat is, door oorlog omgekomen; zie Lev. 26:7. **gevallen; daartoe onze zonen, en onze dochteren, en onze vrouwen zijn daarom** Zie boven, 2 Kron. 28:5,8. **in gevangenis geweest.**
10. **Nu is het in mijn hart** Dat is, ik ben van zin en heb voorgenomen. Zie 1 Kon. 8:17. **een verbond te maken met den HEERE, den God Israels, opdat de hitte Zijns toorns van ons afkere.**
11. **Mijn zonen,** Hij noemt de priesters en Levieten *zonen*, niet om zijn groten ouderdom, *want hij was maar tot de vijf en twintig jaren gekomen, boven, 2 Kron. 29:1*, maar omdat hij hen als zijn zonen beminde. **weest** Of, *houdt u niet stil, nalatig gerust*. Anders, *dwaalt nu niet*; te weten, dat gij u niet zoudt kwijten in het ambt, waartoe God u verkoren en geroepen heeft. **nu niet traag;** Te weten, gelijk tevoren, als gij den rechten

en zuiveren godsdienst nagelaten hebt. want de HEERE heeft u verkoren, dat gij voor Zijn aangezicht Zie Deut. 10:8. staan zoudt, om Hem te dienen; en opdat gij Hem dienaars en wierokers zoudt wezen.

12. Toen maakten zich de Levieten op, Mahath, de zoon van Amasai, en Joel, de zoon van Azarja, van de kinderen der Kahathieten; en van de kinderen van Merari, Kis, de zoon van Abdi, en Azarja, de zoon van Jehaleel; en van de Gersonieten, Joah, de zoon van Zimma, en Eden, de zoon van Joah;

13. En van de kinderen van Elizafan, Deze was ten tijde van Mozes een overste geweest in het geslacht der Kahathieten; Num. 3:30. Simri en Jeiel; en van de kinderen van Asaf, Zie van Asaf, Heman en Jeduthun, en van hun kinderen, 1 Kron. 25:1,2, enz., en onder, 2 Kron. 35:15, en de aantekening. Zecharja en Mattanja;

14. En van de kinderen van Heman, Jehiel en Simei; en van de kinderen van Jeduthun, Semaja en Uzziel.

15. En zij verzamelden hun broederen, en heiligden zich, Zie boven, 2 Kron. 29:5. en kwamen, naar het gebod des konings, door de woorden Dat is, welk gebod de koning gegeven had, geroerd zijnde door de woorden des Heeren wet, die zulks medebrachten, waarmede hij zijn doen bevestigde. des HEEREN, om het huis des HEEREN te reinigen.

16. Maar de priesteren Want dezen alleen was het geoorloofd te gaan in het *heilige*, en niet den Levieten. gingen binnen in het huis des HEEREN, om *dat* te reinigen, en zij brachten uit in het voorhof Versta, het voorhof der priesters, waar het brandofferaltaar stond. van het huis des HEEREN al de onreinigheid, die zij in den tempel des HEEREN Dat is, in het *heilige*, en ook,

naar eniger gevoelen, in het *allerheiligste*. vonden; en de Levieten namen ze op, om naar buiten uit te brengen, in de beek Kidron. Zie 1 Kon. 2:37.

17. Zij begonnen nu te heiligen Dat is, het huis des Heeren te reinigen. op den eersten Hebreuws, *enen*. Zie Gen. 1:5. der eerste maand, Versta, de eerste maand van het eerste jaar der regering van den koning Hizkia, gelijk boven, 2 Kron. 29:3. Anderen verstaan dit van de eerste maand des jaars genaamd Nisan. en op den achtsten dag der maand kwamen zij in het voorhuis des HEEREN, en heiligden het huis des HEEREN in acht dagen; en op den zestienden dag der eerste maand maakten zij een einde.

18. Daarna kwamen zij binnen tot den koning Hizkia, en zeiden: Wij hebben het gehele huis des HEEREN gereinigd, mitsgaders het brandofferaltaar met al zijn gereedschap, en de tafel Versta, de heilige met goud overtrokken tafel, staande in het *heilige*, waarop de toonbroden telken sabbatdag moesten toegericht, dat is in orde voorgesteld en gelegd zijn, Exod. 25:30; Lev. 24:5,6, enz., welk werk wordt genaamd de *toerichting des gedurigen broods*; boven, 2 Kron. 2:4. der toerichting met al haar gereedschap.

19. Alle gereedschap ook, dat de koning Achaz, onder zijn koninkrijk, door zijn overtreding weggeworpen had, hebben wij bereid en geheiligd; Te weten, tot zijn wettelijk gebruik, waartoe zij verordend waren. en zie, zij zijn voor het altaar des HEEREN.

20. Toen maakte zich de koning Jehizkia vroeg op, en verzamelde de oversten der stad, Versta, den magistraat, raad en officieren der stad, die ook *de oudsten der stad* genaamd worden. Zie 1 Kon. 21:8, en de aantekening. en hij ging op in het huis des HEEREN.

21. En zij brachten zeven varren, Hier worden genoemd alle soorten van reine viervoetige dieren, die tot de offeranden geschikt waren, en die geofferd werden: I. voor het koninkrijk, dat is, voor den koning, zijn raadsheren en officieren; II. voor het heiligdom, dat is, voor de zonde en onreinheden, die in den tempel door afgoderij, valschen godsdienst, geweld en anderszins begaan waren; III. voor Juda, dat is, voor de zonden der ganse gemeente. *2Ch. 29:23. en zeven rammen, en zeven lammeren, en zeven geitenbokken ten zondoffer voor het koninkrijk, en voor het heiligdom, en voor Juda; en hij zeide tot de zonen van Aaron, de priesteren, dat zij *die* op het altaar des HEEREN zouden offeren.
22. Zo slachtten zij de runderen, en de priesters ontvingen het bloed, en sprengden het op het altaar; zij slachtten ook de rammen, en sprengden het bloed op het altaar; insgelijks slachtten zij de lammeren, en sprengden het bloed op het altaar.
23. Daarna brachten zij de bokken bij, ten zondoffer, voor het aangezicht des konings en der gemeente, en zij legden hun handen op dezelve.
24. En de priesteren slachtten ze, en ontzondigden Te weten, het koninkrijk, het heiligdom en de gemeente, als boven, 2 Kron. 29:21; dat is, gans Israël, bestaande uit den koning, zijn hofgezin en zijn officieren; uit de kerkelijke personen, en uit alle andere inwoners des lands en burgers der steden. met derzelve bloed op het altaar, om verzoening te doen voor het ganse Israel; want de koning had dat brandoffer en dat zondoffer voor gans Israel bevolen. *Hebreeuws, gezegd.* Alzo onder, 2 Kron. 29:27; Job 9:7.
25. En hij stelde de Levieten in het huis des HEEREN, met cimbalen, met luiten en harpen, naar het gebod van David, en van Gad, den ziener des konings, Dat is, van den profeet. Zie 1 Sam. 9:9, en boven, 2 Kron. 9:29. en van Nathan, den profeet; want dit gebod was van de hand des HEEREN, door de hand Zijner profeten.
26. De Levieten nu stonden met de instrumenten Versta, muziekinstrumenten. van David, Dat is, gelijk David, door den Geest des Heeren geleerd en geleid zijnde, had voorgeschreven en laten maken. en de priesters met de trompetten.
27. En Hizkia beval, dat men het brandoffer op het altaar zou offeren; ten tijde nu, als dat brandoffer begon, begon het gezang des HEEREN met de trompetten Achterevolgens het bevel des Heeren, waarvan wij lezen Num. 10:10. en met de instrumenten Hebreeuws, door de handen der instrumenten Davids. Anders, naar de handen; dat is, naar de instelling, die David door Gods bevel verordend had. Zie boven, 2 Kron. 23:12, en hier, 2 Kron. 29:25. van David, den koning van Israel.
28. De ganse gemeente nu boog zich neder, Te weten, tot een teken van eerbieding, smeking en dankzegging tot God. Vergelijk boven, 2 Kron. 20:18, en hier 2 Kron. 29:29,30. als men het gezang zong, en met trompetten trompette; dit alles totdat het brandoffer voleind was.
29. Als men nu geeindigd had te offeren, Te weten, het brandoffer, gemeld in 2 Kron. 29:27,28. bukten de koning en allen, die bij hem gevonden waren, *Of, voorhanden waren,* gelijk Gen. 19:15. en bogen zich neder.
30. Daarna zeide de koning Jehizkia, en de oversten, tot de Levieten, dat zij den HEERE loven zouden, met de woorden van David en van Asaf, den ziener; en zij loofden tot blijdschap toe; en neigden hun hoofden, en bogen zich neder.

31. En Jehizkia antwoordde Dat is, begon, of ving aan wederom te spreken. Zie Richt. 18:14. en zeide: Nu hebt gij uw handen Dat is, uw dienst geheiligd. Zie van deze manier van spreken Lev. 7:37, op het woord *vuloffers*. den HEERE gevuld, treedt toe, en brengt slachtofferen Versta, allerlei offer van geslachte beesten; Exod. 12:27; Lev. 3:6; Deut. 32:38. en lofferen Door welke men Gods weldaden bekende en Hem daarover loofde en dankte. Hoedanige waren enige geloften, vrijwillige offers en spijsoffers. Zie van deze loffers Lev. 7:12. tot het huis des HEEREN; en de gemeente bracht slachtofferen Versta, allerlei offer van geslachte beesten; Exod. 12:27; Lev. 3:6; Deut. 32:38. en lofferen Door welke men Gods weldaden bekende en Hem daarover loofde en dankte. Hoedanige waren enige geloften, vrijwillige offers en spijsoffers. Zie van deze loffers Lev. 7:12. en alle vrijwilligen van harte brandofferen. Zie van deze Gen. 8:20.

32. En het getal der brandofferen, die de gemeente bracht, was zeventig runderen, honderd rammes, tweehonderd lammeren; deze alle den HEERE ten brandoffer.

33. Nog waren Dat is, boven de voorgaande beesten den Heere toegeheiligd, zijn deze nog daarbij te voegen. der geheiligde dingen zeshonderd runderen en drie duizend schapen. Of, *klein vee*; dat is, schapen en geiten. Zie Gen. 12:16.

34. Doch van de priesteren waren er te weinig, Te weten, om al die offeranden te bereiden, dat is, te slachten, de huid af te trekken, in stukken te delen. Hetwelk eigenlijk was het werk der priesters, Lev. 1:5,6, hoewel daarin gebruikt mocht worden de dienst der Levieten, die den priesters tot hulp bijgevoegd waren. en zij konden al den brandofferen de huid niet aftrekken; daarom hielpen Hebreeuws, *sterkten*. hen hun broederen, de Levieten, totdat het werk geeindigd was, en

totdat de *andere* priesters zich geheiligd hadden; Zie boven, 2 Kron. 29:5. want de Levieten waren rechter van hart, Zie Ps. 7:11. om zich te heiligen, dan de priesteren.

35. En ook waren de brandofferen in menigte, met het vet der dankofferen, Zie Lev. 3:1. en met de drankofferen, Zie Gen. 35:14; Lev. 23:13. voor de brandofferen; Anders, *der brandoffers*, of *tot of met de brandoffers*; dat is, welke drankoffers bij de brandoffers gevoegd werden en daartoe behoorden. Vergelijk Num. 28:7. also werd de dienst van het huis des HEEREN besteld.

36. Jehizkia nu en al het volk verblijdden zich over hetgeen God Versta, de goede genegenheid, die God in het hart des volks gegeven had, waardoor het gans gewillig en genegen was tot het werk dezer reformatie, zodat het zeer spoediglijk, naar wens, ja buiten alle verwachting voortging. Anders, *omdat God het volk voorbereid had*. het volk voorbereid had; want deze zaak geschiedde haastelijk. Te weten, met het eerste begin van Hizkia's regering, en zonder enigen tegenstand des volks; ja met deszelfs grote genegenheid daartoe, zijnde nochtans kort tevoren onder de regering van Achaz gans zeer tot de afgoderij vervallen en van den zuiveren godsdienst afgekeerd.

2 Kronieken 30

1. Daarna zond Jehizkia Te weten, boden of gezanten. tot het ganse Israel en Juda, en schreef ook brieven tot Efraim en Manasse, En de anderen der tien stammen, onder, 2 Kron. 30:5, die nog in het land overgebleven waren, en van hem meer door vriendschap genodigd, dan, gelijk de anderen door autoriteit tot dit feest te verschijnen gelast werden. dat zij zouden komen tot het huis des HEEREN te Jeruzalem, om den HEERE, den God Israels, pascha te houden. Zie Lev. 23:5.

2. Want de koning had raad gehouden met zijn oversten Dat is, raadsheren. en de ganse gemeente te Dat is, die de gehele gemeente representeerden als de gecommiteerden der priesters en de vaders der huisgezinnen, die te Jeruzalem woonden. Zie boven, 2 Kron. 19:8. Jeruzalem, om het pascha te houden, in de tweede maand. De ordinaire tijd van het paasfeest was de veertiende dag der eerste maand; Exod. 12:6; Num. 9:5; maar als er wettelijke verhindering voorviel, waardoor men het pasen niet kon houden op dien dag, zo moest men hetzelfde houden een maand daarna dat is, op den veertienden der tweede maand, Num. 9:11. Overmits nu de priesters en Levieten in de eerste maand waren bezig geweest met de reiniging des tempels, die zij niet volbrachten dan op den zestienden dag derzelve maand, boven, 2 Kron. 29:17, zo hadden zij den ordinaire tijd niet kunnen onderhouden, en hebben daarom den extra-ordinaire verkoren, die een maand daarna verscheen.
3. Want zij hadden het niet kunnen houden te dierzelfder tijd, Te weten, als zij bezig waren met den tempel te reinigen; welke tijd de ordinaire tijd was om het pasen te houden. omdat de priesteren Twee oorzaken worden hier nog bij gesteld, om welke het pasen op den ordinaire tijd niet had kunnen gehouden zijn: I. omdat de priesters zelf in den tijd van de reiniging des tempels niet allen geheiligd, of de geheiligde niet ten volle geheiligd waren; II. omdat het volk alstoen van alle plaatsen, boven, 2 Kron. 30:1 vermeld, nog niet verzameld was. zich niet genoeg geheiligd hadden, en het volk zich niet verzameld had te Jeruzalem.
4. En deze zaak was recht in de ogen des konings, en in de ogen der ganse gemeente.
5. Zo stelden Of, *besloten zij*. Hebreeuws, *deden het woord, of de zaak slaan*. zij zulks, dat men een stem Te weten, der uitroeping, of proclamatie. Alzo Exod. 36:6. In de plaats van het woord *stem* wordt

uitroeping gesteld, 1 Kon. 22:36. door gans Israel, van Ber-seba tot Dan, Dat is, van het zuideinde van het land Kanaän tot het noordeinde. Zie Richt. 20:1; 1 Kon. 4:25. zou laten doorgaan, opdat zij zouden komen om het pascha den HEERE, den God Israels, te houden in Jeruzalem; want zij hadden het in lang niet gehouden, gelijk het Of, voorgeschreven was, dat is, gelijk de Heere dat in zijn wet verordend en bevolen had; alzo onder, 2 Kron. 30:18. geschreven was.

6. De lopers Dat is, de posten, of boden; alzo onder, 2 Kron. 30:10. dan gingen henen met de brieven van de hand des konings en zijner vorsten, door gans Israel en Juda, en naar het gebod des konings, zeggende: Gij, kinderen Israels, bekeert u tot den HEERE, den God van Abraham, Izak en Israel, zo zal Hij Zich keren God alzo wordt gezegd zich te keren tot de mensen, als Hij hun genadig is, tot hen komende met zijn weldaden, van welke Hij scheen gescheiden te zijn door zijn straffen; Ps. 90:13; Zach. 1:3. tot de ontkomenen, Hebreeuws, *ontkoming*. Alzo 2 Kon. 19:30,31; zie de aantekening. die ulieden overgebleven zijn uit de hand der koningen Namelijk, van *Phul*; 2 Kon. 15:19; 1 Kron. 5:26, en *Tiglath-Pileser*; van Assyrie.
7. En zijt niet als uw vaders en als uw broeders, die tegen den HEERE, den God hunner vaders, overtreden hebben; waarom Hij hen tot verwoesting Vergelijk boven, 2 Kron. 29:8. overgegeven heeft, gelijk als gij ziet.
8. Verhardt Zie van deze manier van spreken Exod. 32:9. nu ulieder nek niet, gelijk uw vaders; geeft den HEERE Dat is, weest hem gehoorzaam en getrouw; bij gelijkenis gesproken, gelijk handgeving bij de mensen alzo gebruikt wordt. Alzo 1 Kron. 29:24; Ezra 10:19; Jer. 50:15. Sommigen nemen het in dezen zin: *Geeft den HEERE de hand*; dat is, geeft Hem de eer van zijn macht. de hand, en komt tot Zijn heiligdom,

- Dat is, tot zijn tempel, waar zij moesten verschijnen in het voorhof des volks. hetwelk Hij geheiligd Zie Lev. 8:10. heeft tot in eeuwigheid, Zie Gen. 13:15. en dient den HEERE, uw God; zo zal de hitte Zijns toorns van u afkeren.
9. Want als gij u bekeert tot den HEERE, zullen uw broederen Zie boven op het einde van 2 Kron. 30:6. en uw kinderen barmhartigheid Hebreeuws, *ter barmhartigheid zijn.* vinden voor het aangezicht dergenen, die hen gevangen hebben, zodat zij in dit land zullen wederkomen; want de HEERE, uw God, is genadig en barmhartig, en zal het aangezicht van u niet afwenden, zo gij u tot Hem bekeert.
10. Zo gingen de lopers door, van stad tot stad, door het land van Efraim en Manasse, tot Zebulon toe; doch zij belachten hen, Namelijk, de Israëlieten. en bespotten hen.
11. Evenwel verootmoedigden zich sommigen van Aser, Dat is, van de stammen van Aser en Manasse, enz. en Manasse, en van Zebulon, en kwamen te Jeruzalem.
12. Ook was de hand Gods Dat is, de krachtige werking Gods. De zin is dat God door zijn Geest in hun harten krachtiglijk gewrocht heeft een goede genegenheid om dit godvruchtig bevel des konings te gehoorzamen. in Juda, hun enerlei hart gevende, Dat is, genegenheid, wil, voornemen. Vergelijk 1 Kron. 12:17; Jer. 32:39; Hand. 4:32. dat zij het gebod des konings en der vorsten deden, naar het woord Te weten, door hetwelk geboden was dat men het paasfeest onderhouden zou; Exod. 12:6; Lev. 23:5; Num. 9:5. des HEEREN.
13. En te Jeruzalem verzamelde zich veel volks, om het feest der ongezuurde *broden* te houden, in de tweede maand, Zie boven, 2 Kron. 30:2. een zeer grote Hebreeuws, *in, of tot menigte zeer. gemeente.*
14. En zij maakten zich op, en namen de altaren Versta, de afgodische altaren, die Achaz, tegen het woord Gods, hier en daar op de straten te Jeruzalem opgericht had, om daarop den afgoden beesten te offeren; 2 Kron. 28:24. weg, die te Jeruzalem waren; daartoe namen zij alle rooktuig Als rookvaten, pannen, schalen. Anders, *rookaltaren; of rookplaatsen.* weg, hetwelk zij in de beek Kidron wierpen.
15. Toen slachtten zij het pascha, Dat is, het paaslam. Zie Exod. 12:21. op den veertienden der tweede maand; en de priesters Namelijk, die zich tevoren niet gereinigd hadden. Zie boven, 2 Kron. 29:34, en 2Kron. 30:3. en de Levieten waren beschaamd Te weten, over hun onachtzaamheid, ziende dat de ijver niet alleen van hun metgezellen, maar ook van de gemeente meerder in deze zaak was dan de hunne. geworden, en hadden zich geheiligd, Zie boven, 2 Kron. 29:5. en hadden brandofferen gebracht in het huis des HEEREN.
16. En zij stonden in hun stand, Dat is, in hun behoorlijke plaatsen, die hun van God verordend waren. Vergelijk onder, 2 Kron. 35:10. naar hun wijze, naar de wet van Mozes, den man Gods; de priesters spregden het bloed, *dat nemende* uit de hand der Levieten.
17. Want een menigte was in die gemeente, die zich niet geheiligd hadden; daarom De zin is, alzo elk vader des huisgezins zijn paaslam in zijn huis moest slachten, Exod. 12:3, en dat velen daartoe zich niet geheiligd hadden, dat de Levieten dit werk in hun plaats hebben moeten doen. waren de Levieten over de slachting der paaslammeren, Hebreeuws, *Pesachim;* dat is, der voorbijgangen, of der overschreden. Versta, de lammeren, die tot gedachtenis van het voorbijgaan, of overschrijden des engels geslacht werden;

Exod. 12:13. voor iedereen, die niet rein was, om *die* den HEERE te heiligen.

18. Want een menigte des volks, velen van Efraim en Manasse, Issaschar en Zebulon, hadden zich niet gereinigd, maar aten het pascha, niet gelijk Zie boven, 2 Kron. 30:5. geschreven is. Doch Jehizkia bad voor hen, zeggende: De HEERE, die goed is, make Hij bidt dat de Heere hun hunne onreinheid vergeve, en dat Hij de geestelijke heiligmaking, door zijnen Geest in hen werke. Anders, *verzoene in eeuwigheid allen die zijn hart*, enz. *verzoening voor dien*.

19. *Die* zijn ganse hart gericht heeft, Zie boven, 2 Kron. 19:3. om God den HEERE, den God zijner vaders, te zoeken, hoewel niet naar de reinigheid Versta, de ceremoniële, welke hier onderscheiden wordt van de morele, bestaande in een vast voornemen des harten om God te zoeken. *des heiligdoms*.

20. En de HEERE verhoorde Jehizkia, en heelde het volk. Dat is, Hij vergaf hetzelfde zijn zonden, en heiligde door zijn Geest, en strafte niet om zijn ceremoniële onreinheid. Anderen verstaan dit van de genezing ener lichamelijke krankheid, die God het volk zou toegezonden hebben omdat het zich niet gereinigd had. Vergelijk 1 Cor. 11:30.

21. Zo hielden de kinderen Israels, die te Jeruzalem gevonden werden, Dat is, voorhanden en tot dit feest gekomen waren. het feest der ongezuurde *broden*, zeven dagen, met grote blijdschap. De Levieten nu en de priesteren prezen den HEERE, dag op dag, Dat is, zolang als het feest duurde. Alzo onder, 2 Kron. 31:1. met sterk Hebreeuws, *met instrumenten der sterkte*; dat is, die een groot geluid gaven, hoedanig is het geklank der trompetten. Anders, *lovende met instrumenten de kracht des HEEREN*. luidende instrumenten des HEEREN.

22. En Jehizkia sprak naar het hart Dat is, dat hun aangenaam en lief om te horen was. Zie Gen. 34:3. van alle Levieten, die verstand Dat is, van de zaken, die tot den dienst des Heeren behoorden. Anders, *die de goede kennis des Heeren onderwezen, of die op de goede kennis des Heeren acht gaven*. hadden in de goede kennis des HEEREN; en zij aten Te weten, die het paasfeest hielden. Hebreeuws, *zij aten den gezetten hoogtijd*; dat is, de offeranden, die op den feestdag gegeten moesten worden. Alzo 2 Kron. 18:31, *zijn wijnstok en zijn vijgeboom eten*, is de vrucht daarvan eten. *de offeranden* des gezetten hoogtijds zeven dagen, offerende dankofferen, en lovende den HEERE, den God hunner vaders.

23. Als nu de ganse gemeente raad gehouden had, om andere zeven dagen te houden, hielden zij nog zeven dagen met blijdschap.

24. Want Jehizkia, de koning van Juda, gaf de gemeente Hebreeuws, *hief op voor de gemeente*; alzo in het volgende; dat is, gaf, of schonk der gemeente om geofferd te worden; alzo Num. 31:28; 2 Kron. 35:7,8,. De zin is dat deze beesten van den koning en zijn vorsten der gemeente geschonken worden, tot dankoffers voor dezelve, waarvan zij dan ook hun deel hadden, om dat met vrolijkheid voor den Heere te eten. duizend varren en zeven duizend schapen; en de vorsten gaven de gemeente duizend varren en tien duizend schapen; de priesteren nu hadden zich Te weten, omdat zij mochten bekwaam zijn om de voorgemelde beesten den Heere te offeren. in menigte geheiligd.

25. En de ganse gemeente van Juda verblijdde zich, mitsgaders de priesteren en de Levieten, en de gehele gemeente dergenen, die uit Israel gekomen waren; ook de vreemdelingen, Die van afkomst geen Israëlieten noch Joden waren, maar evenwel

tot den waren God bekeerd en besneden waren, en alzo het volk Gods ingelijfd. Anders hadden zij van het pascha niet mogen eten; Exod. 12:48. die uit het land van Israel gekomen waren, en die in Juda woonden.

26. Zo was er grote blijdschap te Jeruzalem; want van de dagen Welverstaande, die uitgesloten zijnde, dat is, van den tijd van Rehabeam af, in welken Israël zich van Juda afgescheurd en geen zulk paasfeest daarmede gehouden had. van Salomo, den zoon van David, den koning van Israel, was desgelijks in Jeruzalem niet geweest.

27. Toen stonden de Levietische Dat is, afkomstig van Levi. priesteren op, en zegenden Naar uitwijzen van den last den priesters gegeven; Num. 6:23. het volk; en hun stem werd gehoord; Te weten, van God, en dat volgens zijn beloften; Num. 6:27. want hun gebed kwam tot Zijn heilige woning Hebreeuws, *tot de woning zijner heiligheid*; te weten, des Heeren, dat is, tot zijn heilige woning. in den hemel.

2 Kronieken 31

1. Als zij nu voleind hadden, togen alle Israelieten, die er gevonden werden, uit, tot de steden van Juda, en braken de opgerichte beelden, Zie Lev. 26:1. en hieuwen de bossen af, Zie van de bossen en hoogten ter ere en ten dienste der afgoden gemaakt, Lev. 26:30. en wierpen de hoogten en de altaren af, uit gans Juda en Benjamin, ook in Efraim Te weten, in de steden, welke die van Juda het koninkrijk Israëls afgenomen hadden. Zie boven, 2 Kron. 13:19, en 2 Kron. 15:8. en Manasse, totdat zij Anders, *totdat zij voleind hadden.* alles te niet gemaakt hadden; daarna keerden al de kinderen Israels weder, een ieder tot zijn bezitting in hun steden.

2. En Hizkia bestelde de verdelingen Zie boven, 2 Kron. 8:14. der priesteren en

der Levieten, naar hun verdelingen Zie boven, 2 Kron. 8:14., een ieder naar zijn dienst, de priesteren en de Levieten tot het brandoffer en tot de dankofferen, om te dienen, en om te loven, en om te prijzen Te weten, den Heere. in de poort Te weten, des tempels, alwaar de priesters en de Levieten in hun orden en verdelingen elk zijn dienst moesten waarnemen, als in een leger. Vergelijk hiermede de aantekening Num. 4:3. **van de legers des HEEREN;**

3. Ook het deel Te weten, bestelde Hizkia. Alsof hij zeide: De koning heeft alzo de diensten en ambten des tempels geschikt en in orde gesteld, ten einde een ieder zijn last wel zou waarnemen, dat hij zichzelf ook in dezen niet onbelast heeft gelaten, ordinerende dat de offeranden hier in den tekst vermeld, uit zijn eigen inkomen genomen zouden worden. Waaruit het schijnt dat zij tevoren bekostigd en gevonden werden uit de schatten des tempels; van welke zie 1 Kron. 26:20. **des konings van zijn have tot de brandofferen,** Zie van deze Exod. 29:38,39, enz., en Num. 28:3,4, enz. **tot de brandofferen des morgens en des avonds, en de brandofferen der sabbatten,** Zie Num. 28:9,10. **en der nieuwe maanden,** Zie Num. 28:11,12, enz. **en der gezette hoogtijden;** Zie Lev. 23. **gelijk geschreven is in de wet des HEEREN.**

4. En hij zeide tot het volk, tot de inwoners van Jeruzalem, dat zij het deel der priesteren Te weten, die hun naar Gods ordinantie tot hun onderhoud toekwam; Num. 18:8, enz. **en Levieten geven zouden, opdat zij versterkt** Dat is, tijd en moed zouden hebben om hun dienst wel waar te nemen, zonder daarvan afgetrokken te worden om anderszins hun kost te winnen. **mochten worden in de wet** Dat is, in het onderzoeken, overleggen en verklaren van de wet des Heeren; mitsgaders in het bedienen van den

godsdiens in de wet bevolen. des HEEREN.

5. Toen nu Dat is, toen nu dat bevel des konings ruchtbaar werd. dat woord uitbrak, brachten Hebreeuws, *vermenigvuldigen*. de kinderen Israels vele eerstelingen Zie van deze de wetten en ordinantiën Gods Exod. 23:19, en Exod. 34:26; Lev. 2:14, enz.; Num. 15:17,18,19, enz.; Deut. 26:1,2, enz. van koren, most, en olie, en honig, Anders, *dadels*. Het Hebreeuwse woord betekent *honig*; doch wordt hier van de Hebreën voor dadels, of vruchten van bomen, die zoete vruchten droegen, genomen, welke vanwege haar zoetheid den honig gelijk zijn. Want God had nergens in zijn wet bevolen de eerstelingen van honig te geven, maar van boomvruchten der aarde en van beesten. en van al de inkomsten des velds; ook brachten Hebreeuws, *vermenigvuldigen*. zij de tienden Zie van deze Lev. 27:30. van alles in met menigte.
6. En de kinderen van Israel en Juda, die in de steden van Juda woonden, brachten ook tienden der runderen en der schapen, en tienden der heilige dingen, die den HEERE, hun God, geheiligd waren, en maakten vele hopen. Hebreeuws, *hopen, hopen*. Zie Gen. 14:10.
7. In de derde maand Te weten, des heiligen, of kerkelijken jaars. Zie boven, 2 Kron. 15:10, en Exod. 12:2. In deze maand begon de oogst in Kanaän. begonnen zij den grond Dit is, het eerste begin van die hopen te maken. van die hopen te leggen, en in de zevende maand Zie van deze maand Lev. 23:24. Zij kwam zeer overeen met onzen September, als de vruchten van dat land in de schuren gevoerd waren. voleindden zij.
8. Toen nu Jehizkia en de vorsten kwamen en die hopen zagen, zegenden Dat is, loofden en dankten den Heere, omdat Hij het volk in het hart gegeven had, zo vrijwilliglijk zijn gaven op te brengen.

Zie Gen. 14:20, en de aantekening. zij den HEERE en Zijn volk *De mensen te zegenen* is hun alles goeds en welvaart toe te wensen. Vergelijk Gen. 31:55, en de aantekening. Israel.

9. En Jehizkia ondervraagde de priesteren en de Levieten aangaande die hopen.
10. En Azaria, de hoofdpriester, Hebreeuws, *de priester het hoofd, of, die het hoofd was*. Alzo 2 Kon. 25:18. Boven, 2 Kron. 24:6, wordt hij alleen het *hoofd* genaamd, namelijk der priesters. van het huis van Zadok, sprak tot hem en zeide: Van dat men deze heffing Dat is, deze gaven en offeranden. Want het woord *heffing* wordt hier in het algemeen genomen. Zie Num. 5:9. begonnen heeft tot het huis des HEEREN te brengen, is er te eten geweest en verzadigd te worden, ja, over te houden tot overvloed toe; want de HEERE heeft Zijn volk gezegend, Dat is, goed gedaan. Zie Gen. 12:2. zodat deze Of, *zodat het overgeblevene is deze veelheid*; te weten, die nog voorhanden is en die gij ziet. veelheid overgebleven is.
11. Toen zeide Jehizkia, dat men kameren aan het huis des HEEREN bereiden zou; Dat is, gereed maken. Zie van deze kamers 1 Kon. 6:5, en de aantekening. en zij bereidden ze.
12. Daarin brachten zij die heffing, en de tienden, en de geheiligde dingen, in getrouwigheid; en daarover was Chonanja, de Leviet, overste, Dat is, de voornaamste thesaurier die over deze schatten des tempels gesteld was. Naast hem was Simei zijn broeder, als een ondercommies, onder dezen de andere ontvangers, die in 2 Kron. 31:13 genoemd worden. Zie de ordinantie hiervan 1 Kron. 26:20,21. en Simei, zijn broeder, de tweede.
13. Maar Jehiel, en Azazja, en Nahath, en Asahel, en Jerimoth, en Jozabad, en Eliel, en Jismachja, en

Mahath, en Benaja, waren opzieners, onder de hand van Chonanja en Simeï, zijn broeder; door het bevel van den koning Jehizkia en van Azaria, den overste Of, *voorganger*; dat is, den overpriester, boven, 2 Kron. 31:10. van het huis Gods.

14. En Kore, de zoon van Jimna, de Leviet, de poortier tegen het oosten, Dat is, aan de oostpoort des tempels. Zie van deze boven, 2 Kron. 23:5. was over de vrijwillige gaven Gods, om het heoffer des HEEREN en het allerheiligste *Hebreeuws, de heiligheden der heiligheden*. Versta, het overige des vrijwilligen spijsoffers, Lev. 2:3,10, en de zondoffers, Lev. 6:17,25, de schuldoffers, Lev. 7:1, de toonbroden, Lev. 24:9. Zie ook Num. 18:9. uit te delen. *Hebreeuws, te geven*.

15. En aan zijn hand Versta, zijn bijgevoegde medehelpers, die onder zijn opzicht, zorg en beleid waren. waren Eden, en Minjamin, en Jesua, en Semaja, Amarja en Sechanja, in de steden der priesteren, met getrouwigheid, om aan hun broederen in de verdelingen, zowel Naar de wet; Deut. 18:8. aan de kleinen als de groten, uit te delen:

16. (Benevens *Hebreeuws, benevens hun rekenen, of hun rekening der geslachten*; dat is, mitsgaders degenen, die in hun geslachtsregisters geschreven waren van al wat mannelijk was. De zin is dat zij niet alleen den priesters, die den dienst in den tempel deden, hun deel gegeven hebben, maar ook hunnen zonen. die gesteld waren in het geslachtsregister der manspersonen, drie jaren oud en daarboven) allen, Dat is, die in den dienst des tempels gebruikt konden worden, en vervolgens van de kerkelijke goederen hun onderhoud moesten hebben. die in het huis des HEEREN gingen, tot het dagelijkse *Hebreeuws, om de zaken des daags op zijn dag*, dat is, om daar te doen wat op elken dag gedaan moest wezen. Zie gelijke manier van spreken Exod.

5:13. Anders, *hun dagelijkse portie voor hun dienst*. werk op elken dag, voor hun dienst, in hun wachten, naar hun verdelingen.

17. En met die gesteld Dat is, die in het geslachtsregister der priesters geschreven stonden; welken niet alleen hun onderhoud gegeven werd, maar ook den Levieten. waren in het geslachtsregister der priesteren naar het huis hunner vaderen, ook de Levieten van twintig jaren oud en daarboven, in hun wachten, naar hun verdelingen;

18. Ook tot de geslachtsrekening met al hun kinderkens, hun vrouwen, en hun zonen, en hun dochteren, door de ganse Versta, de vergadering der priesters en der Levieten, die in den tempel den godsdienst moesten verzorgen; zodat niet alleen zij voor hun personen onderhouden werden, maar er werd ook zorggedragen voor hun vrouwen en kinderen. gemeente; want zij hadden zich in hun ambt Zie van het Hebreeuwse woord 1 Kron. 9:22. Anders, *in, of naar hun getrouwheid, of, op derzelve trouw*; dat is, zich verlatende op de getrouwheid der uitdelers van welken gesproken is 2 Kron. 31:15, dat hun het tijdelijke onderhoud van dezelve zou verzorgd worden. *in heiligheid* Dat is, zeer naarstiglijk en vlijtiglijk geheiligd. Anders, *tot de heilige dingen geheiligd*. geheiligd.

19. Ook waren onder de kinderen van Aaron, de priesteren, op de velden der voorsteden hunner steden, in elke stad, *Hebreeuws, in alle stad en stad*. mannen, die met namen uitgedrukt Gelijk boven, 2 Kron. 31:15. waren, om aan alle manspersonen onder de priesteren en aan allen, *Hebreeuws, alle telling, of rekening bij geslachten*. die in het geslachtsregister onder de Levieten gesteld waren, delen te geven.

20. En alzo deed Jehizkia in geheel Juda; en hij deed dat goed, en recht, en waarachtig *Hebreeuws, waarheid, of*

trouw. was, voor het aangezicht des HEEREN, zijns Gods.

21. En in alle werk, dat hij begon in den dienst van het huis Gods, en in de wet Zie boven, 2 Kron. 14:4. en in het gebod, om zijn God te zoeken, deed hij met zijn ganse hart, en had voorspoed.

2 Kronieken 32

1. Na deze geschiedenissen Van welke zie ook 2 Kon. 18:13, en Jes. 36:1. en derzelver bevestiging, Of, *waarheid, trouw, vastigheid, verzekering*; dat is, nadat de godsdienst, volgens Gods woord, trouwelijk bevestigd en verzekerd was. kwam Sanherib, de koning van Assyrie, en toog in Juda, en legerde zich tegen de vaste steden, en dacht *ze* Hebreeuws, *zeide*; dat is dacht, en had een voornemen, die tot hem, enz.; zie 1 Kon. 5:5. tot zich Dat is, den koning Hizkia af te nemen, en onder zijn eigen gebied te brengen. af te scheuren.

2. Jehizkia nu ziende, dat Sanherib kwam, en zijn aangezicht Dat is, hij had een vast voornemen om Jeruzalem te bekrijgen. Vergelijk 2 Kon. 12:17, en zie de aantekening daarop. was tot den krijg tegen Jeruzalem;

3. Zo hield hij raad met zijn vorsten en zijn helden, om de fonteinwateren te stoppen, die buiten de stad waren; en zij hielpen hem.

4. Want veel volks werd vergaderd, dat al de fonteinen stopte, mitsgaders de beek, Onder, 2 Kron. 32:30, genaamd *Gihon*. Zie ook van dezelve 1kon. 1:33, en de aantekening. die door het midden des lands henenvloede, zeggende: **Waarom zouden de koningen** Versta, Sanherib, den koning van Assyrië, met de vorsten, die bij hem waren, van welken, zie onder, 2 Kron. 32:21, waarvan misschien ook enigen koningen waren, staande onder het

gebied van Sanherib. van Assyrie komen, en veel waters vinden?

5. Zo versterkte Dat is, hij greep moed, ziende de ontrouwheid des konings van Assyrië; wiens vriendschap hij recht tevoren met een som gelds tevergeefs afgekocht had; 2 Kon. 18:14, enz. hij zich, en bouwde den gehelen muur op, die gebroken was, Namelijk, van Joas, den koning Israëls, als hij Amazia, den koning van Juda, geslagen en Jeruzalem ingenomen had. Zie boven, 2 Kron. 25:23. dien hij optrok tot aan de torens, Die schijnen geweest te zijn op de hoekpoort en de poort van Efraïm; van welke zie ook boven, 2 Kron. 25:23. met een anderen Zie van dezen onder, 2 Kron. 33:14. muur daarbuiten, en hij versterkte Dat is, hij greep moed, ziende de ontrouwheid des konings van Assyrië; wiens vriendschap hij recht tevoren met een som gelds tevergeefs afgekocht had; 2 Kon. 18:14, enz. Millo Zie 1 Kon. 9:15. in de stad Davids; en hij maakte geweer en schilden in menigte.

6. En hij stelde krijgsoversten over het volk, en hij vergaderde hen tot zich in de straat der stadspoort, Dat is, die bij de stadspoort was. en sprak naar hun hart, Hebreeuws, *op hun hart*; dat is, vriendelijk en troostelijk, en dat hun aangenaam was om te horen. Zie Gen. 34:3. zeggende:

7. Zijt sterk, en hebt een goeden moed, vreest niet, en ontzet u niet, voor het aangezicht des konings van Assyrie, noch voor het aangezicht der ganse menigte, die met hem is; want met ons is er meer, dan met hem.

8. Met hem is een vreselijke arm, maar met ons is de HEERE, onze God, om ons te helpen, en om onze krijgen te krijgen. Dat is, oorlogen te voeren; alzo 1 Sam. 8:20. **En het volk steunde** Dat is, hield zich tevreden, zijnde getroost en zich verlatende op de macht en hulp des Heeren, van welke de koning hen in zijn voorgaande

woorden verzekerd had. op de woorden van Jehizkia, den koning van Juda.

9. Na dezen zond Sanherib, de koning van Assyrie, zijn knechten Versta, heren, oversten, of officieren, die onder zijn gebied stonden. Zie Gen. 20:8. naar Jeruzalem,, doch hij zelf was voor Lachis, en al zijn heerschappij Dat is, macht. Versta, al de vorsten en prinsen, vergezelschap met hun volk, die onder het gebied des konings van Assyrië stonden. met hem) tot Jehizkia, den koning van Juda, en tot het ganse Juda, dat te Jeruzalem was, zeggende:
10. Zo zegt Sanherib, de koning van Assyrie: Waarom vertrouwt gij, dat gij te Jeruzalem blijft Hebreeuws, *zittende zijt. Zitten voor blijven*; Gen. 49:24; Joz. 1:14; 2 Sam. 2:13, enz. in de vesting? Of, *sterkte. Anders, belegering.*
11. Ruit u Jehizkia niet op, dat hij u overgeve, om door honger en door dorst te sterven, zeggende: De HEERE, onze God, zal ons uit de hand des konings van Assyrie redden? Of, *uitrukken, verlossen.*
12. Heeft niet dezelfde Jehizkia Zijn hoogten Hij meent van den Heere en waren God, even alsof de beelden der afgoden niet konden afgebroken worden, dan met omkering en uitroeiing van den rechten godsdienst. en Zijn altaren weggenomen, en tot Juda en tot Jeruzalem gesproken, zeggende: Voor het enige altaar Te weten, die van den waren God is, en niet voor de altaren der afgoden. Vergelijk 2 Kon. 18:22, en de aantekening. zult gij u nederbuigen, en daarop roken?
13. Weet gij niet, wat ik gedaan heb, en mijn vaders Versta, zijne voorgangers in de Assyrische monarchie, gelijk Salmanasser, die men schrijft zijn vader geweest te zijn; idem Tiglath-Pilezer, Phul Beloches, enz.; alzo in 2 Kron. 32:14,15. aan alle volken der landen? Zie van enige dezer volken 2 Kon. 18:34, en 2 Kon. 19:12,13.

Hebben de goden van de natien dier landen hun land enigszins Hebreeuws, *kunnende kunnen*; dat is, op enigerlei manier, of door enige middelen kunnen redden. kunnen redden uit mijn hand?

14. Wie is er onder alle goden derzelve natien, dewelke mijn vaders verbannen Zie van dit woord Deut. 2:34. hebben, die zijn volk heeft kunnen redden uit mijn hand, dat uw God u uit mijn hand zou kunnen redden?
15. Nu dan, dat Jehizkia ulieden niet bedriege, en dat hij u op zulk een wijze niet opruie, en gelooft hem niet; want geen god van enige natie en koninkrijk heeft zijn volk uit mijn hand en mijner vaders hand kunnen redden; hoeveel te min Hebreeuws, *hoeveel te meer zullen uwe goden u niet uit mijn hand kunnen redden.* zal uw God Anders, *uw goden.* u uit mijn hand kunnen redden?
16. Daartoe spraken zijn knechten nog meer Want zij waren tweemaal van hem gezonden, om den Heere te lasteren en Hizkia te beschimpen: I. als hij met zijn leger lag voor Lachis, 2 Kon. 18:17; II. als hij voor Libna lag en zich bereidde om den koning der Moren tegemoet te gaan; 2 Kon. 19:8,9. tegen God, den HEERE, en tegen Zijn knecht Jehizkia.
17. Ook schreef hij brieven, Welke hij in de tweede zending zijn gezanten medegegeven heeft. Zie 2 Kon. 19:14. om den HEERE, den God Israels, te honen en om tegen Hem te spreken, zeggende: Gelijk de goden van de natien der landen, die hun volk uit mijn hand niet gered hebben, alzo zal de God van Jehizkia Zijn volk uit mijn hand niet redden.
18. En zij riepen met luider stem, in het Joods, tegen het volk van Jeruzalem, dat op den muur was, om die bevreesd te maken en die te

- beroeren, opdat zij de stad mochten innemen.
19. En zij spraken van den Anders, *tegen*; also in het volgende. God van Jeruzalem, Dat is, den waren God, die de Israëlieten uit zonderlinge genade tot zijn volk en eigendom uit de volken der aarde verkoren en aangenomen had, en beloofd daaronder te wonen, doch bepaald te Jeruzalem in den tempel, waar de ark was, een teken van zijn tegenwoordigheid. als van de goden der volkeren der aarde, een werk van mensenhanden.
20. Maar de koning Jehizkia en de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, baden Zie het gebed van Hizkia beschreven, 2 Kon. 19:15,16. daartegen, Anders, *daarom*. en zij riepen naar den hemel.
21. En de HEERE zond een engel, die alle strijdbare helden, en vorsten, en oversten in het leger Zie 2 Kon. 19:35; Jes. 37:36. des konings van Assyrie verdelgde. Zo is hij met schaamte des aangezichts in zijn land wedergekeerd; en als hij in het huis zijns gods Genaamd *Nisroch*; 2 Kon. 19:37. ingegaan was, Te weten, om aan te bidden. Zie de voorgemelde plaats. zo velden hem daar met het zwaard, die uit zijn lijf Hebreeuws, *de uitgekomenen, of de voortkomingen zijner ingewanden of enigen uit de voortgekomenen van zijn ingewanden*. Versta, twee zijner zonen, genaamd Adramelech en Sareser; 2 Kon. 19:37. Vergelijk de manier van spreken met anderen, die gelijken zin hebben, Gen. 35:11, en Gen. 46:26. voortgekomen waren.
22. Alzo verlost de HEERE Jehizkia en de inwoners van Jeruzalem, uit de hand van Sanherib, den koning van Assyrie, en uit de hand van allen; en Hij geleidde Te weten, gelijk een herder zijn schapen; hen regerende, onderhoudende en beschermende van alle zijden. hen rondom heen.
23. En velen brachten geschenken tot den HEERE te Jeruzalem, en kostelikheden tot Jehizkia, den koning van Juda, zodat hij daarna voor de ogen van alle heidenen verheven werd. Anders, *zich verhief*. Zie 2 Kron. 32:25.
24. In die dagen werd Zie hiervan breder, met de verklaring hier behorende; 2 Kon. 20:1, enz.; idem Jes. 38:1. Jehizkia krank tot stervens toe, en hij bad tot den HEERE, Zie zijn gebed 2 Kon. 20:3. Die sprak tot hem, Door den profeet Jesaja. en Hij gaf hem een wonderteken. Zie hiervan 2 Kon. 20:9.
25. Maar Jehizkia deed gene Dat is, hij gedroeg zich niet tegen den Heere gelijk het betaamde, die hem zoveel weldaden had gedaan, opdat hij zich in alle ootmoedigheid gedragen zou onder zijn hand, niet opdat hij zich door hoogmoed opsteken zou, gelijk hij deed met al zijn schatten den gezanten van Babel te vertonen. vergelding, naar de weldaad aan hem geschied, dewijl zijn hart verheven werd; daarom werd over hem, en over Juda en Jeruzalem, een grote toornigheid. Te weten, des Heeren; versta, de inneming van de stad Jeruzalem en de Babylonische gevangenis, die God, naar zijn rechtvaardige gramschap, over de Joden heeft laten komen, 2 Kon. 20:17,18.
26. Doch Jehizkia verootmoedigde Zie deze verootmoediging 2 Kon. 20:19. zich om de verheffing zijns harten, hij en de inwoners van Jeruzalem, zodat de grote toornigheid des HEEREN over hen niet kwam in de dagen van Jehizkia.
27. Jehizkia nu had zeer veel rijkdom en eer; en hij maakte zich schatkameren voor zilver en voor goud, en voor kostelijk gesteente, en voor specerijen, en voor schilden, en voor alle begeerlijk Hebreeuws, *gereedschap, of vaten der begeerlijkheid, of kostelijke vaten of gereedschap*, want het

kostelijke pleegt zeer met lust begeerd te worden. Alzo onder, 2 Kron. 36:10,19. gereedschap;

28. Ook schathuizen voor de inkomsten van koren, en most, en olie; en stallen voor allerlei Hebreeuws, *voor beesten en beesten. beesten*, en kooien Gelijk de stallen waren voor de grote beesten, alzo de kooien voor het kleine vee. Anders, *en stallen voor de kudden*; te weten, der schapen en geiten; of, *en kudden in de stallen.* voor de kudden.

29. Daartoe had hij zich steden gemaakt, mitsgaders bezitting van schapen en runderen in menigte; want God gaf hem zeer grote have.

30. Doch Jehizkia stopte ook den opperuitgang Of, watergang, waterloop, fonteinader des waters van Gihon. der wateren van Gihon, Zie 1 Kon. 1:33, en de aantekening daarop. en leidde Te weten, die wateren. ze recht af beneden naar het westen der stad Davids; Zie 1 Kon. 2:10. want Jehizkia had voorspoed in al zijn werk.

31. Maar het is alzo, als de gezanten der vorsten van Babel, Versta, de raadsheren des konings van Babel, die met zijn goedvinden deze gezanten afgezonden hebben; om welke oorzaak gezegd wordt dat zij hun gezanten waren, die 2 Kon. 20:12 de gezanten des konings worden geheten. De zending geschiedt door den koning en zijn raadsheren. Zie Jes. 37:14. die tot hem gezonden hadden, om te vragen naar dat wonderteken, Dat namelijk aan de zon geschied was, om Hizkia's wil; 2 Kon. 20:10,11. dat in het land geschied was, *bij hem waren*, verliet hem God, Versta, een zulke verlating, waardoor God de zijnen niet voor altijd verlaat noch ten enenmale, maar alleen hun voor een zekeren tijd enige hulp en versterking onthoudt, niet om hen te doen vergaan, maar te beproeven, te vernederen en op te wekken tot hun schuldigen plicht, en andere mensen door hun exempel te onderwijzen. om hem te

verzoeken, Van de verzoeking Gods, zie Gen. 22:1. om te weten Dat is, opdat God aan Hizkia en de ganse kerk bekendmaakte. Want God heeft met de voorgemelde verlating hem voor een wijle beproefd, opdat hij zichzelf zou kennen, en uit het gevoel van zijn zwakheid en onvermogen oorzaak hebben om zich te vernederen; en dat in hem alle gelovigen hun zwakheid ziende, in vrees en beving hun zaligheid zouden werken. Vergelijk Deut. 8:2, en Gen. 22:12 met de aantekening. al *wat* in zijn hart was.

32. Het overige nu der geschiedenissen van Jehizkia, en zijn goeddadigheden, Te weten, dat hij het volk Gods bewezen heeft, met alle afgoderij weg te nemen, den zuiveren godsdienst voor te staan, enz. Vergelijk onder, 2 Kron. 35:26. ziet, die zijn geschreven in het gezicht Dat is, profetie. Versta, het boek zijner profetie; en zie daarin van het 36e hoofdstuk tot het 40e. van den profeet Jesaja, den zoon van Amoz, *en* in het boek der koningen van Juda en Israel.

33. En Jehizkia ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in het hoogste Versta, een plaats, die wat meer verheven was, en daarom de waardigste onder de andere. van de graven der zonen van David; daartoe deden gans Juda en de inwoners van Jeruzalem hem eer aan in zijn dood; en zijn zoon Manasse werd koning in zijn plaats.

2 Kronieken 33

1. Manasse was Zie bredere verklaring, tot 2 Kron. 33: behorende, 2 Kon. 21:1,2, enz. alwaar deze historie eerst beschreven is. **twalf jaren oud**, Hebreeuws, *een zoon van twalf jaar.* als hij koning werd, en regeerde vijf en vijftig jaren te Jeruzalem.
2. En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar de gruwelen Zie van deze Deut. 18:9,10, enz. der

heidene, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels uit de bezitting verdreven had.

3. Want hij bouwde *Hebreeuws, hij keerde weder en bouwde;* dat is, hij bouwde weder. Zie Num. 11:4. de hoogten weder op, die zijn vader Jehizkia afgebroken had, En dat naar Gods uitgedrukt bevel; Exod. 34:13; Num. 33:53; Deut. 12:3. en richtte Hij wordt 2 Kon. 21:3 in afgoderij bij Achab vergeleken; van wiens gruwelijke afgoderij, zie 1 Kon. 16:31,32,33. den Baals Zie Richt. 2:11. altaren op, en maakte bossen, en boog zich neder voor al het heir des hemels, Zie Deut. 4:19, en 2 Kon. 21:3, also onder, 2 Kron. 33:5. en diende ze;
4. En bouwde altaren in het huis des HEEREN, van hetwelk de HEERE gezegd had: Te Jeruzalem zal Mijn Naam Zie 1 Kon. 8:16. zijn tot in eeuwigheid. Dat is, gedurende den tijd der wet. Zie Gen. 13:15.
5. Daartoe bouwde hij altaren voor al het heir des hemels, in beide *Namelijk,* in het voorhof der priesters en het voorhof des volks. Zie van deze 1 Kon. 6:36, en 1 Kon. 7:9. de voorhoven van het huis des HEEREN.
6. En hij deed zijn zonen 2 Kon. 21:6 staat maar van een zoon, dien hij door het vuur deed gaan. Dat zal men verstaan van een bijzonderlijk, of deze plaats van een zijner zonen; gelijk het veelvoudig getal voor het enkele aldus meermalen genomen wordt. Zie Gen. 19:29. door het vuur gaan, in het dal des zoons van Hinnom, en pleegde guichelarij, en gaf op vogelgeschrei acht, en toverde, en hij stelde waarzeggers en duivelskunstenaars; en hij deed *Hebreeuws, hij vermenigvuldigde kwaad te doen;* also Exod. 36:5; *het volk vermenigvuldigt te brengen;* dat is, brengt zeer veel; 1 Sam. 1:12; *vermenigvuldigde te bidden;* dat is, bad zeer veel; 2 Kron. 36:14; *vermenigvuldigde met overtreding te*

overtreden; dat is, maakte des overtredens zeer veel; Jes. 55:7; *hij vermenigvuldigt te vergeven;* dat is, vergeeft veel en dikwijls; Amos 4:4; *vermenigvuldigt te overtreden;* dat is, maakt des overtredens veel. **zeer veel** kwaads in de ogen des HEEREN, om Hem tot toorn te verwekken.

7. Hij stelde ook Tegen Gods bevel; Exod. 20:4; Lev. 26:1; Deut. 5:8, en Deut. 16:22, enz. de gelijkenis van een gesneden beeld, Dit beeld wordt 2 Kon. 21:7 genaamd *het beeld van het bos,* of *bosgod,* omdat het gestaan had in een afgodisch bos, hetwelk Manasse den afgoden ter ere gemaakt had. Zie boven, 2 Kron. 33:3. die hij gemaakt had, in het huis Gods, van hetwelk God gezegd had tot David Zie boven, 2 Kron. 33:4. en tot zijn zoon Salomo: In dit huis, en te Jeruzalem, dat Ik uit alle stammen van Israel verkoren heb, zal Ik Mijn Naam zetten tot in eeuwigheid.
8. En Ik zal den voet van Israel niet meer doen wijken Dat is, uit hun land doen ruimen en wegvoeren gelijk den tien stammen door Salmanasser, den koning van Assyrië, geschied was; 2 Kron. 18:11. Vergelijk 2 Kon. 21:8. van het land, dat Ik uw vaders besteld heb; alleenlijk zo zij waarnemen te doen, al hetgeen Ik hun geboden heb, naar de ganse wet, Versta door het woord *wet,* de wet der zeden; door de *inzettingen* de wet der ceremoniën; door de *rechten,* de burgerlijke rechten; dat is, al wat God geboden had, gelijk er staat 2 Kon. 21:8. Vergelijk de aantekening Gen. 26:5; Deut. 5:31; 1 Kon. 2:3. en *inzettingen,* en *rechten,* door de hand Dat is, die Ik door den dienst van Mozes gegeven en geboden heb. Vergelijk 2 Kon. 21:8. van Mozes.
9. Zo deed Manasse Juda en de inwoners te Jeruzalem dwalen, dat zij erger Zie 2 Kon. 21:9. deden dan de heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels verdelgd had.

10. De HEERE sprak Te weten, door zijn knechten de profeten; 2 Kon. 21:10. wel tot Manasse en tot zijn volk; maar zij merkten daar niet op.
11. Daarom bracht de HEERE over hen de krijgsoversten, die de koning van Assyrie had, dewelke Manasse gevangen namen onder de doornen; Waarin hij zich verstoken had, als hij op het veld door deze rovers is verrast geworden. Vergelijk 1sam. 13:6. en zij bonden hem met twee koperen ketenen, en voerden hem naar Babel.
12. En als hij hem benauwde, *Namelijk, de heer, of de koning van Assyrië. Anders, als hij in benauwdheid was.* bad hij het aangezicht des HEEREN, zijns Gods, ernstelijk aan, en vernederde Te weten, met bewijs van berouw over zijn voorgaand leven en belofte van betering in het toekomstige. zich zeer voor het aangezicht van den God zijner vaders,
13. En bad Hem; *Namelijk, den Heere.* en Hij liet Zich *Zie gelijke manier van spreken Gen. 25:21.* van hem verbidden, en hoorde zijn smeking, en Hij bracht hem weder te Jeruzalem, in zijn koninkrijk. Toen erkende Manasse, *Dat is, werd gewaar, en bevond metterdaad, en werd overtuigd in zijn conscientie dat de Heere alleen de ware God was en niet de afgoden. Alzo is het Hebreeuwse woord genomen Gen. 3:7, en boven, 2 Kron. 32:31.* dat de HEERE God is.
14. En na dezen bouwde hij *Dat is, volbouwde den muur, dien Hizkia begonnen had, boven, 2 Kron. 32:5, of beterde en vermaakte den muur, die misschien enige schade geleden had.* den buitenmuur aan de stad Davids, aan de westzijde van Gihon *Zie 1 Kon. 1:33, en boven, 2 Kron. 32:4,30.* in het dal, en tot den ingang van de Vispoort, *Zie Neh. 3:3.* en omsingelde Ofel, *Zie boven, 2 Kron. 27:3.* en verhief dien zeer; Te weten,
- muur. hij legde ook krijgsoversten in alle vaste steden in Juda.
15. En hij nam de vreemde goden *Zie Gen. 35:2.* en die gelijkenis *Van welke gesproken is boven, 2 Kron. 33:7; zie de aantekening daarop.* uit het huis des HEEREN weg, mitsgaders al de altaren, die hij gebouwd had op den berg *Dat is, de berg waarop het huis des Heeren stond, genaamd *Moria*; zie boven, 2 Kron. 3:1.* van het huis des HEEREN, en te Jeruzalem; en hij wierp ze buiten de stad.
16. En hij richtte *Of, herbouwde het altaar;* te weten, opdat hij bekwaam mocht zijn om daarop te offeren. het altaar des HEEREN toe, en offerde daarop dankofferen en lofofferen, en zeide tot Juda, dat zij den HEERE, den God Israels, dienen zouden.
17. Maar het volk offerde nog op de hoogten, hoewel *Vergelijk 1 Kon. 3:2,3.* aan den HEERE, hun God.
18. Het overige nu der geschiedenissen *Dat is, in de memorie van de geschiedenissen der koningen Israëls.* van Manasse, en zijn gebed tot zijn God, ook de woorden der zieners, *Dat is, der profeten; zie boven, 2 Kron. 9:29.* die tot hem gesproken hebben in den Naam *Dat is, door des Heeren last en bevel; alzo Deut. 18:19,20, en 2 Kon. 2:24.* *Zie in deze laatste plaats de aantekening.* van den HEERE, den God Israels, ziet, die zijn in de geschiedenissen *Dat is, in de memorie van de geschiedenissen der koningen Israëls.* der koningen van Israel;
19. En zijn gebed, *Hetwelk sommigen menen te zijn dat in de Apocriefe boeken gelezen wordt.* en hoe *God* Zich van hem heeft laten verbidden, ook al zijn zonde, en zijn overtreding, en de plaatsen, waarop hij hoogten gebouwd, en bossen en gesneden beelden gesteld heeft, eer hij

vernederd werd, ziet, dat is beschreven in de woorden der zieners. Dat is, der profeten, gelijk boven, 2 Kron. 33:18, zodat hier *Hosai* zou zijn voor *Hosim*. De profeten hebben dan meest de historiën en memoriën der dingen, die geschiedden, gesteld en uitgegeven, opdat zij der gemeente tot vermaningen en waarschuwingen mochten dienen. Anders, *in de geschiedenissen van Hosai*, houdende dit woord de naam geweest te zijn van een profeet, van wien men nergens leest.

20. En Manasse ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in zijn huis; Dat is, in den hof van zijn huis; 2 Kon. 21:18. en zijn zoon Amon werd koning in zijn plaats.

21. Amon was twee en twintig Hebreuws, *een zoon van twee en twintig jaar*. jaren oud, als hij koning werd, en regeerde twee jaren te Jeruzalem.

22. En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, gelijk als zijn vader Manasse gedaan had; want Amon offerde al den gesneden beelden, die zijn vader Manasse gemaakt had, en diende ze.

23. Maar hij vernederde zich niet voor het aangezicht des HEEREN, gelijk Manasse, zijn vader, zich vernederd had; maar deze Amon vermenigvuldigde Of, *vermeerderde*. Vergelijk boven, 2 Kron. 33:6, en in de aantekening een bijna gelijke manier van spreken. de schuld.

24. En zijn knechten maakten een verbintenis tegen hem, en doodden hem in zijn huis.

25. Maar het volk des lands sloeg hen allen, Dat is, doodde hen. Zie Gen. 8:21. die de verbintenis tegen den koning Amon gemaakt hadden; en het volk des lands maakte zijn zoon Josia koning in zijn plaats.

1. Josia was Zie bredere verklaring van 2 Kron. 34, 2 Kon. 22, en 2 Kon. 23, waar deze historie eerst beschreven is. acht jaren oud, Hebreuws, *een zoon van acht jaren*. Zie Gen. 5:32. toen hij koning werd, en regeerde een en dertig jaren te Jeruzalem.
2. En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, en wandelde Zie 1 Kon. 15:26. in de wegen van zijn vader David, en week niet af Dat is, verliet den rechten weg niet op enigerlei manier. Zie Deut. 5:32. ter rechter *hand*, noch ter linkerhand.
3. Want in het achtste jaar zijner regering, toen hij nog een jongeling was, Te weten, van zestien jaren oud. begon hij den God zijns vaders Davids te zoeken; Zie boven, 2 Kron. 15:2. en in het twaalfde jaar Te weten, zijner regering toen hij twintig jaren oud was. begon hij Juda en Jeruzalem van de hoogten en de bossen, en de gesneden en de gegoten beelden te reinigen.
4. En men brak voor zijn aangezicht Dat is, door zijn bevel, in zijn tegenwoordigheid daar hij het aanzag. af de altaren der Baals; Zie Richt. 2:11. en de zonnebeelden, Zie van deze Lev. 26:30. die omhoog boven dezelve waren, Te weten, altaren, over welke zij omhoog waren gesteld. hieuw hij af; de bossen ook, Dat is, beelden van het bos; alzo 2 Kron. 34:7. en de gesneden en gegoten beelden verbrak, en vergruisde, en strooide Zie 2 Kron. 23:6. hij op de graven dergenen, die hun geofferd hadden.
5. En de beenderen Vergelijk dit met 2 Kon. 23:20, en de aantekening daarop. der priesteren verbrandde hij op hun altaren; en hij reinigde Juda en Jeruzalem.
6. Daartoe in de steden van Manasse, en Efraim, en Simeon, ja, tot Nafthali

toe, in haar woeste Dat is, in het land van Israël, dat verwoest was door de vervoering der tien stammen in Assyrië. Anders, *met hun bijlen, of houwmessen of hamers, of spaden, of scheppen*; te weten, waarmede zij de afgodische bossen, beelden, altaren, huizen, hoogten, enz., uitroeiden en afwierpen. Het Hebreeuwse woord, hetwelk hier gevonden wordt, is Ezech. 26:9 gebruikt voor instrumenten, waarmede iets afgeworpen, verdelgd en uitgeroeid wordt. plaatsen rondom,

7. Brak hij ook de altaren af en de bossen, en de gesneden beelden stampte hij, Dat is, hij stiet ze zo, alsof zij in een mortier of door enig molenwerk waren verbrijzeld geweest. Vergelijk Deut. 9:21. *die vergruizende*, en al de zonnebeelden hieuw hij af in het ganse land van Israel; daarna keerde hij weder naar Jeruzalem.

8. In het achttiende jaar nu zijner regering als hij het land en het huis Te weten, Gods, dat is, in den tempel. gereinigd Te weten, van de vuiligheden en smetten der afgoderij. had, zond hij Safan, den zoon van Azalia, en Maaseja, den overste Vergelijk 1 Kon. 22:26, en 2 Kon. 23:8. der stad, en Joha, den zoon van Joahaz, den kanselier, om het huis Te weten, Gods, dat is, in den tempel. des HEEREN, zijns Gods, te verbeteren.

9. En zij kwamen tot Hilkia, Te weten, om het bevel des konings hem aan te dienen, rakende de voorgemelde vermaking des tempels en het opbrengen van het geld, daartoe dienende. den hogepriester, Hebreeuws, *den groten priester*. en zij gaven Namelijk, Hilkia en zijn metgezellen. Zij gaven het in de hand der verzorgers of bestelden over de werklieden, onder, 2 Kron. 34:17. het geld, dat ten huize Gods gebracht was, hetwelk de Leviëten, die den dorpel Namelijk, des tempels. Anders, *de vaten*. bewaarden, vergaderd hadden uit de hand van

Manasse Dat is, der Manassieten en Efraïmieten. en Efraim, en uit het ganse Te weten, dat onder het gebied des konings van Juda stond, of hem toegedaan was. Zie boven, 2 Kron. 21:2. overblijfsel van Israel, en uit gans Juda en Benjamin, en te Jeruzalem wedergekomen waren; Namelijk, de Leviëten, die het geld vergaderd hadden.

10. Zij nu gaven Namelijk, Hilkia en zijn medehelpers, gelijk in de aantekening van het begin van 2 Kron. 34:9. Vergelijk ook het einde van 2 Kron. 34:16,17. het in de hand der verzorgers Versta, schaffers, voogden, voortdrijvers, die zorg droegen dat het werk wel gedaan werd, onderscheiden van degenen, die met hun hand het werk zelf deden. Zie 2 Kon. 22:5. van het werk, die besteld waren over het huis des HEEREN, en *deze gaven dat dengenen, die het werk deden, die arbeidden aan het huis des HEEREN, om het huis te vermaken Anders, te onderzoeken, of te bezichtigen*; te weten, om te vernemen waar het enige betering of vermaking van doen had. en te verbeteren.

11. Want zij gaven het den werkmeesters en de bouwlieden, om gehouwen stenen Zie 2 Kon. 22:6. te kopen, en hout tot de samenvoegingen, Versta, de balken, door welke de wanden of de muren aan elkander samengevoegd en gehecht worden. en om de huizen Versta, de kamers, die aan den tempel waren voor de priesters en Leviëten. te zolderen, die de koningen Te weten, de afgodische koningen, als Achaz, Manasse en Amon. van Juda verdorven hadden.

12. En die mannen handelden trouwelijk Hebreeuws, *in waarheid, of trouw*. Alzo 2 Kon. 12:15, en 2 Kon. 22:7. in dit werk; en de bestelden Te weten, de verzorgers, van welken gesproken is 2 Kron. 34:10. over dezelve waren Jahath en Obadja, Leviëten van de kinderen van Merari, mitsgaders Zacharia en

- Mesullam, van de kinderen der Kohathieten, om het werk voort te drijven; en die Levieten *Of, mitsgaders een ieder der Levieten, die verstandig was op muzikale instrumenten.* waren allen verstandig op instrumenten van muziek.
13. Zij waren ook over de lastdragers, en de voortdrijvers van allen, die in enig werk *Hebreeuws, in dienst en dienst; dat is, in welken dienst of werk.* Zie Gen. 7:2. arbeidden; want uit de Levieten waren schrijvers, en ambtlieden, *Genaamd boven, 2 Kron. 34:10, verzorgers.* Zie daar de aantekening. en poortiers.
14. En als zij het geld uitnamen, dat in het huis des HEEREN gebracht was, vond de priester Hilkia het wetboek *Te weten, het originele wetboek door Mozes zelve geschreven en nagelaten.* Zie 2 Kon. 22:8. des HEEREN, *gegeven* door de hand van Mozes.
15. En Hilkia antwoordde *Dat is, ving aan te spreken.* Zie Richt. 18:14. en zeide tot Safan, de schrijver: Ik heb het wetboek gevonden in het huis des HEEREN. En Hilkia gaf Safan dat boek.
16. En Safan droeg dat boek tot den koning; daarbenevens bracht hij nog den koning bescheid *Hebreeuws, woord; dat is, bescheid, rapport, antwoord van hetgeen de koning gelast had, boven, 2 Kron. 34:8.* weder, zeggende: Al wat in de hand *Dat is, al wat den Levieten belast en aan hun zorg overgegeven is.* uwer knechten gegeven is, dat doen zij;
17. En zij hebben het geld samengestort, *Hebreeuws, gegoten, of gesmolten.* Zie 2 Kon. 22:9. dat in het huis des HEEREN gevonden is, en hebben het gegeven in de hand der bestelden, en in de hand dergenen, die het werk maakten. *Of, deden; dat is, den arbeidslieden of werklieden.*
18. Voorts gaf Safan, de schrijver, den koning te kennen, zeggende: Hilkia, de priester, heeft mij een boek gegeven. En Safan las daarin voor het aangezicht des konings.
19. Het geschiedde nu, als de koning de woorden der wet hoorde, dat hij zijn klederen *Zie de aantekening 2 Kon. 22:11.* scheurde.
20. En de koning gebod Hilkia, en Ahikam, den zoon van Safan, en Abdon, *Die ook Achbor benaamd wordt; 2 Kon. 22:12.* den zoon van Micha, en Safan, den schrijver, en Asaja, den knecht des konings, zeggende:
21. Gaat heen, vraagt den HEERE voor mij, en voor het overgeblevene *Te weten, die door de vijanden niet waren vermoord of gevankelijk weggevoerd.* in Israel en in Juda, over de woorden dezes boeks, dat gevonden is; want de grimmigheid des HEEREN is groot, die over ons uitgegoten is, *En dat met hevigen brand en aansteking; want 2 Kon. 22:13 staat voor uitgegoten het woord aangestoken.* omdat onze vaders niet hebben gehouden het woord des HEEREN, om te doen naar al hetgeen in dat boek geschreven is.
22. Toen ging Hilkia henen, en die des konings *Te weten, dienaren, welke namen, zie boven, 2 Kron. 34:20.* waren, tot de profetes Hulda, de huisvrouw van Sallum, den zoon van Tokhath, *Ook genaamd Tikva, de zoon van Harhas; 2 Kon. 22:14.* den zoon van Hasra, den klederbewaarder. Versta dit van de klederen des heiligdoms, die dezen Sallum in bewaring gegeven waren. Zij nu woonde te Jeruzalem in het tweede deel; *Te weten, der stad.* Zie 2 Kon. 20:4. Anderen verstaan deze plaats van een vergadering der profeten. Zie de aantekening 2 Kon. 22:14. en zij spraken zulks tot haar. *Hebreeuws, naar zulks; dat is, naar hetgeen de koning hun geboden had.*

23. En zij zeide tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Zegt den man, die ulieden tot mij gezonden heeft:

24. Zo zegt de HEERE: Zie, Ik zal kwaad Versta, den inval der Babyloniërs in het land van Juda, de belegering der stad Jeruzalem, den hongersnood, de vermoording der inwoners, de versterking des tempels, de gevangenis en wegvoering des volks naar Babel, en eindelijk den ondergang der stad en het verderf des gehelen lands. over deze plaats en over haar inwoners brengen; al de vloeken, die geschreven zijn in het boek, dat men voor Hebreeuws, *dat zij voor het aangezicht des konings, enz. gelezen hebben.* Zie Job 4:19. het aangezicht des konings van Juda gelezen heeft.

25. Daarom dat zij Mij verlaten, Zie boven, 2 Kron. 12:1. en anderen goden gerookt hebben, opdat zij Mij tot toorn verwekten met alle werken Dat is, afgoden en beelden. Zie 2 Kon. 22:17. hunner handen; zo zal Mijn grimmigheid uitgegoten worden tegen deze plaats, en niet uitgeblust worden.

26. Maar tot den koning van Juda, die ulieden gezonden heeft, om den HEERE te vragen, tot hem zult gij also zeggen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Aangaande de woorden, die gij hebt gehoord; Te weten, uit het lezen van het wetboek, inhoudende zeer zware dreigementen, uitgesproken tegen de overtreders der wet. Zie 2 Kon. 22:18.

27. Omdat uw hart week geworden Het Hebreeuwse woord, van het hart des mensen gezegd zijnde, betekent meest een zwakheid, slapheid en vervalling deszelfs, welke uit vrees komt; gelijk af te nemen is uit Deut. 20:3,8; 2 Kon. 22:19; 2 Kron. 13:7; Jes. 7:4; Jer. 51:46. is, en gij u voor het aangezicht Gods vernederd hebt, als gij Zijn woorden hoordet tegen deze plaats en tegen haar inwoners, en

hebt u vernederd voor Mijn aangezicht, en uw klederen gescheurd, en geweend voor Mijn aangezicht, zo heb Ik u ook verhoord, spreekt de HEERE.

28. Zie, Ik zal u verzamelen tot uw vaders, en gij zult met vrede Dat is, also, dat het kwaad, hetwelk over deze stad en dit land komen zal, niet bij uw leven geschieden zal, maar wel bij het leven van uw kinderen. Zie hiervan breder 2 Kon. 22:20. Daarenboven is hij ook binnen Jeruzalem in zijn graf Hebreeuws, *in uwe graven;* dat is, in een uwer graven. Zie Gen. 19:29, en vergelijk onder, 2 Kron. 35:24. met alle ceremoniën vredelijk begraven. Vergelijk Jer. 34:5. in uw graf Hebreeuws, *in uwe graven;* dat is, in een uwer graven. Zie Gen. 19:29, en vergelijk onder, 2 Kron. 35:24. verzameld worden, en uw ogen zullen al dat kwaad niet zien, dat Ik over deze plaats en over haar inwoners brengen zal. En zij brachten den koning dit antwoord weder.

29. Toen zond de koning henen, en verzamelde alle oudsten Zie 2 Kon. 23:1. van Juda en Jeruzalem.

30. En de koning ging op in het huis des HEEREN, en al de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem, mitsgaders de priesters en de Levieten, en al het volk, van den grote tot den kleine toe; en men las Of, *hij las;* namelijk, de koning, doch versta dat hij iemand heeft doen lezen, gelijk iemand van de priesters of Levieten. voor hun oren al de woorden van het boek des verbonds, dat in het huis des HEEREN gevonden was.

31. En de koning stond in zijn standplaats, Dat is, aan den pilaar, waar de koning zijn stoel had; 2 Kon. 23:3. Zie van deze plaats breder in 2 Kon. 11:14. en maakte een verbond voor des HEEREN aangezicht, om den HEERE na te wandelen, en om Zijn geboden, en Zijn getuigenissen, Zie 1

Kon. 2:3. en Zijn inzettingen, met zijn ganse hart Zie 1 Kon. 2:4. en met zijn ganse ziel, te onderhouden, doende de woorden des verbonds, die in datzelve boek geschreven zijn.

32. En hij deed allen, Te weten, opdat zij alzo overeind staande met plechtigen eed beloven zouden, dat zij den zuiveren godsdienst, welken hij nu opgericht had, zouden onderhouden. Of, *hij deed staan*; dat is, hij bevestigde hen in het gemaakte verbond. Anders, *hij bevestigde het* te weten, *verbond met allen*, enz. die te Jeruzalem en in Benjamin gevonden werden, staan; en de inwoners van Jeruzalem deden Te weten, ten aanzien van den uiterlijken godsdienst. naar het verbond van God, den God hunner vaders.

33. Josia dan deed alle gruwelen Dat is, alle afgoden, beelden, hoogten, altaren en afgodisch tuig. weg uit alle landen, die der kinderen Israels waren, en maakte allen, Het Hebreeuwse woord brengt mede dat hij hen enigszins noodzaakte tot den zuiveren godsdienst, gelijk men een knecht dwingt tot zijn werk. De zin is dat hij hen door zijne autoriteit en koninklijke macht, heeft in orde gehouden, verbiedende de afgoderij, en bevelende dat men God niet zou dienen dan naar zijn woord. die in Israel gevonden werden, te dienen; te dienen den HEERE, hun God; al zijn dagen Vergelijk Joz. 24:31; Richt. 2:7. weken zij Te weten, van den uiterlijken zuiveren godsdienst. Niettemin, dat het hart van het merendeel dezes volks niet oprecht is geweest, blijkt zowel uit de menigvuldige bestraffingen der profeten, welke te dien tijde geleefd hebben, als uit de zware oordelen en plagen Gods, die na den dood van Josia over de Joden gekomen zijn. niet af van den HEERE, Hebreeuws, *van achter den Heere*. Zie 1 Kon. 9:6. den God hunner vaders, na te volgen.

1. Daarna hield Josia het pascha Dat is, het lam, dat op het feest moest geslacht worden. Zie Num. 9:11. Zie van dit feest Exod. 12:3, en Exod. 34:18; Lev. 23:5; Num. 9:2, en Num. 28:16. den HEERE te Jeruzalem; en zij slachtten het pascha Dat is, het lam, dat op het feest moest geslacht worden. Zie Num. 9:11. Zie van dit feest Exod. 12:3, en Exod. 34:18; Lev. 23:5; Num. 9:2, en Num. 28:16. op den veertienden Naar de ordinantie der wet; Exod. 12:6. der eerste maand. Te weten, van het heilige of kerkelijke jaar, welke maand was genaamd *Nisan*, of *Abib*. Zie Exod. 12:2, en Num. 9:1.
2. En hij stelde de priesteren op hun wachten; en hij sterkte Dat is, vermaande hen tot hun schuldigen plicht en gaf hun goeden moed. hen tot den dienst van het huis des HEEREN.
3. En hij zeide tot de Levieten, die gans Israel onderwezen, die den HEERE heilig Zie boven, 2 Kron. 23:6. waren: Zet de Hieruit is af te nemen dat de ark op dezen tijd in den tempel niet is geweest, of tenminste niet in het heilige der heiligen, waar zij behoorde; zijnde daaruit door enigen afgodischen koning tevoren weggenomen. heilig Zie boven, 2 Kron. 23:6. e ark in het huis, hetwelk Salomo, de zoon van David, de koning van Israel, gebouwd heeft; gij hebt geen last Te weten, om die ark gewoonlijk te dragen, gelijk hun voorouders tevoren in de woestijn en zolang als de tabernakel stond, gedaan hadden, Num. 7:9. De zin is: Dewijl zij van dien eersten doorgaanden last en het toebehoren daarvan ontslagen waren, zo moesten zij op de andere delen van hun ambt te meer achtgeven. Zie 1 Kron. 23:27,28, enz. op de schouderen; dient nu den HEERE, uw God, en Zijn volk Israel;
4. En bereidt u naar de huizen uwer vaders, naar uw verdelingen, naar het voorschrift van David, den koning van Israel, en naar de beschrijving van zijn zoon Salomo;

5. En staat in het heiligdom, Anders, *in de heilige plaats*; dat is, bij den tempel aan het voorhof der priesters, om aldaar de paaslammeren dergenen, die niet zijn van den stam van Levi, te ontvangen en die te slachten, dewijl de priesters anders genoeg te doen hadden met de offeranden en besprenging des bloeds, enz. Zie van deze plaats Lev. 6:16, en Num. 28:7, waar zij ook het *heiligdom* genaamd wordt. **naar de onderscheiding der vaderlijke huizen, voor uw broederen, het volk, Hebreeuws, de zonen, of kinderen des volks;** dat is, het volk. Versta, die van den stam van Levi niet waren, maar behoorden tot de andere stammen en tot het werk van den godsdienst niet geheiligd waren. **en naar de afdeling van de vaderlijke huizen der Levieten;**
6. En slacht het pascha, Dat is, de paaslammeren. Zie van deze manier van spreken Num. 9:11, alzo onder, 2 Kron. 35:11. **en heiligt u, en bereidt dat voor uw broederen, doende naar het woord des HEEREN, door de hand van Mozes.**
7. En Josia gaf voor het volk, Of, *hief, of gaf een heffing*; dat is, een offer of geschenk. Het woord *heffen* wordt voor *offeren* of *schenken* genomen, gelijk boven, 2 Kron. 30:24; zie de aantekening; gelijk het woord *heffing* voor offer. Zie Num. 5:9, en boven, 2 Kron. 30:24, met de aantekening, idem hier in het volgende. **van klein vee, lammeren en jonge geitenbokken, Hebreeuws, zonen der geiten.** Zie Lev. 1:14. **die alle tot paasofferen, naar al hetgeen** Dat is, tegenwoordig, of voorhanden was onder het klein vee des konings, dat geschikt was om op dit feest geslacht te worden, naar de wet, Exod. 12:5. Anders, *naar al degenen, die daar gevonden werden*; dat is, naar dat genoeg was voor het volk, dat te Jeruzalem tot het paasfeest gekomen was. **er gevonden werd, in getal dertig duizend; maar van runderen** Deze dienden tot brandoffers en dankoffers, die men op dit feest ook offeren moest. Zie Num. 28:19.
- drie duizend; dit was van des konings have.
8. Ook gaven zijn vorsten Vergelijk boven, 2 Kron. 30:24, waar te zien is wat zij gegeven hebben. **tot een vrijwillig Zie Lev. 7:16. offer voor het volk, voor de priesteren, en voor de Levieten; Hilkia, Dat is, de overpriester en de twee priesters der tweede ordening, die des overpriesters medehelpers waren, doch onder hem stonden. Zie Num. 3:32, en 2 Kon. 23:4. en Zacharia, en Jehiel, de oversten van het huis Gods, gaven den priesteren tot paasofferen, twee duizend en zeshonderd klein vee, en driehonderd runderen.**
9. Daartoe Chonanja, en Semaja, en Nethaneel, zijn broeders, mitsgaders Hasabja, en Jeiel, en Jozabad, de oversten der Levieten, gaven den Levieten tot paasofferen, vijf duizend klein vee en vijfhonderd runderen.
10. Alzo werd de dienst toebereid; en de priesteren stonden in hun standplaats, en de Levieten in hun verdelingen, naar het gebod des konings.
11. Daarna slachtte men het pascha, en de priesters sprengden Te weten, op het altaar. Zie boven, 2 Kron. 29:22. **het bloed uit hun handen, en de Levieten trokken de huiden af.**
12. En zij namen Te weten, van de lammeren of geitenbokken, die Te weten, paaschoffers, lammeren of geiten. zij geslacht en de huis afgetrokken hadden. **het brandoffer** Dat is, het deel, hetwelk ten brandoffer den Heere geofferd moest worden; als het vette, zie 2 Kron. 35:14 de staart, de nieren, het net, welke alle met vuur verbrand moesten worden; Lev. 3:9,10,11. Sommigen verstaan dat zij enige lammeren hebben afgezonderd, om die Te weten, paaschoffers, lammeren of geiten. **het volk Hebreeuws, den zonen, of kinderen des volks,** gelijk boven, 2 Kron. 35:5,7, en onder, 2 Kron. 35:13. te geven, naar de vaderlijke huizen, om die Te

weten, paaschoffers, lammeren of geiten. te laten offeren. **daar af, opdat zij die** Te weten, paaschoffers, lammeren of geiten. **naar de verdelingen der vaderlijke huizen, aan het volk** Hebreeuws, *den zonen, of kinderen des volks*, gelijk boven, 2 Kron. 35:5,7, en onder, 2 Kron. 35:13. **geven mochten, om den HEERE te offeren, gelijk geschreven is in het boek van Mozes; en alzo met de runderen.** Te weten, deden zij.

13. **En zij kookten** Dat is, zoden. Dat is, zij brandden het aan het vuur, gelijk blijkt uit de tegenstelling, die straks daarbij gevoegd werd, van hetgeen dat in potten, enz. gekookt werd. Want God had geboden dat men het paaslam braden zou, Exod. 12:8,9. Het Hebreeuwse woord wordt ook voor braden genomen Deut. 16:7. **het pascha bij het vuur, naar het recht; maar de andere** Versta, de stukken en delen der dankoffers, welke dengenen, die dezelve geofferd hadden, toekwamen. **heilige dingen kookten** Dat is, zoden. Dat is, zij brandden het aan het vuur, gelijk blijkt uit de tegenstelling, die straks daarbij gevoegd werd, van hetgeen dat in potten, enz. gekookt werd. Want God had geboden dat men het paaslam braden zou, Exod. 12:8,9. Het Hebreeuwse woord wordt ook voor braden genomen Deut. 16:7. **zij in potten, en in ketels, en in pannen; en zij deelden** Hebreeuws, *zij deden het lopen tot al de kinderen des volks*; dat is, zij deelden een ieder onder het volk, met zonderlinge haast en vaardigheid, zijn deel der offerande uit. **het haastelijk onder al het volk.**

14. **Daarna bereidden** Te weten, de paaslammeren, die hun en de priesters toekwamen. zij ook voor zichzelf en voor de priesteren; want de priesters, de zonen van Aaron, waren tot Te weten, bezig. **aan den nacht in het offeren der brandoffers en des vets; daarom** De zin is, dewijl de priesters met de brandoffers, van welke boven, 2 Kron. 35:12 gesproken is, zoveel te doen hadden, dat zij de

paaslammeren, die hun toekwamen, niet voor zich ter spijs konden bereiden, dat de Levieten zulks voor hen gedaan hebben. **bereidden** Te weten, de paaslammeren, die hun en de priesters toekwamen. **de Levieten voor zichzelf, en voor de priesteren, de zonen van Aaron.**

15. **En de zangers, de zonen van Asaf, waren in hun standplaats, naar het gebod** Zie van deze orde, die David naar het bevel Gods ingesteld had, maar die de mannen in den tekst nagenoemd, vernieuwd en hunnen zonen ingescherpt hadden, 1 Kron. 25, en 1 Kron. 26. **van David, en Asaf, en Heman, en Jeduthun, den ziener** Dat is, van den profeet. Zie 1 Sam. 9:9, en de aantekening. **des konings, mitsgaders de poortiers aan elke poort;** Hebreeuws, *aan poort en poort*. zij behoefden niet te wijken van hun dienst, overmits hun broeders, de Levieten, voor hen bereidden.

16. **Alzo werd de ganse dienst des HEEREN op denzelfden dag beschikt, om pascha te houden, en brandoffers** Zie boven, 2 Kron. 35:12. **op het altaar des HEEREN te offeren, naar het gebod van den koning Josia.**

17. **En de kinderen Israels, die er gevonden werden, hielden het pascha ter zelfder tijd, en het feest der ongezuurde broden, zeven dagen.**

18. **Daar was ook** Zie de verklaring hiervan 2 Kon. 23:22. **geen pascha als dat in Israel gehouden, van de dagen van Samuel, den profeet, af; en geen koningen van Israel hadden zulk een pascha gehouden, gelijk dat Josia hield met de priesters en de Levieten, en gans Juda en Israel, dat er gevonden werd, en de inwoners van Jeruzalem.**

19. **In het achttiende jaar van het koninkrijk van Josia, werd dit pascha gehouden.**

20. Na dit alles, toen Josia het huis toebereid had, Te weten, Gods; dat is, de tempel, en vervolgens den gansen godsdienst. toog Necho, Zie hiervan en van Karchemis 2 Kon. 23:29. de koning van Egypte, op, om te krijgen tegen Karchemis, aan den Frath; en Josia toog uit hem tegemoet.

21. Toen zond *hij* Te weten, *Necho*, de koning van Egypte. boden tot hem, zeggende: Wat heb ik Hebreeuws, *wat is mij, en u?* Vergelijk 2 Sam. 16:10, en de aantekening. met u te doen, gij, koning van Juda? Wat u aangaat, ik ben heden tegen u niet, maar tegen een huis, Hebreeuws, *een huis van mijn oorlog, of krijg;* dat is, dat mij den oorlog aandoet, en waar ik oorlog tegen heb; hij verstaat de Assyriërs, die Karchemis ingenomen hadden, waarover hun koning zich beroemt; Jes. 10:9. Zie 2 Kon. 23:29. Vergelijk ook 2 Sam. 8:10, de 23e aantekening. dat oorlog voert tegen mij; en God heeft gezegd, dat ik mij haasten zou; houd u af van God, Dat is, van tegen hem te komen en zijn voornemen, dat Hij door mij begeert uit te voeren, te willen verhinderen. Die met mij is, opdat Hij u niet verderve.

22. Doch Josia keerde zijn aangezicht niet van hem; maar hij verstelde zich Dat is, hij verkleedde zich opdat men hem niet kennen zou, gelijk Achab eertijds gedaan had; 1 Kon. 22:30., om tegen hem te strijden, en hoorde niet naar de woorden van Necho uit den mond van God; maar hij kwam om te strijden in het dal Megiddo. Zie 1 Kon. 9:15; Zach. 12:11.

23. En de schutters schoten den koning Josia. Toen zeide de koning tot zijn knechten: Voert mij weg, want ik ben zeer gewond. Hebreeuws, *krank geworden;* dat is, zo verwond dat ik daarvan gans krank en flauw geworden ben. Zie dezelfde manier van spreken 1 Kon. 22:34.

24. En zijn knechten namen hem weg van den wagen, en voerden hem op

den tweeden wagen, dien hij had, en brachten hem te Jeruzalem; en hij stierf, en werd begraven in de graven zijner vaderen; Dat is, in een derzelve. Zie Gen. 19:29. Of, *onder de graven zijner vaderen.* en gans Juda en Jeruzalem bedreven Vergelijk Gen. 23:2, en de aantekening. rouw over Josia.

25. En Jeremia maakte een klaaglied Dit beschreven is geweest; opdat de mensen, dat lezende, zich gewennen zouden den ellendigen en zeer droevigen staat van dat koninkrijk te overleggen en de oorzaak daarvan te beklagen, zich te beteren en God om genade te bidden. over Josia; desgelijks alle zangers en zangeressen spraken in hun klaaglied Dit beschreven is geweest; opdat de mensen, dat lezende, zich gewennen zouden den ellendigen en zeer droevigen staat van dat koninkrijk te overleggen en de oorzaak daarvan te beklagen, zich te beteren en God om genade te bidden.eren van Josia, tot op dezen dag; Dat is, welke duren tot op dezen dag, in welken dit geschreven is. want zij gaven ze tot een inzetting Te weten, opdat zij jaarlijks zouden gezongen worden. in Israel; en ziet, zij zijn geschreven in de klaaglied Dit beschreven is geweest; opdat de mensen, dat lezende, zich gewennen zouden den ellendigen en zeer droevigen staat van dat koninkrijk te overleggen en de oorzaak daarvan te beklagen, zich te beteren en God om genade te bidden.eren.

26. Het overige nu der geschiedenissen van Josia, en zijn goeddadigheden, Versta, de werken zijner godvruchtigheid in het uitroeien van alle afgoderij en reformeren van den godsdienst en het onderhouden van Gods ordinantiën. Het Hebreeuwse woord is ook genomen boven, 2 Kron. 32:32; Neh. 13:14. naar dat geschreven is Dat is, welke overeenkomen met hetgeen in de wet des Heeren geschreven is. in de wet des HEEREN;

27. Zijn geschiedenissen dan, de eerste en de laatste, ziet, die zijn geschreven in het boek der koningen van Israel en van Juda.

2 Kronieken 36

1. Toen nam het volk des lands Joahaz, Ook genoemd, naar eniger gevoelen, *Johanah* 1 Kron. 3:15, en *Sallum*, Jer. 22:11, en *Joahaz*, 2 Kron. 36:1 en in 2 Kron. 36:2. den zoon van Josia, en zij maakten Tot welk einde zij hem ook zalfden, 2 Kon. 23:30. Van de reden hiervan, zie aldaar in de aantekening. Zie ook 2 Kon. 11:12. hem koning, in zijns vaders plaats, te Jeruzalem.

2. Drie en twintig *Hebreeuws, een zoon van drie en twintig jaar.* jaren was Joahaz oud, als hij koning werd, en hij regeerde drie maanden te Jeruzalem.

3. Want de koning van Egypte zette hem af En voerde hem gevankelijk weg naar Ribla. Zie 2 Kon. 23:33, en de aantekening daarop. te Jeruzalem; en hij legde Zie van deze schatting ook 2 Kon. 23:33. het land een boete op van honderd talenten zilvers en een talent goude.

4. En de koning van Egypte maakte zijn broeder Den broeder van Joahaz, gelijk straks in 2 Kron. 36:4 volgt. Eljakim koning over Juda en Jeruzalem, en veranderde *Hebreeuws, hij wendde, of keerde om.* Hij toonde daarmede de macht en het gebied, dat hij over hem verklaarde te hebben. Zie 2 Kon. 23:34. zijn naam in Jojakim; maar zijn broeder Den broeder van Joahaz, gelijk straks in 2 Kron. 36:4 volgt. Joahaz nam Necho, en bracht hem in Egypte. En is ook daar gestorven, 2 Kon. 23:34, gelijk van Jeremia was voorgezegd geweest, Jer. 22:12; waar hij, naar sommiger gevoelen, *Sallum* geheten wordt.

5. Vijf en twintig *Hebreeuws, een zoon van vijf en twintig jaar.* Zie de verklaring van Kron. 36:5, 2 Kon. 23:36. jaren was Jojakim oud, als hij koning werd, en regeerde

elf jaren te Jeruzalem; en hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, zijns Gods.

6. Nebukadnezar, de koning van Babel, toog tegen hem op, en bond hem met twee koperen ketenen, om hem te voeren Doch naar sommiger gevoelen zou hij te Babel niet gekomen zijn, maar onderweg gestorven, volgens de profetie van Jeremia; Jer. 22:18,19. naar Babel.

7. Nebukadnezar bracht ook van de vaten van het huis des HEEREN naar Babel, en stelde ze in zijn tempel te Babel.

8. Het overige nu van de geschiedenissen van Jojakim, en zijn gruwelen, die hij deed, en wat aan hem Versta, zijn andere gruwelijke, zo openbare als heimelijke zonden; of versta, zijn afval en rebellie tegen den koning Nebukadnezar, dien hij heimelijk voorgenomen had, en om welker wil Nebukadnezar zijn krijgsvolk tegen hem gezonden had; 2 Kon. 24:1,2. gevonden werd, ziet, dat is geschreven in het boek der koningen van Israel en Juda; en Jojachin, Anders genaamd, *Jechonia*, 1 Kron. 3:16, en uit verachting *Conia* Jer. 22:24. zijn zoon, werd koning in zijn plaats.

9. Acht jaren *Hebreeuws, een zoon van acht jaren.* Er staat 2 Kon. 24:8, dat hij achttien jaar oud was, toen hij koning werd. Hetwelk te verstaan is van den tijd, in welken hij alleen en met volle macht geregeerd heeft. Maar wat hier staat is te verstaan van den tijd, in welken hij met en onder zijn vader in de regering geweest is. Zie van deze vergelijking ook 2 Kon. 24:8. was Jojachin oud, als hij koning werd, en regeerde drie maanden en tien dagen te Jeruzalem, en deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN.

10. En met de wederkomst des jaars Niet zijner regering, want hij heeft geen jaar geregeerd, dan alleen drie wintermaanden, en tien dagen; maar van het lopende jaar,

hetwelk nu om was, als de lente begon met de gelijkheid der dagen en nachten. Vergelijk 2 Sam. 11:1, en de aantekening. zond de koning Nebukadnezar henen, en liet hem naar Babel halen, met de kostelijke Hebreeuws, *vaten der begeerlijkheid*. Want de kostelijke dingen worden zeer begeerd; also onder, 2 Kron. 36:19, en boven, 2 Kron. 32:27. vaten van het huis des HEEREN; en hij maakte zijn broeder Dat is, zijn bloedverwant, te weten, zijn oom, zijns vaders broeder, zoon van Josia; 2 Kon. 24:17; 1 Kron. 3:15; Jer. 1:3. Vergelijk Gen. 13:8, en de aantekening. Zedekia Hebreeuws, *Tsidkia*, ook genaamd *Mathanja*; 2 Kon. 24:17. koning over Juda en Jeruzalem.

11. Een en twintig Hebreeuws, *een zoon van een en twintig jaar*. jaren was Zedekia oud, als hij koning werd, en regeerde elf jaren te Jeruzalem.

12. En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, zijns Gods; hij verootmoedigde zich niet voor het aangezicht van den profeet Jeremia, *sprekende uit den mond* Dat is, uit het bevel, dat hij van God ontvangen had; Jer. 1:7, enz. des HEEREN.

13. Daartoe werd hij ook afvallig tegen den koning Nebukadnezar, die hem beedigd had bij God; en verhardde zijn nek, en verstokte zijn hart, Zie van dit woord Deut. 2:30. dat hij zich niet bekeerde tot den HEERE, den God Israels.

14. Ook maakten Hebreeuws, *vermenigvuldigden overtreding te overtreden; of, door overtreding te overtreden*; dat is hier, gans zeer te overtreden. Alzo *dienst dienen*, is met grote zorg en arbeid dienen, Gen. 30:26. Zo ook *lust lusten*, of *met lust belust*, of *bevangen te zijn*, is zeer belust te zijn, Num. 11:4; idem, *ijver ijveren*, of *met ijver ijveren*, is zeer ijveren, Num. 25:11, met *begeerte begeren*, zeer begeren; Luk. 22:15, enz. alle oversten der priesteren, en het volk, der overtredingen zeer veel, naar

alle gruwelen der heidenen; en zij verontreinigden het huis des HEEREN, dat Hij geheiligd had Dat is, bescheiden en verordend had, opdat daarin het teken zijner heilige tegenwoordigheid en de oefening van zijn heiligen godsdienst plaats zou hebben. Vergelijk Lev. 8:10, en de aantekening. te Jeruzalem.

15. En de HEERE, de God hunner vadersen, zond tot hen, door de hand Zijner boden, Dat is, zijner profeten, die in den tijd van de historie van dit boek geleefd hebben, van welken de voornaamste waren: *Ahia de Siloniet, Semaja, Iddo*, anders, *Oded, Azaria, Jehu, Elia, Micha, Elisa, Jona, Hosea, Amos, Jesaja, Micha de Morastiet, Joël, Nahum, Habakuk, Jeremia, de profetes Hulda, Zefanja, Abdias, Ezechiël*. vroeg op Hebreeuws, *vroeg opstaande en zendende*; dat is, met grote zorgvuldigheid, naarstigheid en aanhouding zendende, ja met het allereerste, zo haast als zij begonnen tot afgoderij te vervallen. zijnde, om *die te zenden*; want Hij verschoonde Dat is, Hij wilde zijn straf niet verhaasten, zijnde lankmoedig en traag tot toorn, en daarom zijn profeten doorgaans tot hen zendende, opdat zij zich bekeren en alzo de gedreigde straf ontgaan mochten. Zijn volk en Zijn woning.

16. Maar zij spotten met de boden Gods, en verachtten Zijn woorden; zij verleidden zichzelf tegen Zijn profeten; Dat is, alzo dat zij zich tegen de profeten stelden en die vervolgden; of, *tegen de profeten*; dat is, tegen de vermaning en waarschuwing der profeten. Anders, *zij hielden zich verleid door de profeten*; dat is, zij maakten zichzelf wijs en gaven voor dat de profeten met bedrog en valsheid omgingen; of, *zij wilden verleid worden door zijn profeten*; dat is, zij wilden niet dat de profeten hen dreigen of straffen zouden, maar dat zij hun alles goeds toezeggen zouden, gelijk hierover de profeten dikwijls klagen; of, *zij sprongen met de profeten om*; dat is, zij beschimpten hen, en bespotten hen, en lieten hen lopen, en vraagden naar hun zegen niet, dat zij daarop zouden acht

genomen hebben. totdat de grimmigheid des HEEREN tegen Zijn volk opging, dat er geen helen aan was. Dat is, geen helpen, en dat, omdat het volk zich ter ener zijde niet beterde, en ter andere zijde Gods rechtvaardigheid vereiste dat hun onbekeerlijkheid gestraft zou worden. Het is een gelijkenis, genomen van de kranke lichamen, die niet geneeslijk zijn. Vergelijk boven, 2 Kron. 21:18.

17. Want Hij deed tegen hen opkomen den koning Namelijk, Nebukadnezar. der Chaldeen, Zie 2 Kon. 24:2. die hun jongelingen In het Hebreeuws staan deze woorden in het enkelvoudig getal, *jongeling, maagd*, enz. met het zwaard in het huis huns heiligdoms Versta, den tempel, dien zij ontreinigd hadden, boven, 2 Kron. 36:14. doodde, en hij verschoonde Te weten, de koning van Babel, of ook wel, de Heere verschoonde niet, gelijk Hij gedreigd had in zijn wet. Zie een samenvatting hiervan Deut. 32:22,23,24. de jongelingen In het Hebreeuws staan deze woorden in het enkelvoudig getal, *jongeling, maagd*, enz. niet, noch de maagden, de oudsten noch de stokouden; Hij gaf Namelijk, God de Heere. hen allen in zijn hand. Namelijk, van den koning van Babel.

18. En alle vaten van het huis Gods, de grote en de kleine, en de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten des konings en zijner vorsten, dit alles voerde hij naar Babel. Namelijk, de koning Nebukadnezar.

19. En zij verbrandden Namelijk, de Chaldeen. het huis Gods, en zij braken den muur van Jeruzalem af, en al de paleizen daarvan verbrandden Te weten, van de stad Jeruzalem. zij met vuur, verdervende ook alle kostelijke Of kostelijk gereedschap. Hebreeuws, *vaten der begeerte*; gelijk boven, 2 Kron. 36:10. vaten derzelve.

20. En wie overgebleven Hebreeuws, het *overgeblevene, of overblijfsel van het zwaard*;

dat is, die in den oorlog door het geweer niet omgekomen waren. was van het zwaard, voerde hij weg naar Babel, en zij werden hem en zijn zonen Namelijk, Nebukadnezars zonen; versta, zijn zoon Evilmerodach, en diens nakomeling Belsazar; Jer. 27:7. tot knechten, tot het regeren Dat is, totdat Cyrus Babel ingenomen en alzo de monarchie van de Chaldeen tot de Perzen gebracht had; hetwelk geschied is, naar sommiger rekening, omtrent het jaar der schepping 3434. des koninkrijks van Perzie;

21. Opdat het woord des HEEREN vervuld wierd, door den mond Zie 2 Kron. 25:11, enz. in zijn profetie. van Jeremia, totdat het land aan zijn sabbatten een welgevallen had; Zie Lev. 26:34,35, en de aantekening. het rustte al de dagen Dat is, de ganse tijd, dien de Joden in Babel gevangen werden gehouden, namelijk zeventig jaren, gelijk Jeremia voorzegd had; Jer. 25:11,12, en Jer. 29:10. der verwoesting, totdat de zeventig jaren vervuld waren.

22. Maar Dit vers en het navolgende, worden vast van woord tot woord herhaald in het begin van het boek Ezra; waaruit sommigen besluiten dat het Ezra is geweest, die, door ingeving des Heiligen Geestes, deze twee boeken der Kronieken zou geschreven hebben. in het eerste jaar Te weten, van zijn monarchie. Zie Ezra 1:1. van Kores, koning van Perzie, opdat volbracht wierd het woord des HEEREN, door den mond van Jeremia, verwekte de HEERE den geest van Kores, Zie 2 Kon. 19:7. koning van Perzie, dat hij een stem Dat is, uitroeping; alzo Exod. 36:6; Ezra 1:1. liet doorgaan door zijn ganse koninkrijk, zelfs ook in geschrift, zeggende:

23. Zo zegt Kores, koning van Perzie: De HEERE, de God des hemels, heeft mij alle koninkrijken der aarde gegeven; en Hij heeft mij bevolen Zie Ezra 1:2. Hem een huis te bouwen te

Jeruzalem, hetwelk in Juda is; wie is onder ulieden van al Zijn volk? De HEERE, zijn God, zij met hem, en hij trekke op.